AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6568 — Fiati her yerde 5 kuruş — CUMA — 29 KÂNUNUSANİ 1937 — Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Pazar günü her tarafta miting var

İftiharımız coşuyor

Sancak meselesinde Milletler Cemiyetinin isabetli kararı düşüncemizi engin ufuklara götürmektedir. Dünkü başyazımızda Türk milletine verilen siyasî ve medenî zafer müjdesinin yurdumuzda ve bütün insanlıkta uyandırması pek haklı olan sevinç duygusunu anlatmağa çalışmıştık. Bugün ayni konu üzerine dönmeği gene üstümüze borç biliyoruz. Buna sebep yalnız gönlümüzden taşan iftihar duygusu değildir. Daha derin ve daha değerli âmillerdir ki şimdi bize aşağıdaki düşünceleri ilham etmiş bulunuyor:

Atatürkün İsmet İnönüne çektiği telgraf ve Başbakanın cevabı.

Ulu Şefin sözleri daima granit üzerinde oyulu bir kitabe manzarası gösterir. Gene ayni sağlamlıkla aydınlığa şu satırlarda dikkat ediniz:

«Türkiye Cümhuriyeti hükûmetinin bu siyaset kavrayışının dünyada sulh ve huzur istiyen ve bunun icabı tabiisi olan hakseverliği şiar edinmeği fazilet bilen bütün dünya milletlerince takdirle karşılanacağına şüphe yoktur.»

«Türkiye Cümhuriyeti haklı olduğuna kani bulunduğu davasını, büyük ve âdil hakem heyeti olmasını daima arzu ettiği ve bu sıfat ve salâhiyetinin daha çetin meseleler hallinde en yüksek kudret ve kuvveti haiz olmasını temenni eylediği Cemiyeti Akvama bırakmakla insanlık namına isabetli bir harekette bulunmuştur. Bu suretle medeniyet namına da yüksek bir vazife ifa etmiş olmakla sadece takdir ve tebrike şayandır.»

Ulu Başbuğun sözlerinde ileri duyuş ve anlayış sahibi beşer kütleleri için değişmez bir vecize kuvveti var. Bu cümleleri en yüksek tefekkür kürsüsünden, temiz ve hayır dileyici bir duygu ile insanlığa verilmiş medenî bir mev'ıza saymak pek yerinde olur. Bahtiyarız ki beşerî vazifesi Atatürk tarafından belâğatle tasvir edilen Cemiyeti Akvamı da bugün ayni hisle mütehassis gördük.. Doğrusu şu manzara sulh ve hakikat dostlarına yalnız sevinç değil, gelecek için büyük ümidler de vermiştir. Zira Cenevredeki beynelmilel teşekkülün son senelerdeki vaziyeti hayli yorgun görünüyordu. Ve küre üzerinde her millet için hak ve barış koruyucusu bir adalet yurdu diliyenler nevmid olmağa başlamışlardı. Biz kendi hesabımıza çok mesuduz. Çünkü Milletler Cemiyeti gibi büyük bir kurumu asıl vazifesini ifada muvaffak gördük. Buna Türkiye Cümhuriyeti hükûmetinin azmi ve olgunluğu ile vesile vermesi millî bir iftihar mevzuumuzdur. Cemiyeti Akvama, dost ve müttefikimiz devletlerin şerefli mümessillerine karşı Türk vicdanı samimî sevgi ve say-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Fazıl Ahmed Aykaç

Hataylılar hususî trenle Hatayı ziyarete gidecekler

Beyazıtta yapılacak toplantıya bütün İstanbul halkı iştirak edecek

Cumhuriyet hükûmetini son savaştan da zaferle çıkaran Büyük Önder Atatürk ve Atatürkün inkılâp sancağı altında en sarp savaşlar için hazır duran üç kıymetli baş

Ankara 28 (Telefon) — Önümüzdeki pazar günü yurdun her tarafında «Millî Hatay mitingleri» yapılacaktır. Mitinglere saat 14 te başlanacak ve 17 ye kadar sürecektir. Mitingleri Halk Partisi ve belediyeler erkânı tertip edeceklerdir.

İSTANBULDA HAZIRLIK

Hatay istiklâline aid anlaşmanın Milletler cemiyeti konseyinde tasdik edilmesi ve bu suretle Hatayın kendi varlığının içinde istiklâle kavuşması hadisesi bütün Hatay ülkesinde olduğu gibi memleketimizde de büyük bir sevinç uyandırmşıtır.

Şehrimizdeki Hataylıların sevinçlerine yakından iştirak etmek için dün Hatay Erkinlik cemiyetinin Eminönündeki merkezine gittiğimiz zaman odayı baştan başa Hataylı gençlerle

(Devamı 4 üncü sahifede)

Atatürkün teşekkürleri

İstanbul 28 (A.A.) — Cumur başkanlığı genel sekreterliğinden:

Hatay davamızın lehimizde halledilmesi münasebetile yurdun her tarafından Atatürke gelen telgraflarda yurddaşlar, yüksek heyecan ve temiz hislerini bildirmektedirler. Bu yazılardan mütehassis olan Önderimiz teşekkürlerinin iblâğına Anadolu ajansını tavzif etmişlerdir.

Fransız gazeteleri yazıyor:

Türkiye, Cenevrede yeni bir zafer kazanmıştır

"Bilâgaraz itiraf edelim ki Ankarada harikulâde kudretli bir adam var„

Paris 28 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Akşam gazeteleri itilâfın metnini neşrediyorlar:

Raoul de Nolva «Liberte»de Atatürk için bir medhiye teşkil eden makalesinde diyor ki:

«Mesele daha başlangıçta dallanmasına meydan vermeden muvaffakıyetimizin zorla alınması beklenmeden halledilebilirdi. Birçok patırdıdan sonra kabulle biten bu red usulü iğrençtir. Bu bize ancak sevimsizliğe mal olur. Niçin inad etmeli.»

Muharrir, Mundrostan, Sevrden sonra Atatürkün Dumlıpınar, Lozan, Montreux zaferlerini hatırlatarak makalesini şöyle bitiriyor:

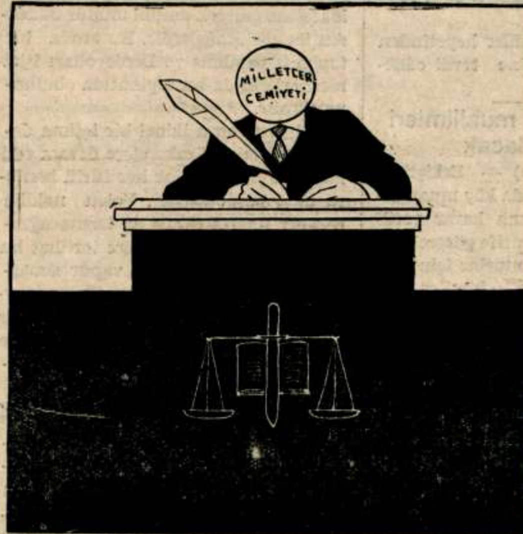
«Sancak ihtilâfının tasfiyesi grafikle dimdik bir merdivenin basamakları şeklinde gösterilecek, bu tabloyu tamamlıyor: Bilgaraz itiraf edelim ki, Ankarada harikulâde kudretli bir asker politika adamı var.»

Republique «Sancak işi Tükiye lehine yeni bir tavizle halledildi. Türkiye, resmî dilin türkçe olması davasını kazandı. Bu suretle Sancağın Türklüğü iyiden iyiye tanınmış oluyor.» diyor.

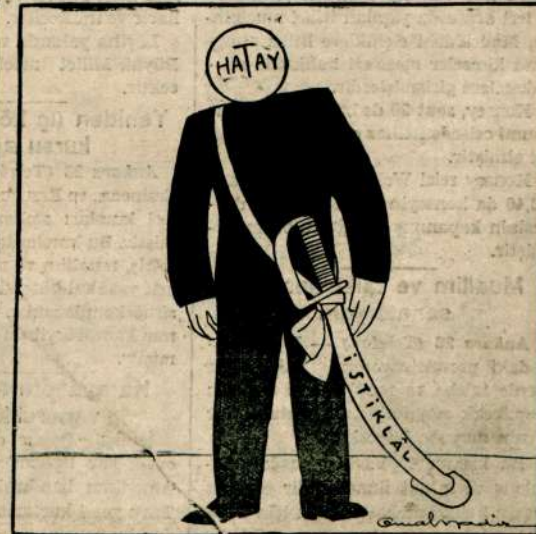
İnformation «Dostça makalesinde neticeden sevincini bildirmekte ve İngilterenin iki dost arasında bitirafane sulh lehine tavassutunu takdir ile karşılamaktadır..»

(Devamı 4 üncü sahifede)

Şam ve Halepteki nümayişçilere ithaf:

«İş bilenin...

... Kılıç Kuşananın!..»

Yeni tarihî tefrikamız yarın başlıyor

« İttihad ve Terakki » nin son devrelerinde suikasdlar ve entrikalar

Cemiyet nasıl battı, "Teceddüt„ fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

Yazan: MUSTAFA RAGIB

Meraklı bir roman kadar heyecanla okunacak olan bu mühim tefrikayı YARIN neşre başlıyoruz. Bu eser hakkında bugün

5 inci sahifedeki yeni tafsilâtı okuyunuz!

Son dakika

İtalya hariciye nazırı martta Ankaraya gelecek

Milâno mülâkatında, Roma sefirimiz B. Hüseyin Ragıp ta hazır bulunacak

İtalyan hariciye nazırı Kont Ciano, hariciye vekilimiz B. Tevfik Rüştü Arasla görüşmek için 2 şubatta tayyare ile Milânoya gidecektir. O gün de hariciye vekilimiz trenle Milânoya varacak, fakat iki devlet adamı arasındaki ilk konuşma ertesi günü olacaktır.

Roma sefirimiz, B. Hüseyin Ragip ta iki hariciye vekilinin konuşmalarında hazır bulunmak üzere Milânoya gidecektir.

Şehrimiz İtalyan mahafilinde söylendiğine göre İtalyan hariciye nazırı mart ayı içinde hariciye vekilimize ziyaretini Ankarada iade edecektir.

Çek tayyare karargâhları

İngiltere kontrol hakkındaki teklifi kabul etmedi

Londra 28 (A.A.) — Avam kamarasında amele fırkası mebuslarından Arthur Henderson'un sormuş olduğu bir suale cevap veren lord Cranborne, İngiltere hükûmetinin Sovyetlerin Çekoslovakya'da faaliyette bulunmakta olduklarına dair Almanya tarafından yapılmış olan ithamlar üzerine Çekoslovakya tayyare karargâhlarının teftişi için Çek hükûmeti tarafından yapılmış olan teklifi kabul etmemiş olduğunu söylemiştir.

Londra 28 (A.A.) — Lord Cranborne'ın Pragdaki İngiliz ateşemiliterine Çek tayyare karargâhlarını ziyaret etmesi için yapılan teklifin reddedilmiş olduğu hakkındaki beyanatı siyasî mahafili hayrete düşürmüştür. Bu mahafil, Alman gazetelerinde Çekoslovakya aleyhinde yapılmakta olan hücumların artmasından endişe etmektedir. Filvaki, İngiltere hükûmetinin bu imtinaı Alman gazetelerine iddialarının doğru olmasına binaen İngilterenin böyle bir teftişten imtina etmiş olduğunu ileri sürmek fırsatını bahşedecektir.

İyi malûmat almakta olan mahafil, İngiltere hükûmetinin bu imtinaının İngiliz - Alman münasebatını haleldar edebilecek kalem münakaşalarına meydan vermemek arzusundan mütevellid olduğunu beyan etmektedir. Ayni mahafil, bir İngiliz zabitinin evvelce Çekoslovakyada bir anket yapmış olduğunu ve bu anketin Alman gazeteleri tarafından ileri sürülen iddiaların yanlış olduğunu meydana çıkarmış bulunduğunu ancak anket neticelerinin neşrolunmıyacağını ilâve eylemektedir.

Almanya, Sovyet Rusya ile münasebatını kesecek mi?

Londra 28 (A.A.) — Times gazetesinin Berlin muhabiri, Almanya ile Sovyet Rusya arasındaki diplomasi münasebetlerinin kesilmesi lehinde tesir icra edilmekte olduğunu bildirmektedir.

Milletler cemiyeti konseyi işini bitirdi

Cenevre 28 (A.A.) — Londradaki İspanya sefiri M. de Azcarate ile cenubî Amerika devletleri sefirleri, dün akşam Milletler cemiyeti konseyinin hususî celsesinde Şili ile İspanya mümessilleri arasında yapılan itilâf mucibince, Madriddeki elçiliklere iltica etmiş olan kimseler meselesi hakkında müzakerelere girişmişlerdir.

Konsey, saat 20 de başlamış olan umumi celsede ittihaz edilmiş kararı tescil etmiştir.

Konsey reisi Wellington Koo, saat 20,40 da konseyin 96 ıncı içtima devresinin kapanmış olduğunu beyan etmiştir.

Muallim ve talebeler için sanatoryom

Ankara 28 (Telefon) — Haydarpaşadaki prevantaryomun bulunduğu yerde talebe ve muallimlere mahsus yapılacak sanatoryom inşaatının bir kısmı mayısta bitecektir.

Bu kısmın 40 hasta alacağı anlaşılmış ve inşaat ikmal edilir edilmez hasta kabulüne başlanması için lâzım gelen tahsisatın konulması Büyük Millet meclisinden istenmiştir.

Toprak kanunu katî şeklini aldı

Dört kısımdan mürekkep olan lâyiha yakında Meclise verilecek

Ankara 28 (Telefon) — Esaslarını evvelce bildiridiğim toprak kanunu lâyihası vekâletlerin son mütaleası alındıktan sonra kati şeklini almıştır. Lâyiha vekiller heyetine verilmiştir.

Lâyiha toprak mülkiyeti, topraklandırma, istihlâk malî hükümler olmak üzere dört kısımdan mürekkeptir.

Türkiye cumhuriyeti dahilinde şehir, kasaba ve köy hududları iç ve dışında hakikî veya hükmî şahısların toprak üzerindeki mülkiyet hakları ancak tapu kayıdlarile tevsik edilebilirse muteber olacaktır.

Hususî kanunlarla, âmme ihtiyaçları için şehir ve köylerde evvelce tahsis edilmiş olan toprakların ihtiyaçtan fazlası vilâyet ve kaza idare heyetlerince tesbit edilecektir. Bu fazla kısımlar devlete âiddir.

On senedenberi muntazaman vergisi verilmiş, bilâfasıla işletilmiş toprakların iskânıâdi hududu dahilindeki mıktarı meccanen temlik olunacaktır. Fazlası istenirse bu fazla kısım, vergi mikdarının sekiz misli üzerinden borçlanmak suretile şagiline verilecektir.

Mübadil Rumlarla, firari ve mütegayyip şahıslara aid iken devlete intikal eden topraklar istirdad edilecektir. Bu şagiller devletce topraklandırılacak kimseler ise bulundukları yerlerde veya münasip görülecek yerde topraklandırılacaklardır.

Maişetlerini temin için muhtaç olduğu toprağa malik olamıyan şu kimselere devlet tarafından âdi iskân dahilinde toprak verilecektir.

1 — Yerli köylü âileleri.

2 — Muhtelif tarihlerde Türkiyeye gelerek köylerde iskân edildikleri halde toprağa bağlanmıyan ve yerli hükmüne giren mühacirlerle serbes iskân suretile köylerde yerleşen veya bilfiil ziraatle iştigal edeceğini taahhüd eden muhacir ve mülteciler.

3 — Harsî, siyasî, idarî içtimaî iktisadî ve askerî sebeblerle nakledilen ve edilecek olanlardan çifçi olanlar veya ziraatle iştigal edeceklerini taahhüd edenler.

4 — Hükûmetçe tevsik edilen yerlerde iskân edilen ve edilecek olan aşiret ve göçebeler.

5 — Kanunu mahsusları hükümlerine göre gelmiş ve gelecek olan muhacir ve mülteciler.

Lâyiha yakında vekiller heyetinden Büyük Millet meclisine tevdi edilecektir.

Yeniden üç köy muallimleri kursu açılacak

Ankara 28 (Telefon) — Eskişehir, Erzincan, ve Erzurumda köy muallimleri kursları açılmasına karar verilmiştir. Bu kurslarda vazife görecek müfettiş, muallim ve memurlar için Maarif vekâleti bütçesine 10 bin lira tahsisat konulacaktır. Bu yolda hazırlanan kanun lâyihası bugün meclise gelmiştir.

Karaya oturan Amerikan vapuru kurtarıldı

İzmirde Çeşme civarında altı gün evvel kar tipisinde kayalara düşen Amerikan bandıralı Exmoor vapuru Türk gemi kurtarma şirketinin Alemdar kurtarma gemisi tarafından bu sabah salimen yüzdürülmüştür.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid gene bombardıman edildi

Şehre bir çok gülle düştü, zarar ve ziyan çoktur

Madrid 28 (A.A.) — Dün öğleden sonra payitahtın garbinde müthiş bir topçu düellosu olmuştur. Gece, payitahtın merkez mahallelerine bir kaç obüs düşmüş, nüfusca telefata sebebiyet vermemiş ise de büyük hasarlar ika etmiştir.

Elpardo mıntakasında asiler, tahşidatlarına devam etmektedirler. Asiler, bir çok taarruzlar yapmışlar ise de akim kalmıştır.

Aranjuez mıntakasında asilerin bütün taarruzları püskürtülmüştür.

Jean'dan bildirildiğine göre cumhuriyetçiler, muvaffakıyetli bir taarruz yapmışlar, üç kasaba zaptetmişler ve Grenda yolunda ilerlemişlerdir. Bundan başka cumhuriyetçiler, Cordoue cephesinde bir taraftan Pozoblanco mıntakasında ilerlemek diğer taraftan Porcuma önüne vasıl olmak suretile mevzilerini ıslah etmişlerdir.

NETİCESİZ KALAN BİR TAARRUZ

Madrid 28 (A.A.) — Düşman salı günü, pek mühim bir münakalât merkezi olan Aranjuez'i ele geçirmek üzere bu mevkie karşı şiddetli bir taarruz yapmıştır. Fakat dokuz saatlik bir muharebeden sonra hükûmet kuvvetleri mukabil bir taarruz yapmışlar ve asileri püskürtmüşlerdir

FASTA ALMAN ASKERİ YOK

Londra 28 — İngiliz zabitlerinin İspanyol Fasını ziyareti hakkında sorulan suale hariciye müsteşarı şu cevabı vermiştir: Vanoe muhribi kumandanı, Tetuan İngiliz konsolosile beraber Melilâ, Ceuta ve Tetuanı gezmiştir. Bu mıntakaların hiç birinde Alman askeri görmemişlerdir. Alman askeri için kışlalar yapıldığı da görülmemiştir. Yalnız Melilâ tayyare karargâhına girilmesi yasak edilmiştir. Bunun sebebi ne olduğu öğrenilememiştir.

Zaferimizin akisleri

Araplar, yavaş yavaş dükkânlarını açmağa başladılar

Halep 28 (Hususi) — Hatay hakkındaki konsey kararı Halepte beklenmiyen akisler husule getirmiştir. 26 son kânun salı günü Halep çarşısı baştan başa kapattırılmıştır. Nümayişçiler kafilesi konsoloshanemizin önünde durarak tezahürlerde bulunmuşlar ve Hatayın Suriyeden ayrılmasını protesto etmişlerdir.

Nümayiş esnasında tesadüf edilen şapkalı Türkler tecavüze uğramışlardır. Nümayişi yapan kafileler hükûmetten silâh istemişler ve alacakları silâhlarla Hatayı istilâ edeceklerini bildirmişlerdir.

Halepteki bu nümayiş Suriye vatanî liderlerinden Sadullah Cabiri, Abdurrahman Kiyali tarafından tertip edilmiştir.

Hama 28 (Hususî) — Bazı jandarmalar Kürd dağında Dersivan, Kurtkulak, Muratlı ve diğer köylerde muhtarları topladıktan sonra, şapka giymedikleri hakkında kendilerinden ilmühaber almak istemişlerdir. Jandarmalar muhtarlardan maada halka da tazyik yapmaktadırlar.

DÜKKÂNLAR AÇILMAĞA BAŞLADI

Antakya 28 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Sancak hakkındaki katî anlaşmanın katî haberi Antakya ahalisi arasında süratli bir sükûnet temin etmiş ve Arab dükkânları tedricen açılmağa başlamıştır. Bununla beraber, mağazaların büyük bir kısmı henüz kapalıdır. Fakat anlaşmanın tafsilâtı gelince sükûnetin tamamen teessüs edeceği zannedilmektedir.

Yeni vapurlar

Alman grupu mümessillerile dün de müzakereye devam edildi

Denizyolları idaresinin Alman tezgâhlarına ısmarlıyacağı vapurlar için müzakerelere dünden itibaren başlanmıştır. Alman gurupu mümessilleri dün sabah şehrimize gelmiş ve Denizyolları idaresine giderek umum müdür Sadeddin ile görüşmüşlerdir. Bu arada bir toplantı yapılmış ve Denizyolları işletmesi erkânı da bu toplantıda bulunmuşlardır.

Öğleden sonra ikinci bir içtima daha yapılarak müzakerelere devam edilmiştir. Yeni vapurlar her türlü konforü havi bulunacaktır. Yolcu naklile beraber ticaret eşyası da taşınacağından vapurlarda buna göre tertibat bulunacaktır. Evvelce altı vapur ısmarlanmıştı. Yeniden sipariş edilen vapurlardan yalnız üçü Denizyollarına aittir.

Bu dokuz vapurun bir kısmı Karadeniz postasına bir kısmı da Mersin hattına tahsis edilecektir.

Kars lisesinde pansiyon açılacak

Ankara 28 (Telefon) — Kars lisesinde bir talebe pansiyonu açılmasına karar verilmiştir. Bunun için maarif vekâleti bütçesine tahsisat konulması hakkında bir kanun lâyihası hazırlanmış ve Meclise verilmiştir.

Bir sulh konferansının içtimaı isteniyor

Amerika kongresine bir takrir veriliyor

Vaşington 28 (A.A.) — M. Hamilton Fish, kongreye bir takrir vererek M. Rooseveltin yakında bir cihan sulh konferansını toplanmağa davet etmesini talep edecektir.

Kellog misakını imza eden bütün devletler, bu konferansa davet edilecektir. Bu konferansda misakın esas prensibinin icrasına aid pratik usuller tetkik olunacak ve «tatmin edilmemiş» devletlerin makul metalibatını tatmin için çareler araştırılacaktır.

Chevrolet fabrikası işçileri işe başladılar

Flint-Michigan 28 (A.A.) — Chevrolet fabrikalarında kırk bin amele tekrar işe başlamıştır. Yalnız general Motorsun 90,000 amelesi, grevde devam hususunda israr eylemektedir.

Amerikada feyezanlar

Ölenlerin mikdarı artıyor, zarar ve ziyan milyarları bulmaktadır

Nevyork 28 — Feyezanlar çok feci bir şekil almıştır. 261 cesed bulunmuştur. 250 kişi hastanede ölmüştür. Yüz binlerce kişi açıktadır. Salgın hastalıktan korkuluyor. 500 bin kişi başka yere nakledilmiştir. Missisipinin aşağı mıntakası tarihin kaydetmemiş olduğu müthiş feyezan tehlikesine maruzdur. Zarar ve ziyan milyarlarla dolara baliğ oluyor.

Nevyork 28 — Ohionun suları yavaş yavaş inmektedir. Suların üzerinde 120 cesed bulunmuştur. Zattürreeye tutulup ölenlerin mikdarı 400 kadardır.

Açıkta kalanlar 750 bin kişidir. Kızılhaç cemiyeti bunlara yardım için en az bir milyar dolara ihtiyaç olduğunu bildirmektedir.

Yabancı memlektlere gönerilecek muallim subaylar hakında kanun

Ankara 28 (Telefon) — Yabancı memleket ordularında muallimlik etmek üzere gönderilecek subayların izinleri ve maaşları hakkında, kanunu mahsusta bir hüküm yoktur. Bunun için yeni bir kanun lâyihası hazırlanmış ve meclise verilmiştir.

Bu kanuna göre, muallim olarak yabancı memleketlere gönderilecek subay ve askerî memurlara Millî müdafaa vekâleti tarafından dört seneye kadar izin verilebilecektir. Ancak muallimlikte geçecek müddet fiilî hizmetlerinden indirilmiyecektir. Bunların maaşları, yabancı memleketlere tahsile gönderilen subaylara olduğu gibi millî müdafaa bütçesinden ödenecektir.

Portekizde fırtına

Bir şehir su altında kaldı, Lizbonda mühim hasar var

Lizbon 28 (A.A.) — Portekiz sahillerinde çok şiddetli fırtınalar hüküm sürmektedir. Nazarre şehrinin aşağı mahalleleri tamamile su altında kalmıştır.

Lizbonda da büyük hasarlar olmuştur. İki balıkçı kayığı devrilmiş ve dört kişi boğulmuştur.

Fransız gazeteleri konseyin son devresinden memnun

Paris 28 — Le Jour gazetesi müstesna olmak üzere bütün gazeteler milletler cemiyetinin 96 ncı içtima devresinin neticesinden memnuniyetle bahsediyor. Oeuvre gazetesi, «Murahhasların görüşmelerinden hasıl olan umumî intiba dünya vaziyetinin zanedildiği kadar fena olmadığı merkezindedir.» diyor.

Bütün Cebelibereket kurtuluş bayramını eşsiz tezahüratla kutladı

Osmaniye (Akşam) — Kurtuluş bayramı her seneden daha coşkun tezahürat içinde ve köylerden gelen binlerce halkın iştirakile kutlandt. Hataylılar çok ateşli ve derin coşkunluk gösterdi.

Fransız sıhhiye nazırı Moskovada

Moskova 28 (A.A.) — Fransız Sıhhiye nazırı M. Sellier, zührevî hastalıklara karşı mücadele kongresine iştirak etmek üzere buraya gelmiştir. Bu kongre, mücadele birliğinin dördüncü kongresidir.

Moskova suikasdı

Maznunlar mahkemede itiraflarda bulundu

Moskova 28 (A.A.) — Yüksek mahkeme maznunlardan Kniozef, Turak, Pşun, Rataşaki, isticvab etmiştir.

Kniozef ile Turak Japonlardan 35 bin ruble aldıklarını söylemiş ve demir yollarındaki suikasdlerini anlatmışlardır.

Pşin, Troçkicilerle Alman casusları arasında mutavassıtlık yaptığını söylemiştir. Rataişak da kimya enstitüsünde yaptığı tahribatı izah etmiştir.

Mahkeme bu isticvablardan sonra hafi bir celse akdederek infilâklar ve hasarat hakkında eksperlerin şehadetini dinlemiştir. Eksperlerin raporları ve şehadetleri bütün infilâkların kasdî olduğunu tesbit etmiştir.

M. Delbos İngiliz elçisi ile görüştü

Cenevre 28 (A.A.) — D. Delbos, dün akşam Parise gitmiştir.

Paris 28 (A.A.) — Cenevreden dönen hariciye bakanı Delbos İngiliz elçisini kabul ederek kendisile uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Otuz bin liralık tahsisat

Ankara 28 (Telefon) — Maarif vekâleti bütçesinin tekaüd ikramiyesi faslına konulan tahsisat bitmiştir. Bu fasla yeniden 30 bin liralık tahsisat konulacaktır.

GÜNÜN MESELELERİ

RADYO

Hiç şüphe yok ki yirminci asrın en harikulâde icadı radyodur. Binlerce sene sesini beş yüz adım öteye işittirmekten âciz kalan insan şimdi akıllara durgunluk veren bu icadı ile basit bir keman nağmesini dünyanın öbür ucunda dinletiyor. En küçük bir fısıltıyı kilometrelerce uzağa kolaylıkla işittirebilmektedir.

Çocukluk devrini pek çabuk geçiren radyo bugün milletlerin elinde en müessir bir propaganda vasıtası halini almış bulunuyor.

Alman radyoları durmadan bütün dünyaya faşizmi anlatmaktadırlar. Moskova radyosunun spikerleri mütemadiyen nutuk söylemeğe memurdurlar. İngilizler kralları tahta çıkarken atılan yüz bir pare topu bütün dünyaya dinlettiler.

Hangi düğmeyi çevirseniz, hangi istasyonu açsanız, her millet harıl harıl kendisini cihana anlatmağa çalışıyor.

Hem de yalnız kendi lisanlarile değil. Paris radyo istasyonları günde dört defa, fransızcadan başka ingilizce, italyanca, ispanyolca, rumca, arapça neşriyat yapıyorlar. Belgrad radyosu haberlerini fransızca, ingilizce, türkçe, macarca, almanca, rumca ve arnavutça olarak veriyor.

Bugün bütün radyo istasyonları bu haldedir.

Türkiye cumhuriyeti hükûmeti radyonun bu büyük ehemmiyetini takdir etmiştir. Radyoyu bir taraftan memleketin en ücra köşelerine kadar yaymak için hazırlanırken bir taraftan da mevcut istasyonlarımızı kuvvetlendirmek kararındadır. Ve on beş gündenberi Ankara, İstanbul radyoları türkçeden başka arapça neşriyat yapıyorlar.

Geçenlerde gazetelerimize Şamdan gelen bir telgraf İstanbul ve Ankara radyolarının arapça neşriyata başlamasının Arap âleminde ciddî bir alâka uyandırdığını, Türk radyosunun arapça saati gelince Şamda halkın radyolu evlere toplanarak Türkiye haberlerini dinlediklerini bildiriyordu. Ne kadar güzel bir haber!

Fakat, yalnız arapça kâfi değildir. Daha bir kaç lisan lâzımdır. İnkılâb memleketi olan genç Türkiyeyi yabancılara kendi dillerile anlatmak mecburiyetindeyiz. Arapça neşriyat ilk müsbet neticeyi vermiştir.

Hükûmetimiz bugünlerde radyo meselesini ciddiyetle ele almış bulunuyor. Ankarada bir radyo istasyonu kurulacaktır. Bu istasyon kurulduktan sonra Ankara radyosu, ancak muhtelif lisanlarla neşriyat yapmak suretile sesini bütün dünyaya işittirebilecektir.

★

Şoförler cemiyeti reis ve ikinci reisleri istifa ettiler

Şoförler cemiyeti birinci reisi Ahmed ve ikinci reisi Nureddin istifa etmişlerdir. Bu istifaya reislerle idare heyeti arasında çıkan ihtilâf sebep olmuştur.

Şoförler cemiyeti idare heyeti bu akşam toplanacak ve yeni reislerini seçeceklerdir.

Bakırköy Halk salonunda konser ve konferans

C. H. P. Bakırköy ikinci ocağı halka mahsus devamlı konserler ve faideli konferanslar tertib etmektedir. İlk konser ve konferans 30 birinci kânun cumartesi akşamı saat 9 da Bakırköy Parti salonlarında verilecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

Alman usulü

Mekteplerde ders saatleri değiştirilecek

Maarif vekâleti, ilk, orta mekteplerle liselerin ders saatlerini Alman tedrisat usulüne uydurmağa karar vermiştir. Bu yeni usul ile talebe hem daha fazla ders görebilecek, hem de günün bir kısmında, öğleden sonra serbes kalacaklardır.

Bu yeni usule göre ilk ders saat sekizde başlıyacak, son dersten de saat on üç buçukta çıkılacaktır. Bu usul sayesinde talebe 30 saat ders görecektir. Halbuki şimdi liselerde 28 saat, ilk mekteplerde de 26 saat ders okunmaktadır.

Türk hava kurumunun balosu

Türk Hava kurumu tarafından 6 şubat cumartesi akşamı Perapalas salonunda bir balo verilecektir. Balonun muvaffakiyeti için şimdiden büyük hazırlıklar yapılmaktadır.

1500 lâmba

Belediye nerelere konacağını kararlaştırdı

Sokaklara yeniden konacak 1500 elektrik lâmbasının nerelere konacağı kararlaştırılmıştır. Proje birkaç güne kadar belediye ile elektrik şirketi arasında parafe edilecek ve bundan sonra tasdik edilmek üzere şehir meclisine verilecektir. Bin beş yüz lâmbadan mühim bir kısmı İstanbul ve Beyoğlu semtlerine, bir kısmı da Kadıköyündeki caddelere konacaktır.

Kadıköyün bazı caddelerinde hava gazi lâmbaları vardır. Bu hava gazı lâmbalarının caddelerden kaldırılarak hiç ışık olmıyan iç sokaklara nakli düşünülüyor.

Bir suçlunun kaçmasına meydan veren jandarmanın muhakemesi

Dikkatsizlik ve tedbirsizlik neticesinde Süleyman adında bir hırsızlık suçlusunun adliyede istintak dairesi koridorundan kaçmasına sebebiyet veren jandarma Yunusun muhakemesine dün üçüncü ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Jandarma Yunus mahkemede demiştir ki:

«— O gün biri beşinci, diğeri yedinci istintak hakimine verilmek üzere iki mevcudluyu yalnız olarak sorgu hakimliği koridoruna çıkardım. Bunlardan Süleymanın beşinci sorgu hakimi tarafından sorgusu yapılarak çıktıktan sonra diğer suçluyu yedinci sorgu hakimine götürmek lâzım geldi. Süleymanın ellerinde gelepçe takılı idi. O sırada koridorda bulunan mübaşir Niyaziye, biraz Süleymanı gözetlemesini söyliyerek ben diğer suçluyu yedinci sorğu hakimine götürdüm. O sırada Süleyman kaçmış. Ben yalnız olduğum için daha başka türlü hareket edemezdim..

Mahkeme şahid olarak mübaşir Niyazinin ve onbaşı Alinin dinlenmelerine karar vererek muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Bir çocuk ölüsü bulundu

Kollarını ve yüzünü köpekler parçalamış

Edirnekapıda surun dışarısında mezarlar arasında bir kaç aylık bir kız çocuğu ölüsü bulunmuştur. Cesed bir hafta kadar karlar altında kalmış, kollarını ve yüzünü köpekler parçalamıştır. Hâdise müddeiumumiliğe bildirilmiştir. Çocuğun cesedi muayene edilmiş ve ne suretle öldüğünün tesbiti için morga kaldırılmıştır. Diğer taraftan zabıta da çocuğun ne suretle öldüğünü ve kimler tarafından böyle mezarlar arasına atıldığını tahkik ediyor.

Yaşıyanları ölü gösterenlerin muhakemesi

Yaşıyan kimseleri ölmüş gibi göstererek Ünyon sigorta şirketinden para dolandırmaktan suçlu şebekenin muhakemesine dün sabah dördüncü ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü celsede dinlenen şahidlerden Ziya ifadesinde, suçlulardan Onnik ile Şemseddinin müştereken dolandırıcılığa teşebbüs ettiklerini söylemiştir. Artin adındaki bir şahidin çağrılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Hava ısındı

Dün hava lodosa çevirmiş ve adam akıllı ısınmıştır. Gün arası sıcaklık 14 dereceye kadar çıkmıştır. Gece 11 derece idi.

Havanın ısınması üzerine belediye temizlik amelesi karları imha için çalışmağa başlamıştır. Belediye vesaiti her tarafta karları kaldırmağa kâfi gelmediğinden yığılmış olan karlar yerlere serilerek erimeğe bırakılmaktadır. Resmimizde bu tarzda bir temizlik işi görülüyor.

Türk - Isviçre ticaret anlaşmasında bazı değişiklik yapıldı

Türk - İsviçre ticaret anlaşmasına bağlı listelerde bazı tadilât yapılmış ve keyfiyet dün Türkofise bildirilmiştir. Meriyete girmiş bulunan listelerin muadel şekli de bugünlerde ofise gönderilecektir.

Arteziyen kuyuları

Bakırköyünde Şubat içinde işe başlıyor

Belediye sular idaresinin Büyükada ile Bakırköyünün su ihtiyacını arteziyen kuyularile temin etmeğe karar verdiğini yazmıştık.

Bakırköyünde arteziyen kuyularının açılacağı arazinin istimlâk muamelesi, bitmiştir. Hazırlıklar tamamlandığı için şubat içinde kuyuların açılmasına başlanacaktır.

Büyükadaya gelince: Sular idaresi Büyükadanın hangi yerinde kuyuları açılacağını henüz tayin etmemiştir. Bu hafta içinde sular idaresinden gidecek bir heyet adanın muhtelif yerlerini tedkik edecek ve münasip bir sahayı seçecektir. Elverişli görülen mahalde derhal istimlâk muamelesine başlanacaktır. Adadaki arteziyen kuyularının açılmasına da mart içinde başlanacaktır.

Belediye bu yaz gerek Adaya, gerek Bakırköyüne su vermeği ümid ediyor.

Posta konferansı

Dün iki toplantı yapıldı, konuşmalara devam edildi

Balkan ve küçük itilâf devletleri posta telgraf konferansına dün de Ticaret odası salonunda devam edilmiştir. Murahhaslar dün öğleden evvel ve sonra olmak üzere iki defa toplanmışlardır. İlk içtimada beynelmilel posta, telgraf nizamnamesi üzerinde görüşmelere devam edilmiş ve bu nizamnamenin bazı maddeleri üzerinde tevakkuf edilmiştir. Öğleden sonraki toplantıda bu maddeler yeniden gözden geçirilerek görüşmelerde bulunulmuştur.

Haber verildiğine göre beynelmilel nizamname tadil edilmektedir. Toplantılara birkaç gün daha devam edilecek ve raporun hazırlanmasına başlanacaktır.

Iki yangın

İçerenköyünde Yuvarlak sokakta Şükrü adında birinin evinde dün gece yangın çıkmış, ev tamamen yanmıştır. Mahallî zabıtası tahkikat yapıyor.

Kürkçüler civarında bir çikolata fabrikasından da dün gece yangın çıkmış, fabrikanın üst katı kısmen yandıktan sonra ateş söndürülmüştür. Bu yangının elektrik kontağından çıktığı anlaşılmıştır.

Inşaat kalfa ve ustalarının imtihanı

İnşaat kalfa ve ustalarile işçilerin ihtisaslarına göre dereceler ayrılmaları ve imtihan edilmeleri için hazırlanan talimatnamenin tetkikleri bitmiştir.

Bu talimatname şehir meclisinin şubat devresinde görüşüldükten sonra hemen tatbik edilecek ve bu meslekte bulunanların imtihanlarına başlanacaktır.

Bir çırpıda

İlâhi Ahfeş

Başımıza bir «Ahfeş» çıktı. Bu Ahfeş her gün gazetelerde çıkan yazılar arasında bulduğu yanlışları sıra sıra dizer. Bunları kendine mahsus bir bilgiçlikle düzeltir.. altına da bir Ahfeş imzasını atar...

Hani hocanın biri kürsüye çıkmış vaiz ediyormuş:

— Ey kadınlar.. sakın yüzünüzü, kırmızılara, beyazlara, siyahlara boyamayınız..

Cemaatten biri:

— Eh hocam sizin refika yüzünü gözünü boyuyor ama...

Hoca gülmüş:

— Ne yaparsın, demiş, yakışıyor hasbaya...

Ahfeşi ben aynen bu hocaya benzetirim. Kürsüde vaiz eden hoca kendi vaziyetini mazur göstermek için hiç değilse:

— Yakışıyor hasbaya... Diye bir esbabı mucibe bulmuş.. lâkin «Ahfeş» için böyle bir «esbabı mucibe» de mevzuu bahsolamaz.. çünkü Ahfeş bazan öyle içinden çıkılmaz cümleler yazıyor ki bunlar için:

— Yakışıyor hasbaya.. demenin imkânı yoktur.

Bakınız dün bir gazetede çıkan yazısı nasıl başlıyor:

«Amerikalı bir kadın muharrir, Ann Bridge diyor ki:

«Ne zaman yeni bir ahbap edinsek alâkamızı celbeden o insana takdim edilmek üzere benliğimizin yepyeni bir suretini, yepyeni bir tab'ını yaratmak ihtiyacını - pek te farkına varmasak bile gene derinden duyarız.»

Eğer şu yukarıdaki Arap saçını andıran karmakarışık cümle başkasının kaleminden çıkmış olsaydı Ahfeş mal bulmuş mığrıbı gibi buna yapışırdı.

Artık bu cümlenin altında ne nasihatler, ne doğrultmalar, ne tavsiyeler sıralanmazdı ki...

Ahfeş yukarıdaki cümlesi ile bize Amerikalı kadın muharririnin ne demek istediğini bir türlü anlatamamıştır. Ann Bridge ne diyor?. Anlıyabilirseniz anlayınız. Sonra cümlede öyle esrarengiz taraflar var ki anlıyabilirseniz aşkolsun «yaratmak ihtiyacını» dedikten sonra bir hat çekmiş, lâkin bu hattı sonra neden kapatmamış?. Daha buna göre cümlelerde ne muammalı cihetler var... Ahfeşin cümlesi bir bilmece komprimesi halindedir.

Bunun için gel aziz Ahfeş... Şu yazdığın makaleyi önüne al kendi sütununda ve baştan aşağıya kadar tashih et.. emin ol bu tek cümle yüzünden sana bir aylık sermaye çıkar..

Vakıâ şiir tenkidi yapmak için bir adamın şair olması, tiyatro tenkidi yapmak için tiyatro müellifi olması, roman tenkidi yapması için romancı olması şart değildir. Lâkin cümle tenkidi yapan bir adamın doğru dürüst cümlesi olması şarttır sanırım..

H. F.

Acıklı ölüm

Tahran büyük elçimiz bay Enis'in büyük kızı Jalenin tedavi için bulunduğu Viyanada ansızın vefat ettiğini teessüfle haber aldık. Zavallı Jalenin henüz pek genç yaşında ölümü ailesini tanıyanlar arasında derin bir teessür uyandırmıştır. Kederli ailesine, annesi bayan Mehrübaya en samimî taziyelerimizi sunarız.

Bay Amcaya göre...

— Ha açılacak, ha açılıyor derken bizim tiyatro mektebi talebe kaydına başladı işte bay Amca...

... Yakın bir âtide sahnemizde diplomalı sanatkârlar göreceğiz...

... Fakat tiyatro mütehassısının sözlerine bakılırsa...

... Tiyatro artisti olmak istiyen erkekler kızlardan daha çokmuş!...

B. A. — Tabiî, kızlarımız sinema artisti olmak merakındadırlar!...

Ziraat vekilinin bir nutku

Mahvolan ormanlar

Bundan evvel gelen mütehassısların evsafını anlattıkları ormanlardan şimdi eser kalmamış

Ankara 28 — Büyük Millet meclisinin dünkü toplantısında yeni orman kanunu lâyihasının heyeti umumiyesi görüşülmüştür. Müzakere esnasında bir çok hatipler söz almışlar bu münasebetle Ziraat vekili Muhlis Erkmen de mühim bir nutuk söylemiştir.

Ziraat vekilimiz bu nutkunda yakın zamana kadar tatbik edilmekte olan orman siyasetini, orman kanunlarının tarihçesini, geçirdiği safhaları, memleketimizdeki orman vaziyetini anlatmıştır. Şimdiye kadar memleketimizde ormanların nasıl tahrib edildiğini, her baltaya kayıtsız şartsız açık oldukları için nasıl merhametsizce tahrib edildiklerini izah ederken demiştir ki:

«Memleketimizdeki ormanları eskiden bir çok mütehassıslarımız tetkik etmişlerdir. Fakat arkadaşlarımın nazarı dikkatini celbederim ki bu mütehassısların verdikleri raporlarda iyi bir orman diye tavsiye edilen bazı ormanlar bugün yoktur. Ve bir mütehassıs bana demiştir ki: «Ben bundan evvel gelen bazı mütehassısların evsafını anlattıkları ormanları aradım, bulamadım. Korkarım ki bundan sonra gelecek mütehassıslar da benim raporuma koyduğum ormanları bulamıyacaklardır.»

Ziraat vekilimiz bundan sonra çıkarılan orman kanunlarının mahiyetlerini sırasile izah etmiş ve noksan taraflarını notla tebarüz ettirdikten sonra:

— Yeni kanun ormancılığımız için yeni bir ufuk açmış olacaktır. Cumhuriyetin ilânındanberi söylenmiş, nihayet prensip haline gelmiş olan esaslar bu kanunla tatbik mevkiine çıkmış, filiyata geçmiş olacaktır.

8 - 8,5 milyon hektar ormanımız vardır. Bunun iki milyon hektarı koru, dört milyon hektarı bataklık, iki buçuk milyonu çalılıktır ki memleketimizin vüsatine nisbetle yüzde on demektir. Halbuki memleketimizin vüsatine nazaran mevcud olması icab eden orman sahası nisbetinin yüzde otuzdan aşağı düşmemesi lâzımdır.»

Demiş ve ormansızlığın zararlarını anlatmıştır. Ziraat vekili yeni kanunun hedefi memleketin ekonomisine dokunmadan ormanları koruma ve çoğaltma olduğunu, bu kanunla daha çok kereste temin edileceğini söylemiştir.

Pazar günü her tarafta miting var

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dolu bulduk. Hepsi neşe içinde ve birbirlerini hararetle tebrik ediyorlar, bu büyük bayramı tesid için hazırlanıyorlardı.

İstanbuldaki Hataylılar anlaşmanın tasdik edildiği hakkındaki haberi alır almaz derhal Hataydaki halk mümessillerine «Davamız zaferle neticelendi» mealinde telgraflar çekerek anlaşmanın tasdik edildiğini bildirmişlerdir.

Hatay Erkinlik cemiyeti reisi İhsan Mursal, Türkiyedeki Hataylılar namına dün Reisicumhur Atatürke bir telgraf çekerek Hataylıların minnet ve şükranlarını bildirmiştir.

Bundan başka Meclis reisi Abdülhalik Renda, başvekil İsmet İnönü, mareşal Fevzi Çakmak, hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras ve dahiliye vekili Şükrü Kaya ile diğer yüksek makamlara tazim ve teşekkür telgrafları çekilmiştir.

Şehrimizdeki Hataylılar ve bütün İstanbul halkı Hatayın istiklâle kavuştuğu bu mesud günü kutlamak için pazar günü öğleden sonra Beyazıt meydanında toplanarak büyük tezahürat yapacaklar, bu tezahürata İstanbuldaki üniversite gençliği de iştirak edecektir.

Alay Sultanahmede kadar gelecek ve dağılacaktır. Bundan sonra Hataylılardan mürekkeb bir heyete Sarayburnundaki Atatürk heykeline ve Taksimdeki Cumhuriyet âbidesine muazzam bir çelenk koyacaktır.

HARİCİYE VEKİLİMİZİ İSTİKBAL

Hataylılar şimdi Cenevrede bulunan hariciye vekilimizi tezahüratla karşılamak için hazırlanmaktadırlar. Tevfik Rüştü Aras Sirkeci istasyonunda Hataylılar tarafından büyük tezahüratla karşılanacaktır.

Mersin, Kilis, Islahiye ve Dörtyolda birer şubesi bulunan Hatay Erkinlik cemiyetinin İstanbul merkezi reisi İhsan Mursal Hataylıların duydukları büyük sevinci dün bir muharririmize şu cümlelerle anlatmıştır:

«— Hataylılar senelerdenberi bekledikleri istiklâle bugün kavuşmuş bulunuyorlar. Bu mesud günü bütün Türk kardeşlerile beraber tesid etmektedirler. Hataylıların hürriyete ne kadar susamış oldukları Türk efkârı umumiyesince malûmdur. Bunu kazanmış olmaktan duyduğumuz sevinç ve iftihar sonsuzdur.

Türk devletinin eşsiz reisi Büyük Atatürke Hataylıların minnet ve şükranlarını bildirdik, bütün büyüklerimize de teşekkür ettik. Bu mesud günde hem kendimizi hem Türk milletini tebrik ediyoruz.»

İftiharımız caşuyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

gılarla doldu. Bunun saiki yalnız bizim hakkımızın tanınması değil, hak ve adalet mefhumunun zaferine cihanda bir kere daha şahid oluşumuzdur.

Çünkü Türk idealizmi yalnız kendi hakkını korumakla kalmaz, ister ki beşeriyette doğruluğun galebesi için uğraşan yüksek medeniyet savaşının da başında bulunsun!

Bizim gönlümüz açık ve engindir. Sevgilerimizi, neşeli ve feyizli inkişaf temennilerimizi bütün komşularımızla beraber Suriyeli arkadaşlara da muhabbetle sunmak isteriz. Türkiye Cümhuriyeti ile yanyana ve dostane münasebetler içinde geçecek her yıl, etrafımızdaki her unsura inkılâbımızın ruhu ne kadar sulhçu ve samimî olduğunu bir çok kere daha ispat edecektir. Türk nasyonalizmi bize yalnız milletimizi değil, insanlığı da insanca sevmeği öğretti. Bu alanda Başöğretmenimiz, yurdun başı olan Ulu Önderdir.

İsmet İnönünün cevabî telgrafını tabiî okudunuz.

İnönündeki kayalardan daha yalçın bir azme, kiyaset ve siyasetin bütün inceliklerini katan bu geniş ruh bize ne kadar sevindirici haberler veriyor. Türkiye mukadderatının böyle kavi, kahraman ve bilgin ellerde olduğunu görmek bizi yalnız müftehir etmekle kalmamalıdır. Üstümüze düşen borç, bütün gücümüzle, bütün kuvvetimizle millî vazifelerimizi yerine getirmeğe çalışmaktır. Ancak o suretledir ki inkılâb ordusunun inkılâba lâyık ferdleri olabiliriz!

Şu satırları yazarken yeni bir hâz mevzuu ile karşılaştık. Akşam gazeteleri (M. Eden) in konseydeki beyanatını neşretti. Bu yüksek şahsiyetin sözleri bize bütün burada tahlil ettiğimiz millî duyguların Garptan Şarka dönen bir aksi sadası gibi göründü. O sebeple sabit olmuş bir hakikate Avrupanın en salâhiyetli dilile tercümanlık eden o sözleri burada da tekrarlamaktan kendimizi alamadık:

«Türk hükûmeti ittihaz ettiği hattı hareketle beynelmilel huzura, Montreux'de olduğu gibi bir daha geniş mikyasta hizmet etmiştir.»

Artık bunda şüphe kaldı mı?

Fazıl Ahmed Aykaç

HATAYI ZİYARET

Türkiyede bulunan bütün Hataylılar yakında Hatayı ziyaret edeceklerdir. İstanbuldan kalkacak bir tren bütün yollarda Hataylıları alacak, hepsi birleştikten sonra büyük bir kafile halinde Hataya gideceklerdir. Bu seyahatin tarihi henüz tesbit edilmemiştir.

Orta mektepler

Yeni müfredat programı hazırlandı

Maarif vekâleti, bu seneki ders yılı başından itibaren ilk mekteplere aid yeni müfredat programını tatbik etmişti. Fakat orta mekteplerle liselerin de ders müfredat programlarında bazı değişiklikler yapılması lâzım geliyor. Bilhassa liselerin son sınıflarında okutulan bazı derslerin sınıflara göre taksiminde isabetsizlikler olduğu yapılan tecrübelerle tahakkuk etmiştir.

Maarif vekâleti orta mekteplerle liselerden daha iyi talebe çıkmasını temin etmek üzere bir müfredat komisyonu teşkil etmişti. Bu komisyonda her ders zümrelerinden tefrik ve intihab edilmiş muallimler vardır. Komisyon çalışmalarını bitirmiş, yeni program hazırlanmıştır. Maarif vekili Saffet Arıkanın reisliğinde ve maarif müsteşarının da iştirakile toplanan komisyonun hazırladığı bu proje son defa bir daha gözden geçirildikten sonra gelecek seneden itibaren tatbik edilecektir.

Gedikli erbaş hazırlama okulu hakkındki kanun Meclise geldi

Ankara 28 (Telefon) — Çoğalan asri harb silâh ve vasıtalarının lâyıkile kullanılabilmesi ve halen orta mekteb tahsili görmüş gençlerin ordu kadrosuna Er olarak girmelerinden dolayı bunlara askerlik bilgisi verecek Erbaşların da umumî malûmat itibarile diğerlerinden aşağı olmamaları icab etmektedir. Gedikli Erbaş hazırlama okullarının orta okul derecesine çıkarılması ve gedikli Erbaşların bu okuldan mezun olmaları hakkında bir kanun lâyihası hazırlanmıştı. Lâyiha Meclise gelmiştir.

Türkiye, Cenevrede yeni bir zafer kazanmıştır

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Gazete ayni zamanda Akdenizdeki iyileşmenin Milâno mülâkatında daha kuvvetlenmesi, İngiliz - İtalyan anlaşmasını diğer sahildar devletlere teşmil ve Ankaranın Moskova ile Roma arasını da iyileştirmesi ümidlerini izhar eylemektedir.

SABAH GAZETELERİ NE DİYORLAR?

Paris 28 — Gazeteler anlaşmayı memnuniyetle karşılıyorlar. Yazdıkları yazılarda konsey kararile arapçanın ikinci resmî dil olacağını ihsas ediyorlar. Le Jour gazetesi makalesinde diyor ki:

«M. Delbos Türkleri bazı taleplerinden vaz geçirmeğe, M. Vienot'da iptidada aldığı ihtiyatsızca vaziyete rağmen zevahiri kurtarmağa muvaffak oldu. Fakat türkçenin birinci resmi dil olmasını kabule mecbur kaldı. Bu, Türk hükûmetinin baha biçilmez bir fikrî ve manevî zaferidir. Üç yıl sonra Suriye müstakil olacak, İskenderunda bir Fransız komiseri bulunacak ve o zaman Sancak bugünkü Danzige benziyecektir. Bu, bize yeni gaileler hazırlıyor.»

Exlsior şu satırları yazıyor: «İhtilâftan fayda bekliyen bazı ecnebi hükûmetlerin entrikaları akim kaldı. Milletler cemiyeti kadrosu dahilinde Türk - Fransız anlaşması, daha geniş Akdeniz anlaşmalarına mâni değildir.»

Petit Parisien Milletler cemiyetinin bu işte muvaffakıyetini sayarak: «Türk - Fransız dostluğu imtihanından büyük mikyasta sağlamlaşarak çıkmıştır. İki memleket arasında her sahada faydalı teşriki mesaiye geniş ufuklar açılıyor» diyor.

YENİ BİR DEVİR AÇILMALIDIR

Paris 28—Humanite gazetesi: «Araplar anlamalıdırlar ki, Fansız müzakerecileri Suriyenin parçalanması tehlikesini önlemişlerdir. Ankaranın şimdiden Suriye hududunu tanıması ihmal edilecek bir kazanç değildir.» demektedir.

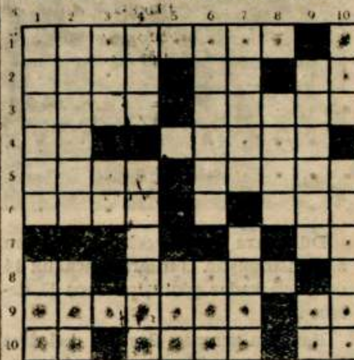
Pertinax Echo de Paris de şu mütaleayı yürütüyor:

«Mesele Cenevrenin sıkı hukuk zihniyetile halledilmedi. Anlaşmak için M. Blum davayı hukuk siperinden çıkarak, Türkiyenin sulhsever devletler grupunda yer almasında menfaattar Fransız umumî politikası planına nakletmek akıllıselimini gösterdi. Neticeden sevinmeliyiz. Kurtulduk.»

Petit Journal diyor ki: «Türkiele müzakere kolay değil, daha bu sabah itilâfın suya düşmesine az kalmıştı. Bereket dil işinde uyuşuldu. Mühim olan şimdi Türk - Fransız birliğini filileştirmektir.»

Ciano; Arasın yakın mülâkatı Fransanın tavizlerine tamamen hak verdiriyor ve gösteriyor ki, kozumuz Ankarada kazanılmış olmaktan uzaktır. Montröden beri Türkler garbî Avrupada Ruslarla anlaşmalarına karşılık bir kuvvet muvazenesi arıyorlar. Avanslarına Paris ve Londranın kayıtsızlığından Berlin ve Romaya dönüyorlar. Türkiyeye verilen menfaatler ittifakımızı, münasebetlerimizi, kıymetlendirecek yeni devir açmalıdır.»

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir çiçek (8)
2 — Meydanda (4) Savrul, üfrük (2) Nota (2)
3 — Su taşıyan (4) Kan borusu (5)
4 — Kırmızı (2) Uydurma (5)
5 — Danslı eğlence (4) Aht (5)
6 — Hücumcu (4) Bir erkek ismi (3)
7 — Nida (2)
8 — Beygir (2) İlgi (5)
9 — Helva çatan (7) Eser (2)
10 — Buğday tozu (2) Fikir (4) Nota (2)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Köy (6) Ceylân (3)
2 — Başına bir «H» koyun hayaller olsun (6) Cilt (3)
3 — Sonuna «ı» koyun içki olsun (3) Nota (2)
4 — Bizi doğuran (3) Hamur değneği (6)
5 — Göl — fransızca (3)
6 — Gönüllü (6) Tatlı değil (3)
7 — Su verme (5) Fikir (4)
8 — Çocuk yemeği (4)
9 — İçe giyilen (6) Muzari (2)
10 — Dost (3) Bir erkek ismi (6)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Kaşık, Akit 2 - Esaslı 3 - İnek 4 - Atmaca 5 - Arap 6 - Lane 7 - Ih, Saat, La 8 - Kara, Ümit 9 - Aram 10 - Kin, Et.

Yukardan aşağı: 1 - Karanlık 2 - Ahali 3 - Şermin 4 - Iz, Esas 5 - Kanca 6 - Arpa 7 - Ali, Türe 8 - Kınap, Mat 9 - İlim 10 - Tekne, At.

Eminönü Halkevinden:

Evimizde tertib edilen Felsefi ve İçtimaî konferansların dördüncüsü bugün saat (17,30) da Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu tarafından verilecektir. Mevzuu İstikra Felsefesi hakkında düşünceler) dir. Herkes gelebilir.

SİYASÎ İCMAL

İspanyaya gönüllü göndermek meselesi

İspanyaya gönüllü gönderilmesinin yasak edilmesi işi Londrada aid bulunduğu beynelmilel komisyonda görüşülüp kararlaştırılacağı yerde Fransanın zoru ile İngiltere bu devletle birlikte alâkadar devletlerin nezdinde doğrudan doğruya teşebbüste bulunmuştu. Bu iki devletin ve bahusus Fransanın bu hareket tarzını Almanya ile İtalya hoş görmemişler ve verdikleri cevaplar da işin daha ziyade komisyonda bakılmasına lüzum göstermişlerdi.

Bunun üzerine İngiltere kendisi komisyonun reisi olması itibarile gönüllülerin gitmesi biran evvel menedilmesi için yalnız başına yeni bir teşebbüste bulunmuştu. Almanya ile İtalya müstacel cevap istiyen İngiliz teşebbüsüne cevap vermekte pek acele etmediler. İtalyaya giden general Göring ile M. Mussolini uzun uzadıya kendi aralarında görüşüp birçok muallâk meseleleri hallederken İngiltereye verilecek cevapların ayni esaslar ve şartlara bağlanması kararlaştırılmışlardır. Bunun için İngiltereye ayni zamanda bildirilen Alman ve İtalyan cevapları esas itibarile biribirinden farksızdır. İtalya cevabında İtalyadan gönüllülerin gitmelerini kanunla menetmek için diğer devletlerin ayni tedbirleri almakla beraber müessir bir kontrol sisteminin umumî hatlarında mutabık kalmaları şart koymuştur. İtalya müessir kontrol hakkındaki tekliflerini Londradaki komisyona bildireceğini haber verdikten sonra İspanyaya evvelce gelen muharip gönüllü, propagandacı ve muharriklerin buradan çıkarılmasına aid eski bir teklifini hatırlatmış ve bu hakta İngilterenin mütaleasını sormuş ve Londradaki komisyona müsbet tekliflerde bulunacağını kaydetmiştir.

İtalya İspanyadaki mevcud muharip gönüllülerin İspanya tabiiyetine kabul edilmeleri ademi müdahale politikasına münafi düşeceğini de anlatmıştır. Almanya da cevabında müessir kontrol işi ile İspanyadaki ecnebi muharip ve propagandacıların ihracı talebinde ve diğer esaslarda İtalyanın istediklerinin aynini talep etmiştir. Şimdi Londradaki ademi müdahale komisyonu İtalya ile Almanyanın üzerinde durdukları müessir kontrol işini tanzim ile uğraşıyor.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YATAKLI VAGONLARLA LOKANTA VAGONLARI

Orta Avrupa hatlarında yataklı vagonlarla lokanta vagonları işliyen «Mitropa» kumpanyası, bu ayın 1 ci günü, yirminci yılını kutladı.

İlk yataklı vagon 1872 de Parisle Viyana arasında işlemeğe başladı. Bu vagonu Liejli mühendis Nagalmaker yapmıştı. Vagon üç bölümdü. Bir sene sonra, ilk Avrupa yataklı vagonlar kumpanyası doğdu.

İlk lokanta vagonu da Almanyada, Berlin - Anhalt hattında işledi. Bu küçük bir vagondu, yolcular da ancak istasyonlarda lokanta vagonuna girebiliyorlardı. O zaman vagonlarda koridor olmadığından, vagondan vagona geçmek kabil değildi. Vagonlara koridorlar yapıldıktan sonra lokanta vagonlarının kıymeti arttı. Almanyada yataklı vagon kumpanyaları ecnebi idi.

Umumi harp sırasında Almanya, Avusturya, Macaristan bir yataklı vagon şirketi teşkiline karar verdiler. Bu şirket lokanta vagonları da işletecekti. Orta Avrupa hatları bu şirketin inhisarına verilecekti.

Evvelâ beş milyon markla «Mitropa» şirketi teşekkül etti, az zamanda sermayesini 20 milyon marka çıkardı.

Bugün bu şirketin vagonları bir çok İsviçre, Hollanda ve Skandinavya hatlarında da işlemektedir. 700 vagonu olduğuna göre yeryüzünün en büyük lokanta ve oteli demek oluyor. Her gün 1800 kişi bu vagonlarda uyuyor. 50.000 kişi yemek yiyor. «Mitropa» şirketinin gündelik yiyecek sarfiyatına bir göz atalım: Ayda 53,000 kilo et, 200.000 kilo patates, 10.000 kilo balık, 6.000 kilo kahve, yarım milyon yumurta, 4 milyon şişe bira!..

Yazın, lokanta vagonlarında günde 3.500 masa örtüsü, 25.000 peçete yıkanır. Vagonlarda çalışan müstahdemlerin sayısı 5000 dir.

YÜZLÜK NE OLDU?

Amerikada, Natalda kırk yıllık bir kasadar var. Bu adamcağız bir sabah işinin başına geliyor, kasa mevcudünü sayıyor: Yüz liralık bir banknot eksik!.

Hemen polise başvuruyor, araştırıyorlar, soruşturuyorlar. Bankaya o gece kimse girmemiş... Kasanın zorlanıp açıldığına dair bir iz yok.

Direktörlük kırk yıllık kasadarından şüphe ediyor, adamcağıza yol veriyor.

Biraz sonra, banka binası tamir ediliyor. Tavan arasında didiklenmiş banknot parçaları bulunuyor, biribirine ekleniyor ve kaybolan yüzlük banknot olduğu anlaşılıyor...

Meğer parayı çalan bir fare imiş!..

Tabii kasadara tarziye veriliyor, işinin başına getirtiliyor, bir aylık parasını da veriyorlar.

MAYONEZ VE RİŞÖLİYÖ

Almanyada yağ buhranı var. Bu buhranın neticesi, devlete garib görülebilecek bir karar verdirdi: Almanya hudutları içinde mayonez yasak edildi. Bu münasebetle Fransız gazetelerinden bazıları, Almanyanın tam Fransız yemeği olan mayonezi yasak ettiğinden bahsettiler.

1756 daydı. O zaman dünyayı titreten Mareşal Rişöliyö, Mahonu muhasara etti. Mahon Balear adalarının belli başlı bir limanıdır. Fransız ordusu şehri kuşatmıştı ama, İspanyollar dayanıyorlardı; teslim olmuyorlardı. Fransız ordusu nihayet müşkül bir mevkie düştü, yiyecekleri tükendi. Fırtına yüzünden Tulondan sevkedilecek erzak sevkedilememişti.

Adaya yanaşabilen tek tük gemilerde kokmuş etlerden başka bir şey bulunmuyordu. Mareşal askerlerin maneviyatını yükseltmek için elinden geleni yapıyor, gece gündüz aralarında dolaşıyordu. Ama açlık bu... Aç mide ferman dinler mi??.

Bir akşam Mareşal ileri hatlarda dolaşırken, bir askerin kokmuş bir balık parçasını kemirdiğini gördü.

— Aferin, dedi, sen arkadaşların gibi müşkülpesend değilsin.

Asker selâm verdi:

— Mareşalim, dedi, balık kokmuş. Fakat bir salça yaptım, kokuyu gideriyor.

— Nedir bu salça?

— Besit bir şey. Patlamış bir bombanın içinde yumurta ile yağ çalkadım, limon da sıktım...

Mareşal bu salçayı tattı, beğendi ve eskerlere yağla yumurta çalkayıp üstüne limon sıkarak yemelerini emretti. Bu salçanın ismine pek tabiî olarak «Mahonez» ismi verildi. Sonradan Mayonez oldu.

Mayonez orduya can verdi, on beş gün sonra Mahon sukut etti, Fransızların eline geçti.

ALTMIŞ SENE SONRA...

Kutupta incelemeler yapan bir İngiliz heyeti, bir mağarada bir iskelet, iskeletin yanında da çatal bıçak ve bir kat ta elbise buluyor...

Bu iskelet kime ait olsa gerek?..

Mesele anlaşılıyor. Bundan altmış sene evvel bir İngiliz kâşifi tek başına Arktik denizlerinde taharriyata çıkmış ve bir daha dönmemişti.

Adam o civardaki Laplar denen yerlilerin taarruzuna uğramış, soyulup sovana çevrilmiş, bunun üzerine İngiliz, bir mağaraya çekilerek münzevi bir hayat yaşamağa başlamıştı.

Senelerce o mağarada yatıp kalkmış... Onun bu üzletini goren yerliler, kendisine Allah gibi tapmağa başlamışlar ve ölümünden sonra da mağaraya girmeğe cesaret edememişler.

Bu olup biten, bir tesadüfle ancak altmış sene sonra meydana çıktı.

Bir ampul fabrikası kuruluyor

Her sene hariçten 396.100 liralık ampul getirtiliyor

Memleketimizde bir ampul fabrikası kurulacağı haber veriliyor. Bu cihet tahakkuk ettiği takdirde harice giden mühim bir para memleket dahilinde kalacak demektir. Senelik ampul ithalâtımız 84,950 kiloyu bulmaktadır ki, bunun kıymeti 396,100 liradır. Ampul sarfiyatı yıldan yıla artmaktadır. Şu vaziyete göre senede 400,000 liramızın ampule tahsis olunduğu anlaşılmaktadır.

Ampulun hariçten memleket dahiline en çok geldiği yerler 78,200 kilo ve 353,900 lira ile başta İstanbul olmak üzere İzmir, İzmit, Mersin, Haydarpaşa - Ankara, Zonguldak ve Derincedir. Memleketimizin diğer yerlerine ampul İstanbuldan gönderilmektedir.

Bu maddeyi en çok ithal ettiğimiz memleket senede 29,700 kilo ve 190,200 lira ile Almanyadır. 17,100 kilo, 72,120 lira ile Avusturya ikinciliği, 7,050 kilo, 3,700 lira ile İsveç, üçüncülüğü almaktadır. Bundan başka sıra ile Hollanda, Rusya, Çekoslovakya, Japonya, Fransa. İngiltere ve İsviçreden de ampul ithal etmekteyiz. Orta boydaki 8-10 ampul bir kilo geldiğine göre senelik ampul ithalâtımızın aded itibarile 764,500 ü bulduğunu tahmin etmek kolayca mümkündür.

Birkaç senelik ampul ithalâtımızı gözden geçirirsek sarfiyatın artmakta olduğunu görürüz. Ampul istihlâkinin böyle kısa zamanlarda çoğalmasına sebep, elektrik tenviratına karşı olan alâkanın fazlalaşmasıdır. Bilhassa Anadoluda elektrik tesisatı olmıyan yerlere dinamolar konmuş, kablolar döşenmiş ve nihayet fener, lâmba ışığından vaz geçilmiştir. Yurdumuzun en tenha ve uzak köşelerinde de elektrik ihtiyacı ilk önce göz önünde tutulmakta ve tesisat için teşebbüslere girişilmektedir. Belediyelerin bütçelerinde elektrik tenviratına her yıl tahsisat ayrılması da bu ihtiyacın biran evvel görülmesi lüzumunu ortaya koymaktadır.

Memleketimizde ampul istihlâki yıldan yıla artmaktadır ve ileride bir kat daha artacaktır. Binaenaleyh memlekette bir ampul fabrikası kurulmasının ne kadar lüzumlu ve ehemmiyetli bir iş olduğu kendiliğinden meydana çıkmaktadır.

Anadolu tahvilâtı yükseldi

Müzakerelerin neticelenmesi borsada iyi tesir yaptı

Anadolu demiryolları tahvilâtı faizlerinin hangi para üzerinden ödeneceği hakkında Ankarada yapılan müzakerelerin neticelendiğini dün yazmıştık.

Bu haber dün kambiyo borsasında büyük alâka ile karşılanmış ve borsa hareketleri bir kat daha canlanmıştır. Anadolu tahvilâtı dün birdenbire ehemmiyetli miktarda yükselmiştir. Obligasyon bir gün evvel 35,50 lira iken dün 88,40 liraya, mümessil senedleri 39,20 den 41,90 liraya, yüzde 60 hisseli senedler de 22 liradan 23,50 liraya yükselmiştir. Şu vaziyete göre obligasyon 290, mümessil 270 ve hisse senedleri de 150 kuruş birden fiat almışlardır.

Ünitürk normal fiatlerden muamele görmektedir. Dün birinci Ünitürk 22,77,5, ikinci 21,25, Merkez bankası aksiyonları da 98 liradan alıcı bulmuşlardır.

Urlada sarhoşluk yüzünden bir cinayet

İzmir (Akşam) — Urlada Ali adında bir arkadaşı Mehmedle birlikte içmiş ve gezmek üzere diğer bir kaç kişi ile birlikte bir otomobile binmişlerdir. Yolda Ali tabancasını çekerek Mehmede ateş etmiş ve ağır surette yaralamıştır. Mehmed biraz sonra ölmüştür. Ali sarhoşlukla ne yaptığını bilmediğini söylemektedir.

Yeni tarihî tefrikamıza yarın başlıyoruz

«İttihad ve Terakki» nin son devrelerinde suikasdlar ve entrikalar

Cemiyet nasıl battı? Teceddüd fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

Yazan: MUSTAFA RAGIB

1908 temmuzunda Abdülhamidin inadını ve istibdadını yıkan «İttihad ve Terakki» ricali ve liderleri arasında sarsılmaz sanılan bağlılık, meşrutiyetin ilk yıllarında, çok asil ve feragatkâr duygulara dayanıyordu. Fakat seneler geçtikçe ve memleketin idare ve politika sahasında radikal hiç bir tedbir alamıyan cemiyet iktidar mevkiinde sendeledikçe, prensip ve kanaat münakaşaları yüzünden doğan ayrılıklar, kısa bir zaman içinde, şahsî rekabetler, münaferetler, tehlikeli ihtiras ve intikam hisleri doğurdu. Umumi Harbin makûs neticelerinden ziyade, liderleri arasındaki bu geçimsizliktir ki «İttihad ve Terakki» camiasını yıkmış, harbin sonlarına doğru en buhranlı bir safhaya girmişti.

Harbin ikinci yılından sonra cemiyetin bünyesindeki inhilâl hareketlerinin şiddetlendiğini, liderlerin biribirine karşı emniyetsizliklerinin arttığını görüyoruz. «İttihad ve Terakki» nin bu son senelerinde, liderlerin, biribirlerinin şerrinden korunmak, rakiplerini ezmek, vaziyete hâkim olmak ihtirasları en tehlikeli şekle girdi: Entrikalar, tuzaklar, karşılıklı suikasd teşebbüsleri, hükûmet ve parti sahalarında başgösteren zümreler, bu ihtilâfların meclislerde, kulislerde doğurduğu hararetli münakaşalar ve nihayet harbin mağlûbiyetile beraber cemiyetin dağılması ve liderlerin memleketten uzaklaşmaları gibi her biri heyecan ve merak doğuran safhalar vardır.

«İttihad ve Terakki» nin dağılmasından sonra uzun harp senelerinde temiz bir hayat geçiren bazı İttihadcıların «Teceddüd Fırkası» adile yeni ve siyasî bir teşekküle nasıl vaziyeti kurtarmak istedikleri de yakın tarihimizin çok dikkate değer safhalarını teşkil ediyor. Bütün bu vaka ve hâdiselerin üstündeki kalın esrar perdesi hâlâ sıyrılmış değildir.

Şimdiye kadar yazdığı bu kabil tarihi eserlerde en ehemmiyetsiz görülen teferruatı bile tevsik etmeği ihmal etmiyen Mustafa Ragıb, (Akşam) için hazırladığı bu yeni eseri üzerinde çok çalışmış, henüz neşredilmemiş yepyeni vesikalar bulmuş, en sahih membalara başvurmakla bu membaları ve vesikaları dile getirmiştir.

Baştan başa heyecan, merak ve tecessüs ifade eden bu yeni tefrikamızın ehemmiyetini ve sürükleyici vasfını anlatabilmek için, bugün de gelişi güzel bahis başlıklarından bir kısmını daha ilâve ediyoruz:

... «İttihad ve Terakki» kopmaz, dağılmaz bir kaya parçası değildir! — Tehlikeyi önliyecek çare nedir ? — Mağrur tavırlı, seyrek, kırçıl sakallı zat.. — 332 kongresine gelen murahhaslar ne düşünüler? Ne buldular? — Terazinin kefesine ağır basan kimdi?—Merkez kumandanı Cevad bey: Talât beyin dostu.. — Enver paşa, Talât paşa ile arkadaşlarını nasıl iktidar mevkiinden atacaktı? — Yolda kurulan pusulalar.. — Mecliste bir fırka grupu toplantısı — paşaların firarındaki esrar perdesi — «İttihad ve Terakki»nin son kongresi— Tevfik paşa kabinesi Dahiliye Nazırı Kambur İzzet ve «Teceddüd Fırkası..»

Bu heyecanlı ve meraklı tarihî tefrikayı YARIN takibe başlayınız!

Heroin kaçakçıları

Altı kişi ihtisas mahkemesine verildi

Suçlular mahkemeye götürülürken

Fatihte bir heroin fabrikası meydana çıkarılmış ve suçlulardan altısı hakkındaki polis tahkikatı ikmal edilmiş ve bunlar dün geç vakit ihtisas mahkemesi müddeiumumiliğine verilmişlerdir. Suçlular ihtisas mahkemesi müstantikliğine tevdi edilecek ve yakında sorgularına başlanacaktır.

İHTİSAS MAHKEMESİNDE

Kadıköyünde Yeldeğirmenindeki evinde 286 aded kaçak çakmak taşı bulunan Kostantin dün 9 uncu ihtisas mahkemesi kararile 6 ay hapse mahkûm olmuştur. Bundan başka Balıkpazarında Salih adlı birine esrar satan Hacı Ahmed bir sene ve Salih de iki ay hapis cezası almışlardır.

Üç hırsız cürmü meşhut halinde yakalandı

Mehmed, Osman ve İsmail adlarında üç kişi dün gece Hasköy civarında deniz kumandanlığına aid elektrik levazımı ve kömür bulunan depoyu soymak istemişler, deponun penceresinden içeriye girmek için duvarın önündeki elektrik direğine tırmanmışlardır. Hırsızlar pencereden girmeğe uğraşırken polis devriyeleri hepsini cürmü meşhud halinde yakalamışlardır.

Bunların sabıkalı hırsızlar oldukları anlaşılmıştır. Tahkikat devam ediyor.

Gazi köprüsünün inşaatı

Fazi köprüsünün inşaatı, aranılan evsafta çimento bulunamamasından dolayı gecikmişti. Nafia vekâletinin tesbiti ile çimentonun evsafı değiştirildiği için köprünün üst kısımlarında kullanılacak olan çimento gelmiştir. Bu ay başından itibaren köprünün her iki başındaki temellere konacak kazıkların çakılmasına başlanacaktır. Su içinde kalacak kısım için sipariş edilen çimento da yakında gelecektir. Bu suretle Gazi köprüsü inşaatı yeniden tabii bir safhaya girecektir.

MAHKEMELERDE:

Ticarete hile katmış

Artin adında bir adam ticarete hile karıştırmak suçundan maznunen ceza mahkemesine verilmiştir. Tahkikat evrakına ve yapılan iddiaya nazaran suçun mahiyeti şudur:

İstanbulda barsak ticaretile uğraşan Artin Nev-Yorkta Oversat isimli bir şirketle münasebet peyda ederek bu şirkete barsak göndermek üzere mukavele yapmıştır.

Artin buradan şirkete nümune olarak bir miktar barsak göndermiş, şirket nümuneleri muvafık bulmuş ve Artine sipariş vermiştir. Artin şirketle tekrar muhabere ederek paranın yüzde yetmiş beşi peşin olarak bankaya verildiği takdirde barsakları göndereceğini bildirmiştir. Bunun üzerine Nev-Yorktaki şirket 270 İngiliz lirasını bankaya yatırmış, Artin de buradan sipariş edilen barsakları yola çıkarmıştır. Barsaklar Nev-Yorka varmadan evvel şirket gene orada diğer bir şirketle uyuşarak barsakları devretmiştir.

Bir müddet sonra barsak sandıkları Nev-Yorka gitmiş, sipariş veren şirketin eksperile onlardan devr alan şirketin adamları sandıkları teslim almak üzere gümrüğe gitmişler, sandıklar açıldığı zaman içindeki barsakların evvelce gönderilen nümunelere uygun olmayıp bozuk ve hiç bir işe yaramaz bir halde bulundukları görülmüştür. Bu vaziyet karşısında şirketin teşebbüsü üzerine İstanbulda alâkadar makamlar tedkikat yapmışlar ve gönderilen barsakların hakikaten bozuk oldukları anlaşılarak Artin, ticarete hile katmak suçundan mahkemeye verilmiştir.

Barsağı sipariş eden Oversat şirketi de buradaki vekiline müracaat ederek Artin aleyhine zarar ve ziyan davası açmıştır.

Ceza mahkemesinde yapılan muhakemede müddeiumumî iddiasını söyliyerek Artinin gönderdiği barsakların bozuk olduğu yapılan tahkikat, dinlenen şahidlerin ifadeleri ve Nev-Yorkta yemin ettirilerek tedkikat yaptırılan, ehli vukuf raporlarile sabit olduğundan kendisinin ticarete hile karıştırmak suçundan Türk ceza kanununun 263 üncü maddesine göre cezalandırılmasını istemiştir.

Oversat şirketinin vekili de hâdiseyi baştan aşağı anlatarak Artinin hem mümessili bulunğu şirketi iğfal ettiğini hem de Diyarıbekir ve Bolu havalisinin barsaklarını göndermesi lâzım gelirken Kayseri barsaklarını toplayıp Kayseri baytar müdürlüğünün muayene raporunu Diyarıbekir ve Bolu baytar müdürlükleri raporları gibi göstererek İstanbul gümrüğünü iğfal ettiği ve şu hareketile ticarete hile karıştırıp şirketi zarara soktuğu gibi memleket emtiasına da fena bir darbe vurulduğunu söylemiştir.

Suçlu Artin gönderdiği barsakların İstanbul baytar müdürlüğü tarafından da muayene edildiğini ve bozuk olmadığını ileri sürmüştür. Fakat keyfiyet tedkik edilince baytar müdürlüğünün barsaklarda yalnız bulaşık hastalıklar bulunup bulunmadığı noktasından muayene yaptığı, barsakların bozuk olup olmadığı cihetini araştırmadığı anlaşılmıştır.

Suçlu vekili müdafaasını yapmak üzere muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Irlandanın gülmiyen adamı

Irlanda hükûmeti reisi general De Valeranın gürültülü hayatı

De Valera asker elbisesi giymediği halde general ünvanını nasıl kazanmış?

İngiliz imparatorluğunun şimdi müstakil bir dominyon devleti bulunan serbes Irlanda hükûmetinin reisi general De Valera'nın Londraya gelerek dominyonlar nezareti şefi Malcolm Makdonald ile yaptığı müzakereler bütün dünyanın dikkatini tekrar Irlanda meselesine ve bu memleketin reisi bulunan generalın şahsına celbetmiştir.

General De Valera koyu cumhuriyetçidir. Ayni zamanda Irlanda adasının İngiltere ile ve bahusus İngiltere kralı ile olan her türlü münasebatının ve alâkasının kesilmesine taraftardır.

Böyle bir adamın şimdi Londraya gelerek İngiltere ile anlaşmak için müzakerede bulunması çok garip görülüyor. Maahaza şurası muhakkaktır ki, bu müzakerelerin mevzuu ve gayesi ne olursa olsun general, Irlandanın cumhuriyet rejiminden ayrılmasına ve İngiltere kralına tâbi olmasına razı olacak değildir. Belki dünya politikasının vaziyeti her iki memleketi, yakın komşu olmaları itibarile harice karşı temasa getirmiştir.

De Valera bütün dünyada politikacı olduğu kadar asker olarak da tanınmıştır. İsminin evveline daima general ünvanı vazedilir. İngiliz İmparatorluğunu genişleten ve kılıç kuvvetile tahkim eden mareşallar ve generaller Londranın mükellef klüplerinde toplanarak hatıralarından bahsederken en ziyade ağızlarında De Valera'nın adı işitilir. Çünkü İngiliz kumandanlarına bu zat kadar dehşet veren bir düşman olduğunu tarih kaydetmemektedir.

Halbuki hakikatte De Valera ne generaldır, ne de ömründe askerî üniforma giymiş bir zabit yahud askerdir. En büyük mehareti mükemmel silâh kullanmaktadır. Rovelverile attığı kurşunlardan hiç biri hedefini şaşmamıştır.

İngiliz generalleri De Valera'dan bahsederken (Damned) vasfını ilâve etmeği unutmazlar.

Bu kelime (mel'un) mânasını ifade eedr. Fakat mecazi olarak tahkir ile karışık takdir mânasını ifade eder.

General De Valera

İngilizler büyük ve muktedir düşmanlarının bileğini bökemedikleri zaman bu kelimeyi sarfederler.

İngiliz generallerini hayret ve dehşet içinde bırakan bu Irlandalı sırf askerî idare ve harekâtta gösterdiği kudrete binaen isminin önüne (general) kelimesi konulmaktadır.

RİYAZİYE MUALLİMİ

De Valera'nın asıl mesleği riyaziye muallimliğidir. Riyaziyesi kuvvetli olması kendisinin muktedir bir sevkülceyşçi olmasına çok yardım etmştir. Riyazi kafası sayesinde dahildeki rakiplerine veya hususî mavi gömlekliler teşkilâtının lideri general O'Duffo'ya galebe çalmıştır.

De Valera 1916 senesinde yani umumi harbin en kızgın bir devrinde Sir Roger Casement'in İngilizlere karşı tertip ettiği büyük isyanda bu zatın maiyetinde bulunmuştu. Bu isyan Roger Casement'in hayatına mal olduğundan kendisinden sonra kumanda ve idare De Valera'nın eline girmişti.

Bu adam ince, uzun, sivri burunlu, ve yüzü gülmez ve daima soğukkanlı bir adamdır. Irlandanın merkezi Dublin'de çıkardığı bir isyanda beraberindeki birkaç yüz Irlandalı muharip ile binlerce İngiliz askeri tarafından sarılmıştı.

Uzun müddet mukavemetten sonra cephanesi bitmesi yüzünden maiyetinde sağ kalanlarla beraber esir düşmüştü. De Valera Irlandanın faal teşkilâtı Sinnfein'in lideridir. 1921 senesinde şidedtli bir çete harbinden sonra İngilizler ile sulh yapmıştı. Sulhün akabinde yapılan umumi intihabatta 128 mebustan 124 mebusu Sinnfein teşkilâtı çıkarmıştı. Bundan sonra general De Valera dahilî teşkilât ile uğraşmış ve cumhuriyetçilik davasını müdafaa etmekle meşgul olmuştur.

Filvaki Cosgrave gibi gayet parlak nutuk söyliyen Irlandalı şefler yetişmemiş değildir. Fakat hiç biri De Valera kadar büyük bir inad ve kuvvetle ve muvaffakıyetle Irlandanın cumhuriyet ve istiklâl davasını gütmemişti.

SİYASET ve AŞK

De Valera teban tipik Irlandalılara benzemez. Yüzü ender olarak güler, içki aslà kullanmaz, hiç bir spor ile meşgul olmamıştır. Bütün düşüncesi ve gayreti Irlandanın cumhuriyet ve istiklâli davasını zafere eriştirmek ve korumaktır.

En büyük zevki İrlandalıların eski dili olan Gal lisanını öğrenmek ve bu dilde konuşmaktır.

Zevcesi Jane Flanagan dahi Irlandanın büyük bir vatanperveridir. Kocasını Gal liğine sokmak ve bu dili kendisine öğretmekte çok yardım etmiştir. 1910 senesinde evlenmişler ve altı çocuk sahibi olmuşlardır.

HARİÇTE DOĞMUŞ

De Valera'nın düşmanları kendisini Irlandada doğmamış ve yabancı bir adam diye tavsif ederler. Filvaki De Valera Nev-Yorkta doğmuş ve kendisine Edward İngiliz adı verilmiştir. Fakat daha nevzad iken Irlandaya gelmiş ve burada İngiliz adı yerine halis Gal dilindeki Camon adını almıştır. (De Valera) soy adıdır. Bu şef İngiltere ile sulh yaptıktan sonra memleketine hakiki birçok faideler temin etmiştir. İhtiyarlara 10 şilin haftalık bağlamış, birçok mektep ve hastaneler vücude getirmiş ve gayet mükemmel bir ordu teşkil etmiştir.

Şimdi bu adam Londrada Irlanda adasının birliğini ve tamamiyetini ve cumhuriyetin yerleşmesini katî olarak temin için gayet mühim bir diplomasi vazifesi ifa etmekle meşguldür. Başladığı her işi başardığı gibi bu yenisini de muvaffakıyetle sonuna erdireceği beklenilyor. — *F.*

KADIN KÖŞESİ

Tayör ve şapka

Yakasına hermin kürk konmuş siyah yünlü kumaştan tayör. Yakadaki beyaz, tayörü çok açıyor. Başta siyah ve beyaz çiçeklerle süslenmiş şapka, şapkanın geniş bir vualeti vardır.

KARİ MEKTUPLARI:

Terkos suyu yerine Taşdelenle el yıkanacak

Feneryolundan bir kariimiz yazıyor: Beyoğlunda bir evim var. Terkos suyu senelerdenberi mevcut. Abone olduğumuz suyu hiç bir vakit sarfedemezken geçen taksitte 16 lira 40 kuruş fazla su sarfiyatı geldi bu seferki taksitte dahi 14 lira 80 kuruş fazla sarfiyat olarak istendi. Su müdürlüğüne istida ile müracaat ettim. Yirmi lira kira getiren ve su bedeli ev sahibine ait olan bu evden aldığımız kirayı tamamen suya vermekten başka çaremiz kalmıyor, dert anlıyacak ve dinleteceğimiz kimse yok.

Yazdığınız gibi kabahat ne saatte ve ne de sairede. Saatlerin rakkamlarını okuyan acemi memurlar indî ve keyfi bir rakkam atıp geçiyorlar. Bunu diğer bir abonede fiilen gördüm, ispata hazırım ve bunun için de su müdürlüğüne yazdım. Her taksitte onbeş lira fazla su parası ödemek mecburiyeti hasıl olursa Taşdelen suyu ile el yüz yıkamak lâzım gelecek. Mevzuu bahis ettiğim evde ne banyo vardır, ne çamaşır yıkanır. Su sarfiyatı mutbak, el yüz yıkamaktan ibarettir.

KIRILAN BEBEKLER

Tefrika: No. 7 — *Nakleden: Zeyneb İdil*

Saat on ikiye beş kala Şuşutla evden çıktık, yürüye yürüye Pervinin Taksimdeki apartımanına gittik. Şuşut, eğer kelimenin manasına ehemmiyet verilmek icap ediyorsa guvernantım. Bundan dört beş sene evvel «Fraulein» süâlelerine yol verilirken, samimî bir ahbabımız bu çok temiz Alman kadınını bize tavsiye etmişti.

Önce beğenmemiş itiraz etmiştim, halbuki şimdi yanımdan bir an ayrılmasını istemiyorum. Hem de almancamı ilerlettim. Asıl ismi Anne Marie Schneider, bir guvernanta yakıştıramadığım bu isme bir türlü dilim alışamadı, kısaca Şuşut diyorum, o da bu samimiyetten memnun görünüyor. Yolda bir ara geriye kaldım, baktım ki, Şuşut bugün âdetinin hilâfına, ablamın hediye ettiği açık mavi renkteki elbiseyi giymiş başına da fazla süslü bir markiz şapka geçirmişti. Dayanamayıp:

— Bugün çok güzelsiniz Şuşut.. dedim.

— Öyle mi?..

Deniz rengindeki gözleri memnuniyetle süzüldü. İyi kalbli Şuşut istihzadan hiç anlamaz. Zambak kadar temiz hislerini istediğiniz kadar suiistimal edebilirsiniz!.

Iztırapla geçen bütün gençliği onu hiç yıpranduramamış. Oldukça nüfuzlu bir taşralının kızı imiş, yirmi yaşında iken, parasını yiyip bitiren, kendisini aldatan, nihayet sefahatten ölen bir adamla evlendirmişler. Şuşut hususî hayatı için pek titizdir, kimseye bir lâkırdı söylemez. Fakat sinirlerinin zayıf olduğu bir günde acıklı mazisini bana anlattı. Asabiyetten dişlerimi sıkıp, ayaklarımı vururken, o:

— Zavallı adamın hastalığı icabı aklı eksilmişti» diyordu.

Taksime gelince:

— Beni dinle Şuşut, dedim. Bugün Pervinde küflenmek istemem saat üçte otomobille gel, Bebeğe, Hâlelere gideriz.»

— Peki Süzi.

Pervinin apartımanının taksimatı hiç te güzel değil, fakat büyük bir zevkle döşendiği için insana sinema dekorları hissini veriyor.

Kapıyı açan hizmetçi:

— Hanımefendi yatak odasında, oraya buyurunuz.. dedi.

Pervin hâlâ bu saatte sabahlığı ile tuvaletinin önünde süsleniyordu. Öpüştük. Kıyafeti için özür diledikten sonra oturmamı rica etti. Kendimi şezlonga üzerine attım, oradan Pervini seyretmeğe başladım. Aynaya gülen mavi gözleri, bir bebeğinki kadar yuvarlak başı hakikaten cazipti. Saçlarının kıvrımlarını parmaklariyle düzelterek hizmetçisinin son vukuatını anlatıyordu. Yemeğin hazır olduğunu haber verdiler.

— Sen yabancı değilsin, şimdi uzun uzun elbise giymiyeyim.. dedi.

Evet ikimiz çok samimî arkadaşız. Pervine karşı içimde tükenmez bir merhamet var. Kocasını bir çılgın gibi sevip iki sene tam bir saadetten sonra öldüğünü gören bu bedbahta bazen acıyor, bazen de güzel Mithata esir olduğu için kızıyorum. Birdenbire:

— Bir şeyler anlatsana Süzi.. dedi.

Omuzlarımı silktim. O ısrarla devam ediyordu. Gözlerini merakla kısarak:

— Birini seviyor musun? diye sordu.

Pervin bununla tam onuncu defadır aynı suali soruyor. Zihnini sevgiden başka bir şey meşgul etmiyor, bir kadının bundan başka bir gayesi olacağına inanmıyor. Kırgın bir sesle:

— Doğru söylemiyorsun, hislerini benden saklıyorsun.. dedi.

Bir müddet sonra ikimiz de bu bahsi bıraktık. Şimdi o bana yalnız Mithatı anlatıyor, fakat ikide bir bu samimiyetlerinin arkadaşlıktan başka bir şey olmadığını da ilâve etmeği unutmuyordu. Konuşurken gözlerimin içine bakıyor ruhumu okumak istiyordu: «Beyhude yere üzülmene değmez Pervin, Mithat için mi telâş ediyorsun?. Güzelliğinden başka bir şeyini beğenmiyorum. O senin daima senin olacak..»

Kısa bir susmadan sonra:

— Dün gönderdikleri şu kaz ciğerinden sana da yedirmek istiyorum.. dedi.

«Ler» dediği kimsenin Mithat olduğunu tahmin ettim, çünkü mide hususunda epeyce mühim bir şöhreti var. Başbaşa yenen yemeğin çeşidini değiştirmek için kaz ciğerini yollamış olmalı. Tahminim kat'îleşti, tabağın yarısından fazlası yoktu. Dün akşam cömert «ler» buralardan geçmiş galiba. Galibalara ne hacet esasen biraz sonra Pervin kendiliğinden itiraf edecek.

Güzel bir yemekten sonra kahvelerimizi içmek için Japonkâri döşenmiş küçük salona geçtik. Duvarlardaki ipekli kumaşların üzerine işlenmiş uzun gagalı leyleklerin ayaklarının dibinde tembelce uzanmak insana ne hoş geliyor. Doktor Süleymanın zayıf sinirlerime menettiği kahveyi bugün yudum yudum, bitecek diye korka korka, zevkle içiyordum. Pervin, etajerin üstünde duran iki küçük bebeği bana uzattı:

— Ne güzel değil mi Süzi... Tanesi on lira.

Her gün çarşıların vitrininde pinekliyen bu zarafetsiz, manasız budalar sinirime dokunur, fakat merakla yüzüme bakan gözlerini sukutu hayale uğratmak istemedim. Tekrar sordu:

— Hoşuna gitti mi?.

— Bayıldım.

Budalardan sonra, terziden yeni aldığı elbiseleri bir çocuk sevinci ile birer birer gösterdi. Takdirlerime devam ediyordum.

— Bu emprime lâleleri nasıl buldun? Her halde beğeneceklerı?..

Daima «ler». Mithat bu zevkli çiçekleri sevip sevmemekle Pervine karşı daha sadık kalacak değil ya! Samimi söylüyorum şimdiye kadar dikkat etmediğim Pervinin genç vücuduna, yuvarlak kollarına hayran kaldım. İşte içimden gene Mithata kızdım, budala saadetine hiç te lâyık bir adam değil!

(Arkası var)

Meyva ve sebze hâli

Meyva ve sebzelerin nakledildiği kaplar çok pis ve çok mikropludur

Hâlin sebze barakasında temizlik namına bir şey aramamalıdır, burası çöplük gibidir, belediye hâlin ve kapların temizliğile alâkadar olmalıdır

İstanbul sebze ve meyva hâlindeki satışlarda kabzımalların rolünden ve hâl idaresinin sadece resim alarak fiatlerin tanzimine hiç karışmadığından bahsetmiştik.

Acaba hâl idaresi neden satış işlerile alâkadar olmuyor? Bunu sorduk. Bize diyorlar ki: «Hâl idaresinin fiatlere müdahalesi demek narh, yahut âzamî fiat koymak demektir. Meyva ve sebzenin cinsleri çok mütenevvidir. Bunlar, bahusus meyvalardan bir kısmı kısa bir zaman içinde satılmazsa derhal bozulur. Bu kadar nazik şeylere narh, yahut âzamî fiat koymak kabil değildir. Esasen narh usulü belediyece bir çok şeylerde tecrübe edilmiş, fakat hiç birinde müsbet ve faydalı bir netice vermemiştir.

Bundan başka ticaret serbestir. Ticareti tahdid ve takyid edemeyiz. Dünyanın hiç bir yerinde hâllerde fiatlerin arz ve talep haricinde tayin edildiği vaki değildir.»

Bu mütalâa doğrudur. Belediyenin hâle gelen meyva ve sebzelere narh koyması kabul edilemez. Esasen böyle bir şey kimsenin aklına da gelemez.

Fakat acaba hâlde fiatlerin tanzimi, yani halkın daha ucuza sebze ve meyva yiyebilmesi için hiç bir şey yapılamaz mı? Bizim fikrimizce çok şeyler yapılabilir. Bunları tatbik kısmen belediyeye, kismen hükûmete düşer.

Meyva ve sebze halinde sebze satış barakası ve yerde çamurlar içinde serili duran sebzeler

KABZIMALLARIN ROLÜ

Hâlde alım satım tedkik edilince en mühim rolü kabzımalların oynadıkları görülür. Kabzımallar ve diğer bir takım mutavassıtlar satışlardan mühim komisyon alırlar. Bu komisyonlar malın pahalı satılmasında mühim tesir yapar.

Şu halde akla şu fikir gelir: Kabzımalları ve mutavassıtları kaldıralım... Bu fikir bir çok defa ortaya atılmış, bir çok kimselere çok mülâyim gelmiştir. Fakat bir parça tedkik edilince buna imkân olmadığı görülmüştür.

Niçin?... Çünkü müstahsile kredi yapan, onların mahsullerini nakledebilmeleri için küfe, kap temin eden kabzımallardır. Bahçe sahipleri, köylüler başları sıkışınca kabzımala müracaat ederler ve ondan avans para alarak bağlanırlar.

Keza sebze ve meyvaların nakli için lâzım gelen kapları temin etmek te mühim bir meseledir. Köylünün ve bahçe sahiplerinin elinde bu kaplar yoktur.

İKİ MÜHİM NOKTA

Mutavassıtları kaldırmak için yapılacak şey müstahsile kredi ve kap teminidir. Krediyi Ziraat bankası temin edebilir. Bundan bir çok defalar bahsedilmiştir. Hattâ bir aralık bankanın bahçe sahiplerine kredi temini için teşkilât yapacağı da söylenmiştir. Fakat henüz bu teşkilât yapılamamıştır.

Ziraat bankasının himayesile kredi kooperatifleri kurmak her halde çok faydalı olacaktır.

Kap tedariki meselesine gelince kurulacak kooperatif bu işi de deruhde edebilir. Ziraat ve yahut iktisat vekâletleri tarafından yapılacak teşkilât kap temin edebilir.

Kap meselesi yalnız müstahsil için değil, ihracat noktasından da çok mühimdir. Geçen sene Almanyaya ihraç edilen mühim bir parti elmanın fiati, sırf güçlükle ve pahalı olarak tedarik edilen sandıklar yüzünden kilo başına üç kuruş yükselmiştir.

Görülüyor ki müstahsil kredi, ucuz kap bulursa mutavassıtların rolü kalmaz. Arada mutavassıt olmadığına göre fiatler ucuzlar.

DİĞER MÜHİM NOKTALAR

Fakat sebze ve meyva işlerindeki sakat noktalar, yalnız bunlardan ibaret değildir. Sebze ve meyvanın pahalı satılmasına sebebiyet veren daha bir takım âmiller vardır ki bunları da kısaca anlatalım:

Meyvalar ve sebzeler, ağaçlardan toplanıldığı gibi şehrimize getirilemez. Bunlar, fena ambalâjlar, vapurların ambarlarında havasız yerlerde nakledilmelerinden, nakil müddetinin uzun müddet sürmesinden kısmen çürürler ve bozulurlar. Müstahsiller fazla olarak bozuk, çürük ve berelenmiş meyvaları, sağlamlarına katarlar ve bunların daha çabuk çürümelerine ve bozulmalarına sebebiyet verirler.

Alıcılar, hâlden satın aldıkları malları, çürüklerinden ve berelilerinden ayırmağa mecbur olurlar. Manavların tabirile bu «iskarta» mallar asgarî yüzde beş, azamî yüzde ondur. Tabiatile manavlar ve seyyar satıcılar, iskartaya çıkarılan bu çürük ve bozuk malların bedelini, bazan yüzde 40-50 kârlarına zammederek satarlar. İşte fiatlerin fırlamasında bu nokta mühim bir rol oynuyor.

KAPLAR ÇOK PİSTİR

Yediğimiz meyva ve sebzelerin temizliğe gelince, bunu iki bakımdan tedkik etmek icap eder. Biri malın bahçeden toplanılıp hâle getirilinceye kadar diğeri de hâle getirildikten sonra alıcılara satılıncaya kadar geçirdiği safhalardır.

Bir defa müstahsillerin sebze ve meyvalarını naklettiği kaplar, ve küfeler çok pistir. Buna kimse itiraz edemez sanırız. Meyva ve sebzelerin nakledildiği bu kap ve küfelerin köylüler tarafından bahçelere gübre nakliyatında kullanıldığı da sık sık görülen hâdiselerdendir. Bu sebepten dolayı küfeler ve kaplar bin bir cins mikropların yuvasıdır.

HALDE TEMİZLİK

Hâldeki temizlik şartlarına gelince, meyvaların satışına tahsis edilen büyük beton pavyon, şüphe yoktur ki, eskisinden biraz daha temizdir. Meyva kaplarının durduğu hâl salonunun günde bir iki defa yıkanması temizliği mehmaemken temin ediyor, fakat hâl salonile meydanı ve kabzımalların dükkânları çok dar olduklarından buralarda biribiri üzerine istif edilen meyva kap ve küfelerini kaldırarak zemini iyice yıkamak çok müşküldür. Sahanın darlığından doğan bu izdiham da temizlik tedbirlerini akamete uğratıyor. Gayet pis kaplar içinde nakledilen meyvalar, yıkanmadan alıcıya devredildiği için müstehliğin yani halkın eline elden ele geçmekten bir kat daha pislenmiş olarak geliyor. Hattâ, sokaklarda, seyyar satıcıların hâlden satın aldıkları elmalar üzerine tükürerek ve çakşırlarına sürterek parlattıkları da sık sık görülen hâdiselerdendir.

SEBZE BARAKASI NE HALDE?

Hâlin sebze barakasına gelince, bunda temizlik namına birşey aramak abestir. Bu barakada kabzımallara tahsis edilen ahşap dükkânlar, heran güneşe, toza, hava tesirlerine maruzdur. Buranın zemini sözde çimento ile döşenmiştir. Fakat yağmurlu günlerde burası kalın bir çamur tabakasile örtülmüş bir çöplük manzarası gösteriyor. Burada çamur ve toz yığınları üzerine devrilmiş ve pis sulara batmış prasa demetlerine, lahanalara, helvacı kabaklarına, yağmurun, karın ve güneşin tesirile bozulmuş ve çürümüş sebzelere rastlarsınız. Eski Keresteciler yangın yerinin mühim bir kısmını işgal eden bu salaş baraka, İstanbulun en pis, en murdar semtidir.

Balıkpazarından Unkapanına kadar uzanan ve yaz kış mülevves toz ve çamurlar içinde yüzen bu yolun bütün pislikleri bu salaş binanın içine dolmaktadır. Bu şartlar altında yediğimiz sebzelerin ne kadar mülevves ve pis şeyler olduğunu düşünmeğe bilmeyiz ki hacet var mıdır?.

BELEDİYE ALÂKADAR OLMALIDIR

İstanbul belediye meyva ve sebze fiatlerinde nâzım rolünü oynamadığı gibi, sebzelerin nakil, istif ve temizliğile de alâkadar olmuyor. Esasen ahşap ve iptidaî bir binada temizliğe riayet etmeğe de imkân yoktur. İstanbulda beledî bir mahiyet alan tifo vakalarının önü alınmak isteniyorsa, her şeyden evvel yiyecek ve içeceklerimizin temizliğini temin etmek lâzımdır. Belediyenin asıl vazifesi de budur.

Sağlık ağızdan başlar

Diş çürümesinin sebeb olduğu hastalıklar

Apandisit, barsak kanseri, safra, kronik romatizma ve nihayet melankoli...

Diş sağlığının ehemmiyetini anlatan yeni bir kitab çıktı. Diş hekimi Malhas Düz tarafından neşredilen bu küçük fakat istifadeli kitapta diş ve ağız sağlığının vücudün umumî sıhhati ile çok yakından alâkadar bulunduğu, bir çok hastalıkların önüne geçebilmek için alınacak tedbirlerin başında ağzın sıhhatini temin etmek dişleri korumak olduğu vazıh bir şekilde anlatılıyor.

Gene bu kitaptan öğrendiğimize göre; apandisitin, barsak hastalıklarının ekserisi dişlerin bakımsızlığından ileri gelmektedir.

Dişlerin çürümesinin önüne geçmek için bugün yalnız dişleri temiz tutmak kâfi değildir. Daha çocuk iken ağız sıhhatine ehemmiyet vermek lâzımdır. Gıdalarımız içindeki madenî maddeler dişlerin çürümesine en çok yardım eden âmillerdir. Bunun için çocuklarımızı bir yandan ağız ve diş temizliğine alıştırırken diğer taraftan gıdalarına da dikkat etmeliyiz.

Diş hekimi Malhas Düzün «Sağlık ağızdan başlar» isimli kitabından herkesin öğrenmesi lâzımgelen bazı parçaları hulâsaten aşağıya naklediyoruz:

ÇÜRÜK DİŞ NE DEMEKTİR?

Diş çürüğü bir hastalıktır. Bu hastalığa kulak verilmediği takdirde çürüğün iptida dişin üzerine, sonra çene kemiğine ve nihayet vücude sirayet ederek en hayatî nesclerimize nüfuz edeceği muhakkaktır. Bir diş çürüğünün akla gelmiyecek vücut hastalıklarına sebep olabileceğini çoğumuz henüz bilmediğimiz için bunu tekrar etmek zarurîdir.

Diş çürüğü ihmal edilirse, apandist, barsak kanseri, safra, kronik romatizma, kemik veremi, sinir romatizması, kansızlık, menenjit, bronşit, ve nihayet melankoliye sebep olabilir.

En ufak bir diş ağrısı hissedilince derhal diş hekimine müracaat etmek lâzımdır. Herkes senede iki, hiç olmazsa bir defa, hiç ağrı hissetmese bile dişlerini bir hekime muayene ettirmelidir.

Diş çürüklerine karşı alınacak en büyük müdafaa tertibi bütün dişlerin üst ve altlarını muntazam ve daimî surette fırçalamak, temizlemektir.

DİŞ NEDEN ÇÜRÜR?

Dişlerin başlıca vazifesi yemekleri çiğnemekle salya guddelerini tahrik etmek suretile hazmi hazırlamaktan ibarettir. Fakat bugün yediğimiz gıdalar ekseriya kuvvetsiz olduğu için salya guddelerini bolca ifrazata tahrik edemiyor, yemekler ağzımız içinde ekşidiğinden dişlerin çürümesine sebep oluyor. Bundan başka yemekleri az çiğnemekteyiz ki bu da alt ve üst çenelerin hakkile vazife görememelerine ve dişlerin zayıf kalmasına sebep olur. Onun için temizlikle beraber menşei hayvanî olan tabiî gıdalar almalı ve çok çiğnemeliyiz.

TAM 32 DİŞ LÂZIMDIR

Maalesef bu sayıyı bulabilmek için içimizden lâakal bir kaç bin kişinin ağzını muayene etmek icab eder. Maksat ağızda bu 32 sayıyı tam olarak bulmaktır. Bunların bazısının çürük, bazısının kırık veya dolgu olması değildir. Ne kadar mükemmel yapılırsa yapılsın tamir görmüş dişler tabiî ve sağlam dişlerin yerini tutamaz, yapma dişlerin çiğneme kuvveti sağlam ve tabiî dişlerinkine nazaran onda birdir.

DİŞLERDE DİYET NEDİR?

Ağız perhizinin mide perhizinden evvel geldiği tam bir hakikattir. Dişlerin diyetini gözetmek için her gün sert ve çetin yemekler yemekle çeneye hareket imkânı vermek ve yemeği tam çiğnemekle salya guddelerini tahrik etmek lâzımdır. Meselâ her yemekten sonra, bilhassa akşam yemeklerinde yaş meyvalar, elma, armut, portakal ve saire yemek çok faydalıdır.

Bilâkis hamur işi yemekler, tereyağı, pasta, çikolata gibi şeyler dişlerin üzerine yapıştıklarından bunlar salya guddelerini tahrik edecekleri yerde dişlerin çürümesine sebep olurlar. Bakımlı diş asla çürümez.

Bundan başka dişler gıdalardaki Kalsiyum isimli madde ile büyüyüp kuvvetlenmektedirler. Fakat şeker yemeklerin içinde bulunan bu kalsiyum maddesini çalarak nesçlerin mukavemetini eksilttiğinden dişleri kuvvetsiz bırakır ve kolaylıkla çürütür. Sık sık şeker yemek dişler için iyi değildir.

KADINLARIN DİŞLERİ NEDEN ÇOK ÇÜRÜR?

Diş hekimlerine müracaat eden hastaların yüzde altmışını kadınlar teşkil eder. Kadınların dişleri erkeklerinkinden fazla çürümeğe meyaldir. Çünkü onların dişleri kuvvet itibarile daha zayıftır.

Kadınlar tabiatile erkekler derecesinde sert yemekler çiğneyemiyeceklerinden dişlerinin daha çabuk çürümesi tabiidir. Onun için kadınlar diş hıfzıssıhhasına erkeklerden fazla ehemmiyet vermek mecburiyetindedirler. Maaleşef bu ehemmiyeti gösteremiyorlar.

Kadınlar olbise ve tuvaletleri için sarfettikleri itinayı dişleri için de sarfetmiş olsalar gerek kendilerine ve gerekse cemiyeti beşeriyyeye karşı borçlu oldukları vazifelerinden birini yapmış olurlar.

Bunun için yemeği itina ile çiğnemeli, yalnız dişleri fırçalamakla iktifa etmeyip diş etlerini de temizlemeyi unutmamalıdır.

DİŞLERİ NASIL FIRÇALAMALI?

Evvelâ dişlerin aralarındaki yemek kırıntıları bir kemik kürdan ile çıkarıldıktan sonra ufak ve sert bir diş fırçasile diş etlerinden başlıyarak üst dişleri aşağıya doğru ve alt dişleri yukarıya doğru amudî bir surette fırçalamalıdır.

Bundan sonra dişlerin üst ve iç kısımlarının kuvvetlice fırçalanıp temizlenmesi lâzımdır.

Bazı diş etleri fırçalanınca kanarlar. Bu kanın ağız ve dişler için hiç bir zararı yoktur. Bilâkis faydası vardır. Diş etlerini evvelâ yumuşaktan başlıyarak yavaş yavaş sert fırçaya alıştırmalıdır.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Asım, Taksim: Kürkçiyan, Firuzağada Ertuğrul, Kalyoncukullukta Zafiropulos, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Galatasaray, Tünelde Matkoviç, Galata: Okçumusa caddesinde Yeniyol, Fındıklıda Mustafa Nail, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Hüsnü Haydar, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: İskele caddesinde Sotiryadis, Yeldeğirmeninde Üçler, Üsküdar: Ahmediye, Fener: Balatta Merkez, Beyazıd: Cemil, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Yeryüzünde garib âdetler, gülünç itikatlar

Çinde bütün ömürlerini sular üstünde geçiren milyonlarca adam var, nehir ağızlarındaki bazı şehirlerde bir araya toplanan gemiler ve kayıklar koca bir mahalle teşkil ediyor

Bu mahallelerdekilerin bir kısmı balıkçı, bir kısmı esnaf. Aralarında miskinlerin, dilencilerin sandalları dolaşır, bir de her sınıf halkı haraca kesenler var, Çin bu belâdan hâlâ kurtulamamıştır

Sağda Çin sularında bir korsan gemisi; ortada Kanton'da İnci nehrinde sular üstünde kurulu mahalleden birer köşe; yukarıda sırtına küçük bir fıçı balığı çocuk ve suya düşen çocuğu kurtaran annesi

Deniz olsun nehir olsun suyun insanları kendine çektiğini biliriz. Bir memleketin en kalabalık yerleri ekseriyetle deniz kıyıları ve nehir boylarıdır, fakat bu cazibe Çinde o kadar kuvvetli ki, insanları yalnız suların kenarına çekmekle kalmıyor, onları suyun üstünde yaşamıya, bütün ömürlerini orada geçirmiye sevkediyor. Çinin büyük nehirleri üzerinde, hususile bunların ağızlarındaki büyük şehirlerde yüz binlerce insanın sular üstünde yaşadığını görüyoruz. Yalnız Çinde görülen bu tarz hayatın en iyi nümunesi Kanton şehrinin bir mahallesidir. Bu mahalle Si Kiyang nehrinin halici üzerinde ve İnci Nehir denilen bir kolunda kurulmuş.

Öyle bir mahalle tasavvur ediniz ki bütün evleri kayıklar ve sallar üstünde kurulu olsun. Ekseriyetle damları kuru otlarla örtülü olan bu sabih evlerin her birinde kalabalık bir aile yaşar, bazan beş on aile birleşir, meskenlerini büyük bir sal üstünde kurarlar. Bu suretle bu mahalle Kantonun en kalabalık bir kösesini teşkil etmiş olur. Bu deniz mahallesinde yaşıyan insanların yekûnunu 200,000 kadar tahmin ediyorlar. Evvelce daha da ziyade imiş, on sene kadar evvel kopan bir tayfun fırtınasında kayıkların birçoğu batmış, on binlerce adam telef olmuş ve bunun için nüfus azalmış.

Bu su üstü mahallesinin Kantonun diğer yerlerinden farkı, sokaklarının bir kanal şeklinde olmasından ibarettir. Yoksa burada da ayni gürültücü kalabalık görülür, yalnız bu kanallar da Çinlilerin sampan dedikleri küçük kayıklarla dolaşırlar. Bunlar bu mahallenin taksileridir. Bunlardan birine binerek bu garib mahallede dolaşacak olursak çok tuhaf haller görürüz. Ev hizmetini gören kayıklar ve sallar biribirlerine bitişik olarak yanyaha dizilmişler. Bunlar ön taraftan birer tahta iskele ile karaya bağlı bulunuyorlar, arka tarafları genişçe bir tarasa teşkil ediyor, işte evin mutfağı, salonu, balkonu, çocukların oyun ve eğlence yeri hep burasıdır.

Ev kadını yemeğini burada bir mangal üzerinde pişirir, kendine lâzım olan erzakı burada satın alır, çünkü bütün satıcılar sandallar içinde dolaşır, mallarını bağıra bağıra methederek geçerler. Mahallenin yine böyle sallar üzerine kurulu mağazaları, dükkânları ve pazar yerleri de varsa da ev kadını bu zahmete katlanmadan kapısı önünden geçen zerzevatçılardan, balıkçılardan, bakkallardan istediğini tedarik edebilir.

Gezmemize devam edersek daha garib manzaralar görürüz, meselâ kayığın birinde ayaklarından uzunca bir ip ile bağlanmış tavukların dolaştıklarını fark ederiz. Bu ip hayvanların suya yuvarlanıp gitmelerine mâni olur. Küçük yaşta çocukların yine böyle bellerine bağlı bir ip ile kendi hallerine bırakılmış olduklarını görürüz. Biraz daha büyük yaşta olanları için daha tuhaf bir çare bulmuşlar: Dört beş yaşında çocukların sırtına birer küçük fıçı asılı. Çocuk gülüp oynarken sendeler de suya düşerse bu fıçı onun batmasına mani olur, yavrunun feryadına annesi yahut bir komşusu yetişir, ve çocuğu sudan çıkarır.

Bu gemi mahallesinin bir eğlence yeri bile vardır, burada sıra sıra çayhaneler, meyhaneler ve Kantonun meşhur «Çiçekli gemileri» görülür. Bu gemilerin tabir caiz ise, tayfalarını hep süslü ve yüzleri boyalı ve pudralı kadınlar teşkil eder. Bu gemiler geceleri fenerlerle süslenir, sabahlara kadar çalgı çalınır, dans edilir, kumar oynanır, bu batakhanelere düşen bir ecnebi, canını kurtarabilirse ne mutlu. İnci Nehri mahallesinin bir hususiyeti de cenaze alaylarıdır. Bu alay ayrıca hazırlanmış sallarla yapılır.

Çinde bütün hayatlarını su üstünde geçirenlerin hepsi böyle mahallelerde toplu yaşamaz, bir kısmı nehirler boyunca gider gelir, ekmek parasını çıkarmıya bakar, kimi balıkçılık eder kimi esnaflık. Bazı kayıklarda miskinler, bazılarında dilenciler yaşar, bunlar köy köy dolaşarak dilenirler. Bu arada daha büyük yelkenliler de görülür. Bunların hepsinin güvertesinde eskiden kalma koca toplar görülür, hattâ böyle topu olmıyan gemiler için bir nevi kamuflaj yapılır, geminin yan tarafına uzaktan görülebilecek surette mazgal delikleri ve top ağızlarını gösteren resimler çizilmiştir...

Bütün bunlar Çin sularında kaynaşan korsanlara karşı alınmış tedbirlerdir. Gemi sahipleri korsanların bu resimleri görünce bu gemide top var diye korkarak kendilerine ilişmiyeceklerini zannederler. Fakat korsanların gözünü korkutacak şey böyle resimler değil, nehirler boyunca ve kıyılarda bir aşağı bir yukarı dolaşan karakol gemileridir. Bu gemiler yalnız Çin hükûmetinin bayrağını taşımaz, içlerinde İngiliz, Fransız, Amerikan, Japon gambotları da vardır.

Çin denizlerinde korsanlık asırlardan beri devam eden bir belâdır. Amerikada Şikago şehrindeki «gangster»ler gibi bunların da kendilerine mahsus plânları, şaşılacak derecede garip cüretleri var. Yelkenlilerin daha çok olduğu devirlerde bu korsan gemilerinden ikisi arasına uzatılmış bir halatı birden gerek geçen gemileri durdururlar ve iki taraftan rampa ederek ellerinde kılıçlarla yolcu gemilerine hücum ederlerdi.

Buharlı gemiler icat edildikten sonra Çin korsanları bunlara karşı başka bir plân kullanmıya başladılar. Kendi halinde yolcu imişler gibi vapurlara biniyorlar ve fırsat bulunca birden kaptanların ve tayfaların üzerine atılarak onları öldürdükten yahut ellerini kollarını bağladıktan sonra gemiyi zaptediyor, yolcuları soyuyor ve vapuru alıp kendi karargâhlarına, Bias koyuna götürüyorlar. Çin korsanlarının bu teşkilâtı bugün de mevcuttur. Bu cihetle Çin kıyı sularında işliyen ve nehirler boyunca yolcu ve yük taşıyan bütün vapurlarda korsanlara karşı bir takım tertibat alınır.

Birinci mevki salonlarının bulunduğu yer kuvvetli demir parmaklıklarla muhafaza altına alınmıştır, güverte yolcularını geminin baş tarafında yine böyle parmaklıkla kapanmış yerlerde bulundururlar. Nehirlerde işliyen gemilerde ise karadan atılacak kurşunlara karşı her taraf zırhlarla muhafaza altına alınmıştır. İşin garibi şu ki, bu korsanlardan bir çoğunun başındakiler hep kadınmış.

Faik Sabri Duran

Müsahabe

Ev kadını - Hayat kadını

Beşeriyetin en eski ve en iptidaî devirlerinde vahşet hayatı yaşıyan insanlarda bile kadın daima çalışmış ve erkeği memnun etmek için en ağır işleri görmüştür. Bugün bile Afrikada bazı iptidaî kabilelerde kadın sırtında yük taşır, davarlara bakar, tarla sürer ve bir hayvan gibi çalışırlar.

Fakat medeniyet ilerledikçe insanların içtimaî terbiyesi yükseldikçe ve hususile hayatı kolaylaştıran bir çok keşifler vukubuldukça kadının da yükü hafiflemiştir. Maarifin inkişafı fikirlerin tenevvür etmesi onun ev içinde ve dışında mevkiini yükseltmiş, ve onun yalnız iş gören bir mahlûk değil, insan yetiştiren bir mürebbi, erkeğin bir hayat arkadaşı olduğu anlaşılmıştır. Yalnız medeniyetin ilerilemesi kadına bu sefer hayat mücadelesinde yeni vazifeler tevdi etmiştir ki, eskiden kaba işlerle maişet yolunda yorulan kadının şimdi fikir sahasında ince işlerle gene yükü ağırlaşmıştır.

Eskiden çocuğunu emziren, besliyen, büyüten, evin işlerine bakan, sonra da ahırda, tarlada canını telef eden kadın, şimdi ahır ve tarla işlerinin yerine fabrika ve tezgâhlar kaim olmuştur. Adedleri günden güne çoğalan amele kadınların hayatı hali iptidaide yaşamış olan kadınlarınkinden hiç farklı değildir. Bu iki hayat arasında fark şudur: Kadın erkeğin boyunduruğundan kısmen kurtulmuştur.

Kadın yalnız evinde kocasile evlâtlarile, yuvasile meşgul olsun, bu ideal bir şeydir. Fakat imkân var mı? İşe giden, para kazanan kocası kendisini boşarsa veya hastalanırsa veya ölürse ne olacak? Evlenmiyen kızlara kim bakacak? İşte hep bu yaşamak kendi ekmeğini kazanmak kaygusu değil midir ki bir çok genç kızları bugün sanat mekteplerine koşturuyor. Onları hayat adamı yapıyor.

Yalnız o kadar mı? Cumhuriyet idaresinin en büyük mazhariyetlerinden biri de kadınlara bütün mesleklerin kapısını açmak olmadı mı?

Şimdi bizden evvel kadının içtimaî hayatta hak ve mevkiini tanıyan diğer milletlere de şöyle bir bakalım:

Büyük harbin sonlarına doğru Fransa kadınlara yüksek mekteplerin kapılarını açtı. 1928 den 1933 yılına kadar Yüksek Mühendis mektebinden 37 kadın diploma aldı. Bugün Fransada harbiye ve bahriye mekteplerinden başka hiç bir mektep yoktur ki açılan müsabakalara kadınları kabul etmesin. Üniversitenin edebiyat, fünun, hukuk, ve tıb şubelerinde bütün enstitülerde ders veren, müzakerecilik eden kadın asistanlar vardır. Musikî konservatuarından, güzel sanatlardan kadın hocalar yetişti. Talim ve terbiyenin her şubesinde kadınlardan müdürler, müfettişler bulunduğu gibi ticaret müesseselerinin hepsinde, emniyeti umumiyede, hariciye, dahiliye nezaretlerinde mühim mevki işgal eden kadınlar var. Vaktile yalnız erkeklerin inhisarında olan bütün fikre ait faaliyet şubelerinde kadınlar da erkekler gibi çalışıyor, didiniyor, uğraşıyor ve bütün bu yorgunluklardan sonra kocalarına onlar bakıyor, evin bütün işlerile onlar meşgul oluyor, çocukları onlar büyütüyor.

İngiltereye bakalım! Orada Umumi harp, kadının içtimaî vaziyetini değiştirdi. Meselâ 1911 de İngilterede tabib kadınların adedi yalnız 477 idi. 1921 de yani on sene sonra 1,253 oldu ve 1934 de yani iki sene evvel bu aded 5,391 i buldu. İçtimaî hayatın sair idarelerinde de kadınlar süratle çoğaldılar ve üzerlerine aldıkları işleri mükemmel başarıyorlar.

Amerikada ilim ve sanat şubelerinde yüksek mevki işgal eden kadınların adedi gün günden artıyor. Meselâ Amerikanın Danimarka sefiri Mrs. Ruth Bryandır. Sanayi âleminde en yüksek mevki işgal eden ve âdeta diktatör tanılan (Miss Perkins) dir. Mırs. Nellie Taylor bir eyaletin valisidir.

Hiç şüphe yok ki kadının ilk siyasi hayatını kabul eden şimal memleketleridir. Fenlandiya kadının intihap hakkını 1907 de tanımıştır. Norveçde 1913 de, Danimarkada 1915 de, İsveçte 1921 de tanımışlardır ve onların parlâmento hayatına iştiraki sayesinde kadınların daha bir çok hakkı tanınmıştır. Meselâ Danimarkada bugün erkekle kadına ayni maaş ve ayni gündelik veriliyor.

Şimal insanları içinde feminizmde en ileri giden Fenlândiyadır. Orada bizde olduğu gibi ne kral, ne kraliçe, ne hanedan, ne de asalet unvanları vardır. Fakat orada kadın, hem çalışır, hem de hürmet görür.

Bu ufacık devlet daha çarlık Rusyasının boyunduruğu altında inlerken kadına içtimaî hayatta lâyık olduğu mevkii vermişti. En münevver kadınlarından biri olan «Minna Silnampa» şöyle diyor:

«Kadının vazifesini yalnız aileye ve yuvaya inhisar ettiren bir milletin içtimaî seviyesi yükselemez. Çünkü o kadının bu mahdud hayatı onu cemiyete daha faydalı bir unsur olmaktan mahrum eder. Biz küçük bir milletiz yaşıyabilmek, ezilmemek ve içtimaî cidale karşı koyabilmek için bütün kuvvet membalarımızdan istifade etmeğe mecburuz.

Bugün Fenlandiyanın millet meclisinde 14 kadın aza vardır. Bunların sekizi sosyalist, ikisi muhafazakâr, ikisi liberal diğer ikisi de millî sosyalist partisine mensupdurlar.

Geçen intihapta rey veren halkın hemen yarısı erkek ve yarısı kadınd:

Şunu da itiraf etmeliyim ki daha henüz bir çok kadınlarımız kendilerine intihab hakkını veren erkeklerin nüfuzu altındadır. Fakat bu çok sürmiyecek, çünkü zaman yürüyor ve yeni nesil yüzde yüz içtimaî cidalde vazife ve mesuliyetlerini idrak etmeğe başlamıştır.»

Bütün bu misaller gösteriyor ki bazı erkeklerin kadınlar da erkek işlerine karışırsa bütün ev işleri geri kalacak! ailenin, yuvanın zevki kaçacak! diye telâş etmeleri beyhudedir. Kadın her suretle kendisini hayat mücadelesine hazırlıyacak erkek gibi tenevvür edecek, şahsiyetini yükseltecektir. Elverir ki biz onların kıymetini bilelim.

Selim Sırrı Tarcan

Nev York operasındaki facia

Lavrence Tibett

Nev - Yorkun Metropoliten operasında bir prova esnasında meşhur tenor Lavrence Tibettin kazaen öldürüldüğünü yazmıştık. Son haberlere göre ölen Tibett değil, Sterinidir. Tibett prova esnasında heyecana kapılarak elindeki hançerle arkadaşını yaralamıştır. Yara pek hafifti. Fakat Sterini sahneden ayrıldıktan beş saat sonra ölmüştür.

Lavrence Tibett İstanbulda da tanınmıştır. Birçok filimlerde gördüğümüz ve güzel sesini dinlediğimiz bu artist istemiyerek bir arkadaşının ölümüne sebep olmuştur.

Türkiye tıb encümeni toplandı

Türkiye tıb encümeni, 27 ikinci kânun 1937 akşamı, Cağaloğlunda Etıbba odası salonunda, Profesör Neşet Ömerin başkanlığında toplanmış ve Doçent Dr. Muzaffer Esat (ölümden 38 dakika sonraya kadar alınan bir buteyn fibrillatıonu trasesi) hakkında tebliğde bulunmuştur.

Bu mevzu üzerinde Profesör General Cemil, Profesör Mazhar Osman, Doçent Dr. Kâzım İsmail, Dr. Osman Şerefeddin söz almışlardır. Profesör Oberndorfer tarafından (Bruxellesde toplanan ikinci beynelmilel kanser kongresi mesaisi) hakkında ilmî tafsilât verilmiştir.

Encümene yapılan tebliğlerin muntazaman neşrini temin için bir (Archive) çıkarılması hakkında, idare heyetinin teklifi de ekseriyetle kabul ve takarrür etmiştir.

AKŞAM GÖRÜM

Güzel bir kar manzarası

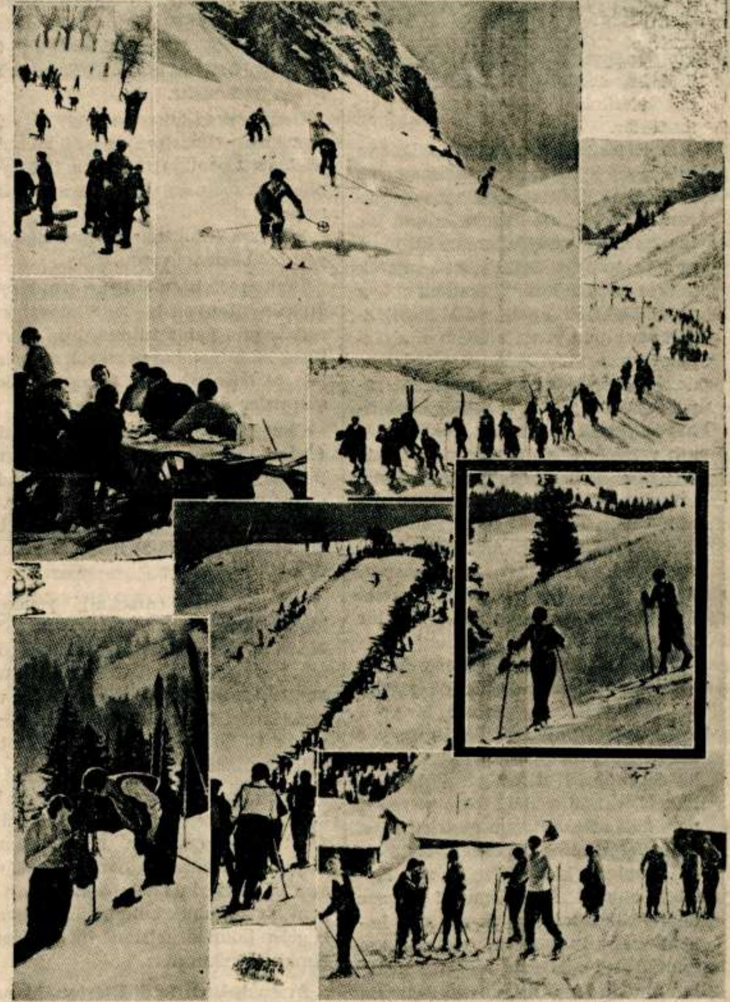
Soğuktan korkmıyanlar: karlar üzerinde güneş banyosu

Kar sefası: Ski ile kayanlar

İsviçrede Sen Moriste kış hayatına aid bir kaç resim

Ski ile kayarken düşen acemi bir sporcu

Kar sefası: Dağlarda ski ile kayanlar

Kar sefası: kızakla kayanlar

AKŞAM SPOR

Halkımız futbolü biliyor, fakat...

Dünkü spor sayfamızda, eski futbolcülerimizden Bedrinin «zavallı futbol hakemleri!» başlıklı bir yazısı vardı. Milli takımın sabık solaçığı bu yazısında halk arasında futbolden anlamıyanların haksız hükümlerle bir düzüye hakemlere bağırmalarından, penaltı yokken penaltı istemelerinden, ofsayd değilken ofsayd aramalarından, avtı kornere çevirmek arzularından şikâyet ediyor ve sözü aşağı yukarı «futbolden anlamıyanların bu bağrıltıları karşısında zavallı hakemlerimiz ne yapsınlar?.» demeğe getiriyordu.

Sporcu arkadaşımız emin olsun ki, futbol maçlarını seyre gelen halkımızın yüzde sekseni ve hattâ doksanı, futbolün bütün inceliklerini bilen kimselerdir. Böyle olduğu halde nasıl oluyor da penaltı yokken penaltı istiyen, ofsayd değilken ofsayd arıyan, avtı kornere çevirmek arzusunu gösteren bağrışlar işitiyoruz?. Bedri takdir ve kabul etmelidir ki, seyirci halk arasında müfrit klüpçüler vardır ve bu müfrit klüpçülere haksız bağrışlarda bulunmak fırsatını hazırlıyanlar, bilgisiz, iradesiz, otoritesiz hakemlerdir. İyi hakemlerimiz de bunların narına yanmaktadır.

Bedri bir an için kendisini müfrit ve müteassıp bir klüpçü ve takımının ne bahasına hattâ haksızlık bahasına olsun mutlaka kazanmasını istiyen bir taraftar farzetsin. Takımının bir maçını seyre gidiyor. Oyun sayısız olarak devam ederken hasım takım bir gol yapıyor. Hakem bu golü, ya bilmediğinden veya golü yiyen müdafaanın olagan itirazları karşısında otoritesizliğinden ofsayda çeviriyor. Oyun gene sayısız devam ederken ve son dakikalarını yaşarken karşı tarafa hiçten bir penaltı veriyor ve müfrit bir klüpçü farzettiğimiz Bedrinin takımı bu suretle sahadan galip çıkıyor. Eğer Bedri, ayni hakemin idare ettiği ikinci bir maçta karşı takımın her akınına ofsayd ve gene karşı takım müdafaasının -hattâ ceza çizgisi dışındaki- her hareketine penaltı diye bağırmazsa ben bir şey bilmiyorum!.

Bedri hakkelinsaf kabul eder ki, iyi hakemlerimiz yanında her idare ettiği maçta bir hâdise çıkmasına, bir veya bir sürü haksızlıklar olmasına sebep olan bilgisiz, iradesiz, otoritesiz hakemler de vardır. İşin felâketi de bu gibi hakemlerin müteaddid tecrübelere rağmen hakemlikte devam etmeleri veya devam etmelerine müsamaha edilmesidir. Bunların hakemliğin yüksek kıymet ve otoritesini düşürmeleri karşısında, iyi hakemlerde ya yavaş yavaş hakemlik etmek cesaretini kaybetmekte veyahud onlar da fena bir yola alıştırılan müfrit ve müteassıp klüpçülerin bazîçesi olmaktadırlar.

Sadun Galip

Ankarada emri hayır maçları

Ankara (Akşam) — Hava soğuk, seyirci pek az. Ankara takımları Adana felâketzedeleri için karşılaşıyorlar. İstiklâl alanında Kırıkkalespor - Güvenç spor maçını Kırıkkaleliler 2-1 kazandılar. İkinci maçta Gençler birliği yepyeni bir takımla çıkan Altınorduyu 6-1 gibi bir farkla yendi ve bu sahadaki maçlarla Gençler ile Kırıkkale dömi finale kaldılar.

Ankara gücü alanında:

İlk maçı Çankaya gelmediğinden Demirspor hükmen kazandı.

İkinci ve mühim maça sıra geldiği zaman saha oldukça kalabalıklaşmıştı. Ankara G. ve Muhafızgücü takımları hakem Nurinin idaresinde sahaya çıktılar.

Oyunun başlamasile Muhafızlılar devrenin sonuna kadar üstün oyunlarını sürdüler birinci devre, Harbiyelilerin oynadıkları muhafız takımının 2-0 galibiyetile bitti.

İkinci devreye takımda değişiklik yaparak çıkan Ankaragücü bir gol kaydetti. Oyunun en zevkli bir anı idi ki, Naimin bir sayı yapması Ankaragüçlüleri şaşırttı ve işi sertliğe döktüler. Hakem Ankaragücünden Nazmiyi çıkarmak istedi. Bunu kabul etmiyen Ankaragüçlüler oyunun bitmesine 15 dakika kala 3-1 mağlûp vaziyette sahayı terkettiler.

İNGİLTERE KUPASI

Beklenmiyen neticeler:

En kuvvetli takımlar tasfiyeye uğradı

On beş gün evvel İngiltere kupası için en kuvvetli (64) profesyonel takım biribirlerile oynadılar. 32 maç 16 sahada (800,000) den fazla seyirci tarafından büyük bir alâka ve merakla takip edildi.

32 maçta (340,000) Türk lirasından fazla hasılat elde edildi. Bu hesapla vasati olarak her maçta (25,000) seyirci bulunmuş ve her maç (10,000) liradan fazla hasılat yapmıştır.

Bu seneki kupa maçlarının asıl hususiyeti bu rakkamlar değildir. Bu sene bu maçlarda kupayı kazanmağa namzed olarak gösterilen birkaç takımın tasfiyeye uğraması bütün tahminleri alt üst etmiştir.

Birinci kümede (28) sayı ile altıncı olan (Portsmouth) ikinci kümeden (Tottenham Hotspurs) takımına (5-0) gibi büyük farkla mağlûp olmuş ve tasfiyeye uğramıştır.

Gene birinci kümeden (32) sayı ile ikinci olan (Charlton) gene ikinci kümeden (Coventry) takımına (2-0) yenilerek kupa maçlarının haricinde kalmıştır.

Bilhassa (Charlton)un bu mağlûbiyeti hiç beklenmiyordu.

İngilterede işten anlıyanların birçoğu (Charlton)un bu sene kupayı kazanacağına bahis tutmuşlardı. Görülüyor ki, futbol, bazan en çok anlıyanları ve bilenleri bile tekzip edecek sürprizler doğuran bir spordur.

Gene tasfiyeye uğrayan takımlardan (Aston Villa)nın ismini sayabiliriz. Vaktile bu muazzam kupa maçında galip gelerek kupa kazanmış bir takım olan (Aston Villa) (Burnley) takımı tarafından (3-2) mağlûp edilmiştir.

1927 senesinde (Arsenal)i yenerek kupayı kazanan (Cardif City) ile 1932 senesinde gene (Arsenal)ı mağlûp ederek kupa galibi olan (Newcastle) takımları da mağlûp olarak tasfiyeye uğramışlardır. Şu ufak hülâsadan anlaşılıyor ki, bu sene İngiltere kupası büyük sürprizle başlamıştır.

Bu vaziyet karşısında acaba gene bir tahmin yapmak mümkün değil mi?. (32) maçtan çıkan on altı takımın kuvvetlerini nazarı itibare alarak ve spor sürprizleri de hesaba katmıyarak gene bir tahminde bulunabiliriz. İlk akla gelen takımların isimlerini şöyle sıralamak mümkündür:

Arsenal, Brentford, Everton, Manchester City, Derby County. Bu suretle ilk şansı (Arsenal) takımına vermiş oluyoruz. Fakat (Derby County) takımının (Arsenal) için en büyük rakip olduğunu da unutmamak lâzımdır. Diğer taraftan İngilterenin en iyi orta muhacimi olan (Mc Culloch)un (Brentford) takımında oynadığını hatırlatmak isteriz.

Hattâ (Brentford) için kupayı kazanacağına (16-1) bahis tutmak istiyenlerin çok olduğunu ilâve edebiliriz.

Bu ay içinde oynanması ihtimali olan İngiltere kupasının dördüncü turunda karşı karşıya gelecek takımları yazıyoruz:

Arsenal - Manchester United - Everton - Sheffield Wendsey - Derby County - Brentford - Manchester City - Blakburn.

Görülüyor ki, kupa namzedi sayılan takımlar dördüncü turu atlatmak için çok sıkı birer maç yapmak mecburiyetindedirler.

Muhakkak ki, bu maçlarda hasılat rekorları kırılacaktır.

İtizar

Dünkü spor sahifemizde 1940 olimpiyatlarının propagandasına aid bir resmin yerine yanlışlıkla başka bir spor resmi girmiştir. Yazı ile tezad teşkil eden bu yanlışlıktan dolayı okuyucularımıza beyanı itizar eyleriz.

Ceza kararları nasıl verilecek?

Kongrede talimatnamenin hazırlanması hususundaki karardan sonra genel merkez tarafından teşkil edilen heyet arada sırada toplanmaktadır. Yedi kişilik heyetten içtimalara ancak üç dört kişi iştirak etmektedir. Yalnız şimdiki halde ceza meseleleri üzerinde karar verilmiş bulunmaktadır.

Eski nizamnamenin mevadına göre ceza kararlarını aid olduğu heyet evvelâ teemmül eder ve idmancıya bildirir beş gün zarfında itirazını yapar o heyet ceza kararında israr ederse mafevk makama gönderir orası da tasdik ederse tecziye edilen kimseye tekrar itiraz hakkı verilir ve oradan da iş genel merkeze gönderilir, o makam nezdinde de o kimse itiraz etmek hakkını haiz bulunuyordu. Bu noktada eski nizamnameyi yapanlar daha ziyade idmancının mensup bulunduğu klüple idmancı lehine hareket etmiş görünüyor. Mantıken de düşünülürse bu usul daha doğru gibi gelirse de ceza kararlarının tatbiki geç kalıyor. Ve verilen ceza da o kadar tesirini göstermiyordu.

Nizamname encümeni bu şekli değiştirmiştir. Her mıntakada disiplin heyetleri kurulacak ve tecziye edilmesi lâzım gelen idmancı kimse aid olduğu ajan onun hakkında gelen raporu doğrudan doğruya disiplin heyetine gönderecektir. Yalnız disiplin heyeti mıntaka azalarından değil hariçten seçilmiş olacaktır. Bu disiplin heyetinin üç aya kadar verdiği kararlar itiraz kabul etmiyecek ve derhal tatbik edilecektir.

Üç ayı geçen cezalar için o idmancıya itiraz hakkı verilmektedir.

Yunanlılar bizim federasyonun teşebbüsünü hayretle karşıladılar

1937 futbol Balkan şampiyonasının Ankarada yapılması için futbol federasyonu lâzım olan tahsisatın verilmesi hususunda müracaatları kabul edilmişti. Biz bunu sevinçle kaydettik. Halbuki bu yazılar Yunan spor teşkilâtı üzerinde hayret uyandırmıştır. Ve Yunan gazeteleri bu hakkın Yunanistana aid olduğunu, buna Balkan spor komitesinde karar verildiğini, böyle bir teşebbüsün nasıl yapıldığını yazmaktadırlar. Bu komitede Türk futbol federasyonu namına Ulvi Ziya da murahhas olarak bulunmuştur. Böyle bir karar verilmişse futbol federasyonu böyle bir teşebbüsü nasıl yapmıştır? Yunanistanda yapılması lâzım gelen bir şampiyonanın Ankarada yapılması hususundaki teşebbüsler nedir?.

Bu hususta futbol federasyonunun efkârı umumiyeyi tenvir etmesini bekliyoruz.

Topkapılı Haydar klübünde

Gol kralı müsabakasının başında giden Topkapının muhacimi Haydarın büyük klüplerden birisine girdiği ve klübünden ayrıldığı bazı gazetelerde yazıldı.

Yaptığımız tahkikatta Haydarın gene Topkapı klübünde olduğunu bu ayrılma vakasının bu suretle doğru olmadığını öğrendik.

Adana felâketzedelerine yardım için maç yapılabilir mi?

Genel merkez bundan bir bir buçuk ay evvel bütün mıntakalara gönderdiği bir tamimle Adana felâketzedeleri için maçlar tertib edilmesini bildirmiş ve biz de bu kararı daha o zaman kaydetmştik.

Lig maçlarının bitmesi için üç hafta lâzımdır. O da havalar müsaade ederse.. Demek oluyor ki lig maçları şubatın ancak son haftasında bitecektir. 14 martta da millî küme maçlarına başlanacağına göre böyle bir turnuanın yapılması bu suretle mümkün görülmemekte olduğu meydana çıkar. Bu turnua ancak millî küme maçlarından sonra yapılabilecektir.

Con Barimor dördüncü karısından da ayrılıyor

Fakat bu defa boşanmak istiyen kendisi değil genç karısıdır

İki buçuk ay evvel dördüncü defa olarak evlenmiş sinema yıldızlarından Con Barimor dördüncü karısından da boşanmak üzeredir. Con Barimor bugün 54, karısı da ancak 21 yaşındadır.

Barimor ve karısı Elaine Barrie

Kaliforniya'da güzelliğile büyük bir şöhret kazanmış olan bugünkü karısı Elaine Barrie, Con Barimorun filimlerini göre göre kendisine çıldırasıya aşık olmuş, artist te ömrünün sonbaharına girmesine rağmen bu aşka lâkayd kalamamış, ve bu sevda macerası sonunda izdivaçla evlenmiştir.

Yeni evliler, bal aylarını Con Barimorun Hollivut civarındaki mükellef villâsında, aradaki yüksek yaş farkına rağmen saadet içinde geçirmişlerdir.

YILBAŞI GECESİ

Fakat yılbaşı gecesi, yeni karı kocanın münasebetlerini bozmuş ve bu ihtilâf boşanma talebile mahkemelere düşmüştür. Son posta ile gelen Avrupa gazeteleri, bu ihtilâf hakkında şu tafsilâtı veriyorlar:

Con Barimor yılbaşı gecesini geçirmek için genç karısile beraber Hollivutun meşhur Trokadero barına gitmiştir. O gece bu barda Hollivutun en meşhur sinema yıldızları toplanmışlardı.

Kafalar, viski ve şampanyalar ile adamakıllı tütsülendikten sonra Barimorun genç karısı, yanındaki masada oturan bir gençle flört etmeğe başlamış ve bu hal Barimorun kıskançlık damarlarını kırbaçlamıştır. Artist, karısına edep ve terbiye hududunu aşmamasını ve evli bir kadın olduğunu unutmamasını tavsiye etmiştir.

ŞİDDETLİ BİR ŞAMAR

Genç kadın, bu tavsiyelere aldırış etmemiş, flörtünü azıttıkça azıtmış, kendisini bardan alıp götürmek istiyen kocasına dil çıkarınca Barimor artık kendini tutamıyarak zevcesinin yanağına şiddetli bir şamar indirmiştir.

Bu hâdise, büyük bir skandala sebebiyet vermiş, Elaine bayılmış, Barimor da gardroptan şapkasını ve paltosunu aldığı gibi karısını barda bırakarak çıkıp gitmiş ve köşküne de uğramamıştır.

Bu hâdiseden sonra evine dönen genç kadın, kocasının günlerce avdetini beklemiş, dönmediğini görünce mahkemeye müracaat ederek boşanma talebinde bulunmuş ve kocasından, aşkettiği şamardan dolayı 600 bin dolar zarar ve ziyan istemiştir. Bu skandal, Holivut mahfellerinde günün yegâne dedikodusunu teşkil ediyor. Mahkemenin yakında boşanma kararı vermesi bekleniyor.

DÖRDÜNCÜ İZDİVAÇ

Barimor bundan evvel üç defa evlenmişti. Elaine dördüncü karısıdır. Artist bu izdivaçlarından hiç birisinde uslu durmamış, daima karılarını bir kenarda bırakarak nihayet onlardan ayrılmıştır.

Üçyncü karısı meşhur sinema yıldızlarından Solores Costello idi. «Nuhun gemisi» filminin başyıldızı olan Dolores çok genç ve çok sevimli bir artistti. Barimor, Doloresi görünce kendisine delicesine âşık olmuş ve izdivaç teklif etmiştir. O zamanlar Dolores 24, Barimor 48 yaşında idi. Aradaki büyük yaş farkından ziyade artistin hercai tabiatı Doloresin ailesini düşündürmüş, bunlar izdivaca razı olmak istememişlerdi. Fakat Dolores, artık yaşı epeyce ilerilemiş olan artistin uslandığını ümid ederek evlenmişti.

Dolores dört sene kadar kocasile mesud bir hayat yaşamıştır. İki sene evvel Barimor genç karısını ihmal etmeğe başlamıştır. Dolores kocasını yola getirmek için çok uğraşmıştır. Fakat bütün bu çalışmalar neticesiz kalmıştır. Bunun üzerine mahkemeye müracaatle boşanma davası açmış ve Barimor aleyhinde boşanma kararı almıştır.

Barimor bir müddet serseri bir hayat geçirmiş sonra Elaine adındaki genç kıza raslıyarak onu sevmiş ve evlenmiştir.

«OH OLSUN» DİYORLAR

Barimor bundan evvelki üç karısını da severek almıştı. Fakat bir kaç sene içinde sevdası sönmüş ve karılarını bir tarafa atmıştır. Bu defaki izdivacı da bir müddet devam etse ayni suretle neticelenecekti. Bunun için genç kadının daha evvel davrandığı ve Barimoru baştan attığı anlaşılıyor.

Elaine, artiste manevi bir darbe de indirmiştir. Şimdiye kadar bütün karıları Barimoru deli gibi sevmişlerdi. Artistin bir çok huysuzluklarına, hiyanetlerine tahammül etmişlerdi. Bu hal artiste bir nevi gurur vermişti. Şimdi ilk defa olarak kendisinin ihmal edilmesi Barimora çok acı gelmiştir. Holivutta herkes bundan bahsediyor ve «oh olsun» diyor.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade 16 — Ruzu Kasım 83

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,2	1,53	7,06	9,44	12,00	1,34
Va.	5,31	7,14	12,27	15,00	17,22	18,55

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No 13

Bulunmuş para

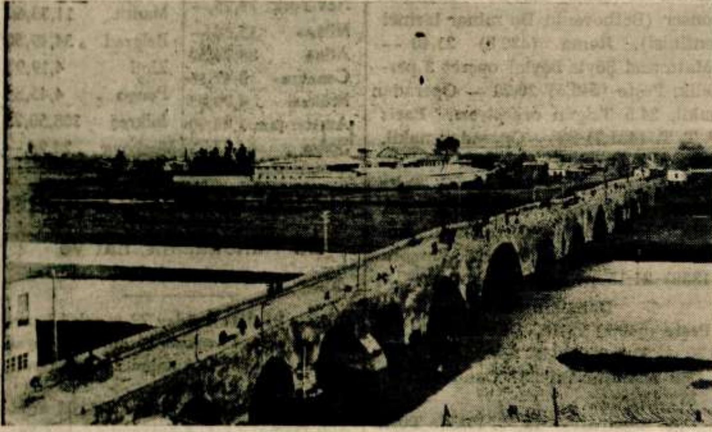
İstanbul Tahmis caddesinde bir mikdar para bulunmuştur. Sahibi Mısırçarşısı kapısı karşısında çaycı Mehmed Nuriye müracaat.

Memleket Sahifesi

Adana mektupları

Adanayı ve Çukurovayı sellerden kurtarmak

Ufak tefek tamirlerle tehlikenin önüne geçmek kabil değildir

Adananın tarihî Taş köprüsü

Adana (Hususi muhabirimizden) — 936 senesinin son ayı Adana şehri için çok ıztıraplı oldu. 6 kânunuevvelde başlıyan ve dört gün süren seylâp felâketi Adanayı, Adanalıları milyonlarca zarara soktu. Bugün Seyhan nehri Çukurovanın bir Nili olabilir. Fakat hali hazırda Adanayı daima tehdid eden bir felâkettir. Seyhan temizlendiği ve barajlar yapıldığı zaman Adana sellerin kurbanı olmaktan kurtulacaktır.

Hali hazırda nehrin iki tarafında mevcut - selden harap - 25 sed hiç bir zaman Adanayı Seyhanın hücumlarından koruyacak mukavemette değildir. Bir aydanberi bu sedlerin tamirine başlanmıştır. 150 amele inşaata devam ediyorlar. Su işleri idaresinin nafia vekâletine gönderdiği keşif raporlarının bir kısmı tasdikten gelmiş, diğer kısmı da gelmek üzeredir.

Tasdik edilerek gönderilen keşif evrakına aid tahsisat havaleleri tamir işine sarfedilmektedir. Yapılmakta olan tamirat ancak mart ortalarına doğru ikmal edilebilecektir. Bu işlerle meşgul olan fen heyeti, sedlerin tamirinden sonra da seylâp tehlikesinin bertaraf edilemiyeceğini beyan etmektedir.

Seyhanın yatağı, çok ilerilerden itibaren taranmadıkça ve fennî kanallar yapılmadıkça, ne Adana Seyhanın tehdidinden kurtulabilecek ve ne de Adanaya Seyhan bir faide temin edecektir.

Halihazırda Karşıyaka ile şehri bağlıyan ve kısmen harap olan asırlık Taşköprü de keza yenibaştan yıkılıp yapılmazsa, yalnız Adana için değil, bütün Çukurova için tehlike daima mevcut olacaktır. Çünkü, bütün nehirin yatağı boyunda bu Taşköprü ile yalnız trenlerin geçebileceği, dar demir köprüden başka tek geçid yoktur.

Çukurovanın bu yegâne geçidi olan Taşköprü yıkılırsa işin ne kadar vahim olacağı kolaylıkla tasavvur edilebilir. Seyhanın üzerine kurulacak herhangi bir köprünün inşaatı asgarî iki senelik bir zamana mütevakkıftır ki, böyle bir hâdise karşısında, bütün Çukurova müstahsili iptidaî hallere müracaat ederek bir yakadan öbür yakaya münakalâtı temin edebilecektir.

Sedlerin denize kadar uzatılması masrafı üç milyon lira tahmin edilmektedir. Radikal bir iş olmıyan bir sed için bu para bittabi pek fazla olduğundan Seyhan işinin halli ancak irva ve iska projesinin tatbiki ile temin edilebilecektir.

Her sene su işleri idaresi gerek sedlerde gerek su işlerine aid başka yerlerde keşfiler ve ufak tefek tamirler yaptırmaktadır. Meselâ geçen 930 feyezanından sonra başlıca iki yer yapılmıştır. Bu da Jeametten mezbaha önüne kadar olan kısım ve Halkevi cenubundaki yoldan başlıyarak Hıdırlıya kadar olan bölümdeki büyük ve küçük sedlerin tamiridir.

Nihayet sulama meselsile alâkadar olduğu görülünce bu iş bütçenin ve iktisadî şeraitin büyük sulama işini düşünmeğe müsaid olacağı günlere bırakılmıştır.

300,000 hektar araziyi sulayacak olan bu sulama ameliyatı 50-60 milyon liraya mal olacaktır.

***

İnegölde imar faaliyeti

İnegöl (Akşam) — Yarım asırlık olduğu söylenen hükûmet konağı son zamanlarda pek harap bir hale geldiğinden kasaba içinde ayrı ayrı hususî binalar kiralanarak nakledilmiştir.

Yeni bir kaymakamlık binası inşa edilmek üzere etrafındaki binalar istimlâk edilerek keşfi yapılmış hazırlanan projesi inşaata başlamak üzere lüzum görülen 30 bin liranın sarfına müsaade istenilmiştir. Yakında emrin geleceği ve inşaata başlanacağı kuvvetle ümid edilmektedir.

Kasabanın tam merkezinde bulunan parti binasının yanındaki arsa satın alınarak bir de Halkevi yapılacaktır. İcap eden malzeme ve lüzumu olan para hazırdır. İnşaata ilkbaharda başlanacaktır. Gönderdiğim resim pek şirin İnegöl kasabasının umumî manzarasını göstermektedir.

Şark vilâyetlerinde spora ehemmiyet veriliyor

Birinci umumî müfettişlik sahaların ıslâhı için 11,000 ve klüplere de 6,000 lira verdi

Diyarıbekir (Akşam) — Birinci umumî müfettişlik, bölgenin spor işlerini büyük bir dikkat ve ehemmiyetle takip etmekte ve spor teşekküllerini daimî bir himaye ve kontrol altında bulundurmaktadır. Sporun birinci umumî müfettişlik bölgesinde gördüğü himaye hepimizi sevindirecek mahiyettedir. Müfettişlikte bir spor bürosu teşekkül etmiş ve mıntaka reisliğine de müfettişlik sıhhat müşaviri doktor B. Sadreddin Hattuza intihap edilmiştir.

Umumî müfettişlik, bölgesindeki spor sahalarının ıslahı için on bir bin, klüplere altı bin lira nakdî yardımda bulunulmuştur. Bu yardım sayesinde klüpler oldukça ihtiyaçlarını temin etmişlerdir. Yakında Diyarıbekirde mükemmel bir spor sahası da yapılacaktır.

Bundan başka Van ve Birecikte yaz günlerinde yüzücülük, Hakâride dağcılık sporlarına da başlanmıştır.

Güreşçiliğe de ehemmiyet verilmektedir. Türkiye yağlı ve serbes güreş müsabakalarına iştirak etmek için bölgenin her tarafında havanın müsaid olduğu zamanlarda güreş seçme müsabakaları yapılacaktır. Bunun için şimdiden vilâyetlere ve klüplere program gönderilmiştir. Birinci umumî müfettişlik bölgesinde on beş spor klübü vardır. Bu klüplere bini mütecaviz sporcu aza yazılıdır. Bu klüplerin çoğu federe edilmiş Diyarıbekir ve Urfada olmak üzere iki spor mıntakası teşkil edilmiştir.

Izmir civarında bir kaplan vuruldu

İzmir civarında Selçuk ormanlarında küçük bir kaplan vurulmuştur. Resmimizde vurulan kaplan ve avcılar görünüyor.

Kayseride yeni binalar

Hastane, şehir gazino ve lokantası inşa ediliyor

Kayseri (Akşam) — Kayseri memleket hastanesi çok fena vaziyette idi. Bu sebeple yeni açılmakta olan Atatürk bulvarı üzerinde modern bir hastane yapılması kararlaştırılmıştır. Bu hastane için 100 bin lira sarfedilecektir. Binanın plân ve keşifleri hazırlanmış ve tasdik edilmiştir. Yakında inşaat müzayedeye konacak ve ilkbaharda işe başlanacaktır.

Kayseride bir şehir gazino ve lokantası yoktu. Vali Adil Bayman bunu göz önüne alarak bir lokanta ve gazino inşası için tanınmış mimarlarımızdan Asım Kömürcüoğluna zarif bir plân yaptırmıştır. Bunun da inşasına ilkbaharda başlanacaktır.

Kayseri toprağı yulaf ziraatına elverişlidir. Bire 25 kadar mahsul alınıyor. Bu sebeple yeni gelen muhacirler arasında yulaf ziraatı tamim edilecektir.

Izmir mektupları

Izmirde günün meselesi: Üzüm kongresi

Kongrede standardizasyon hakkında mühim kararlar verilecek

İzmirde bir üzüm işleme yeri

İzmir (Akşam) — İzmirde günün meselesi üzüm kongresi ile Alman klering kredisinin yükselmesinden doğan vaziyettir.

Üzüm kongresinin Ankarada mı, İzmirde mi toplanması muvafık olacağı henüz kararlaştırılmış olmamakla beraber, şubatın yirmisinde toplanması muvafık görülmüştür. Ege mıntakası, her şeyden evvel bir üzüm istihsal mıntakası olmak itibarile üzüm kongresinin İzmirde toplanması çok muvafık olacağı mütaleası ileri sürülmektedir. Kongre, İzmirde toplanacak olursa mıntakadaki bütün bağcılarla ihracat tacirleri ve halktan istiyenler, kongreyi takip ederek istifade edebileceklerdir. Kongrenin Ankarada toplanacağını farzedersek, müstahsil ve tacirler namına Ankaraya gidecek murahhaslardan başka, diğer alâkadarların kongre müzakerelerini günü gününe ve bütün tafsilâtile takip edemiyecekleri şüphesizdir. Üzüm kongresinde, üzümlerimizin standardizasyon işi için kararlar alınacaktır. İhracatçılar, standardizasyon işine bağlardan başlanmasını, muhtelif tip üzümlerin müstahsiller tarafından bağlarda ayrılarak çuvallara konmasını ve o suretle piyasaya sevkedilmesini istemektedirler. Halbuki bağcılar ve mutavassıt tacirler, buna imkân görmemektedirler.

Kongrenin kararlarında temas edilmesi lâzım gelen en mühim nokta, üzümlerin tahta kerevetler üzerinde sergiye konması ve temiz bir şekilde istihsalidir. Sergi kâğıdları üzerinde kurutulan üzümler, rüzgârların getirdiği toz, toprakla, hattâ küçük taş parçalarile karışmakta, üzümlerin nefasetini bozmaktadır.

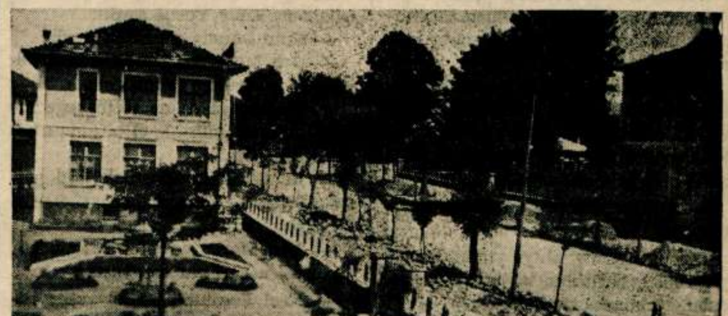
Üzümlerin, renkli ve nefis bir şekilde istihsali için yapılacak işlerin başında kükürt, potas ve göztaşı gibi ilâçların da en iyi kalitelerinden temini lâzımdır. Bazı müstahsiller geçen istihsal mevsiminde fena kalite kükürtler kullanmak yüzünden bağları ballık hastalığından kurtaramadıklarını söyliyerek şikâyet etmektedirler. Potas ve göztaşı da böyledir. Potasların, muhtelif kalitelerde ithal edilmesi ve kullanılması yüzünden üzümler, siyahtan mora ve beyazdan Sarıya kadar muhtelif renklerde elde edilmektedir. Halbuki iyi ilâçlar kullanılacak olursa üzümlerin hepsinin ayni renk, evsaf ve lezzette istihsali mümkün olacaktır.

Üzüm çuvallarına gelince, şimdi üzümleri bağlardan piyasalara sevk için 180-200 kilo üzüm alan büyük çuvallar kullanılmaktadır. Bu yüzden mahsulün nefaseti bozulduğu gibi hamal çengelleri yüzünden çuvallar da harap olmaktadır. Alâkadar tacirler ve müstahsiller, üzüm çuvallarının ellişer kiloluk olmasını muvafık görmekte, ayni zamanda çuval imali işinin Adana veya Ödemiş ve Tire havalisinde keten veya kendirden yaptırılmasını istemektedirler.

Standardizasyon işine gelince, bu işte ehemmiyetle nazarı dikkate alınması lâzım gelen nokta üzümlerin renk itibarile mi, tane itibarile mi standardize edileceğidir. Muhtelif büyüklüklerde, fakat renk itibarile ayni üzümlerden ziyade tane itibarile ayni büyüklükte üzümlerin tiplere ayrılarak standardize edilmesi muvafık görülmektedir. İri taneli üzümler arasında Karaböcc ve küçük nevilerin ne miktarda karışabileceği de tesbit edilmek suretile standardizasyon işi üzerinde isabetli bir karar alınmış olur.

Rayşbanktaki klering kredisinin fazla yükselmesinden İzmirdeki ihracatçılardan bazıları, bundan sonra yapacakları ihracat için müşkül vaziyete düşeceklerini tahmin ediyor ve paralarını almak için fazla beklemek lâzım geleceğini zannediyorlardı.

Halbuki hükûmetin, son zamanda bu krediyi kapatmak için Almanyadan mühim miktarda makine ve alât satın almağa teşebbüs etmesi vaziyeti düzeltmiştir. Son vaziyetin, en kısa bir zamanda salaha yüz tutacağı ve piyasada iyi tesirler yapacağı tabiî görülmektedir.

Hendek (Akşam) — Kasabanın elektrik tesisatı 32 bin liraya ihale edilmiştir. Elektrik kuvveti kasabaya 10 kilometre mesafede Haraklı köyündeki sudan alınıyor. Elektrik direkleri yerleştirilmektedir. Kasabadan başka Haraklı, Çarıkuru, Çakallık ve Şeyh köylerine de cereyan verilecektir. Tesisat nisanın sonunda bitecektir. Kaymakam B. Şakire ve çalışkan belediye reisimiz Osmana bütün halk teşekkür etmektedir.

Her akşam bir hikâye

BAŞBAŞA

Vicdan yeni apartımanına hayran ve mesud bir nazarla bakarak kendi kendisine:

— Gözlerime inanamıyorum! diye mırıldandı.

Genç ve güzel kadını bu kadar sevindiren apartıman Taksimin yeni yapılmış büyük binalarının bodrum katında idi. Küçücük iki oda ile mini mini bir mutfaktan, bir de banyo salonundan terekküp ediyordu.

Vicdan bu apartımanı süslemiş, duvarlarına resimler asmış, artık bütün hazırlığı bitirmişti. Şimdi göğsü sevinç ve iftihar ile kabarmış bir halde şu mesud, temiz yuvasını seyrediyordu.

Artık kendisinin olan bir yeri vardı ve buraya Celâli kabul edebilecekti. O zamana kadar şurada burada bir lokantada, bir kır kahvesinde, bir pastacıda buluşup görüşebiliyorlar, rahatça bir öpüşmeğe bile imkân bulamıyorlardı.

Celâl, o akşam tam altı buçukta geldi. Onun da ne kadar sevineceğini Vicdan pek iyi tahmin etmişti. Delikanlı paketleri bırakarak ellerini çırptı, apartımanı büyük bir saadetle alkışladı.

Vicdan paketleri açıyordu. Bunda bir çok çerezler vardı. Salam, isli kılıç balığı, isli dil, iki şişe de bira... Vicdan paketi açtıkça neşesinden haykırıyor, arada dudaklarını sevgilisine uzatmaktan kendini menedemiyordu.

Şimdi, rahat, başbaşa, mesud zamanlar geçirebileceklerdi. Celâl bir koltuğa oturdu. Vicdan küçük tabureyi alarak yanına sokuldu. Cıgaraları yaktılar, uzun uzun konuştular.

Bir aralık Celâl saate baktı. On buçuktu. Vaktin bu kadar erken olmasına ikisi de şaştı. Halbuki ev haricinde vakit o kadar çabuk geçiyordu ki hiç farkına varmadan saat bire, ikiye gelmiş bulunurdu.

Şimdi böyle başbaşa vaktin daha, yavaş geçmesi pek hoşlarına gitti. Biribirlerinin yanında bulunmak zevkini daha iyi tadacaklar demek oluyordu.

Nihayet, Celâl tam gece yarısı veda için ayağa kalktı. Uykusuz kalmış olduğu geceleri telâfi edebileceğini söyliyerek Vicdan ile şakalaştı. Bu gece başbaşa geçirilen saatlerden o kadar memnundular ki Celâl gene böyle çerezler getireceğini ve artık evlerinden dışarıda eğlençe aramıyacaklarını vadetti.

Filhakika, Celâl sık sık apartımana geldi. Burada her şey o kadar rahat, muntazam ve sakindi ki...

Fakat Vicdan yavaş yavaş bu hayatı pek yeknasak bulmağa başladı. İhtimal bunun tesiriledir ki, birdenbire Nadire bir meclûbiyet hissetti. Nadir telefon ederek: Vivdan, bu gece bir gezmeye gidelim, ne dersin? diye yalvardığı vakit olmaz cevabını vermeğe kendinde kuvvet bulamadı.

Nadirin kendi kullandığı küçük bir spor otomobili vardı. İçmek, dans etmek pek hoşuna giderdi. Gazinoların, barların dumanlı ve bozuk havası ona neşe ve hayat verirdi. O Celâl gibi ev hayatını sevmezdi. Bir kenç kızın bütün gece evde kalıp boş lâflarla vakit geçirebilmesine akıl erdiremezdi.

Celâl Vicdanın hislerini bir türlü anlıyamıyor, evden ayrılmak istemiyordu. Vicdan ısrar ederse öteye beriye gitmeğe razı oluyordu. Fakat hep apartımana dönmeyi düşünürdu.

Vicdan Nadirden pek hoşlanmazdı. Fakat Nadirin işte bir meziyeti vardı. Kendisini âdeta bir hapishaneye kapar gibi evde bırakmıyordu. Konuşmak ise insan dans ederken konuşamaz mı? diyordu.

Vicdan bu iki delikanlıdan hangisini tercih ederse onunla evlenebilirdi. Celâli daha çok seviyordu. Celâl ona: Ne vakit evlenmeğe karar verirsen bana söyle, kâğıtlarımızı yaptıralım. Her dakika bir kıza kur etmek benim hoşuma gitmez demiş ve susmuştu. Nadir ise daima romanlara yakışacak sözlerle Vicdana aşkından bahseder dururdu.

Celâl ile gene başbaşa uzun akşamlar geçiyordu. Fakat artık Vicdan sahiden yorulmağa ve bıkmağa başlamıştı. Yorgun olmadığı akşamlar gene dışarı çıkmayı tercih ediyordu. Bu da Nadir için bir saadet oluyordu.

Nihayet, Vicdan Nadir ile evlenmeğe karar verdi ve evlendi.

Celâl işi bir facia şekline sokmadı. İçinde büyük bir ıztırab duydise de bunu belli etmedi. Güzel bir düğün hediyesi aldı. Nadiri de tebrik etti. Saadetler temenni etti.

Vicdan apartımanını bırakmıştı. Eşyalarını da lüzumsuz bularak satmıştı. Bunları Celâlin aldığını, apartımanı da onun kiraladığını bir gün duydu. Bunu işitir işitmez, apartımanda Celâl ile başbaşa geçirdiği gecelerin hatırası içinde canlandı. Tekrar oraya gitmek için bir arzuya kapıldı. Fakat bu hissini kendi kendisine bile itirafa cesaret edemiyordu.

Bittabi, epeyce bir müddet Celâlin yüzünü görmedi. Evleneli bir sene olmuştu. Vicdan Nadiri tercih etmekle hâta etmemiş olduğunu görüyordu. Nadir tıpkı vadettiği gibi çıkmıştı. Nazik, müşfik, daima eğlenceyi sever bir gençti. Başka kadınlarda gözü yoktu. Hep Vicdanla meşguldü. Her gittiği yere Vicdanı beraber götürüyordu. Tıpkı eskisi gibi barlara, gazinolara, sinemalara giderek Beyoğlunun eğlence yerlerinde dolaşıyorlardı.

Fakat şimdi değişik bir şey vardı. Vicdan artık ona bağlı ve tâbi idi. Kışın uzun gecelerini geçirmek için başka yapılacak bir şey olmadığından eğlence yerlerinden ayrılamıyorlardı.

Bir gün, Vicdan içinden gelen bir arzuya mağlûp olarak, eski apartımanına kadar gitti. Onu dışarıdan görmek istiyordu. Apartımanda hiç ışık yoktu. Celâlin evde olmadığı anlaşılıyordu. Vicdan rahat bir nefes aldı. Çünkü Celâl içeride olsa idi kendisini zaptedebileceğine emin değildi. Dönerken, köşedeki büyük bakkal dükkânında Celâli gördü. Salam, tuzlu balık ve öte beri alıyordu. Bu Vicdanın zihnini bütün bütün altüst etti. İçinde kabaran arzu, mukavemet kabul etmez bir şiddetle çoğaldı.

Celâl dükkândan çıkıyordu. Vicdan son bir gayretle kendisini zaptetmeğe çalışarak köşeyi döndü. Orada saklandı. Celâlin arkasından bakıyordu. Fakat Celâl şimdi yalnız değildi. Yanında narin, uzun boylu bir kadın vardı:

— Haydi yavrum, diyordu, çabuk yuvamıza gidelim. Başbaşa, ne saadet!

Vicdan evine döndü. Nadir daha sonra geldi. Bir saattenberidir muttasıl söyleniyordu:

— Aman Vicdan bunu da nereden çıkardın? Evde oturup ta ne yapacağız? Burun buruna oturmaktan insan patlar vallahi!

Hikâyeci

Radyo

29 Kânunusani 937 Cuma

İSTANBUL:

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı — 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Şefik, 20 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından halk şarkıları ve Türk musikisi, saat, 21 Bay Ömer Riza tarafından arapça havadis, 21,15 Orkestra, 22,10 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, Opera ve operet parçaları, 23 Son.

Ecnebî İstasyonlarının Bu Akşamki En Müntahap Programı

Roma III (238,5) saat 22 — Senfonik konser (Bethovenin Do minor birinci senfinisi), **Roma** (420,8) 21,40 — (Matmazel Şöyle böyle) operet 3 perdelik, **Peşte** (549,5) 20,30 — Operadan nakil, 24,5 Tzigan orkestrası, **Paris P. T. T.** (431,7) 22 — Operadan nakil, **Prag** (470,2) 20,15 — Konser (Bethoven), **Viyana** (506,8) 21,55 — Fritz Reiner idaresinde senfonik konser, **Oslo** (1153) 21,30 — Viyolonselit Enrico Mainardinin konseri, **Varşova** (1339) 21,15 — Senfonik konser.

Dans Musikisi

Peşte (549,5) 23,30 — **Londra** (342,1) 0,30 — **Tuluz** (328,6) 0,45.

30 Kânunusani 937 Cumartesi

İSTANBUL:

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

BORSA

İstanbul 28 Kânunusani 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahili	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	98,—	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,77,50	Bankası	97,50
» II	21,25,—	Anadolu his.	23,75
» III	21,10,—	Telefon	6,75
Mümessil I	41,80	Terkos	11,75
» II	38,45	Çimento	13,95
» III	—	İttihat değir.	10,50
İş Bankası	10,—	Şark »	1,15

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,02,50	Prağ	22,74,17
Londra	617,50	Berlin	1,97,25
Nev York	79,25,—	Madrit	11,33,60
Milâno	15,08,—	Belgrad	34,49,50
Atina	88,74,50	Zloti	4,19,92
Cenevre	3,47,16	Pengo	4,45,34
Brüksel	4,70,85	Bükreş	108,50,25
Amsterdam	1,44,90	Moskova	24,96,—

Ticaret ve zahire borsası

28 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 72 yapak 17 çavdar 15 arpa 45 susam 15 mısır 75 beyaz peynir 2 un 97 1/4 nohut 24 3/4 fasulye 4 pamuk 3/4 ton.

İhracat: Buğday 90 çavdar 102 arpa 400 razmol 71 1/2 kuşyemi 22 1/2 yapak 9 1/2 ton.

2 — **Satışlar:**

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 26 paradan 6 kuruş 35 paraya kadar. Buğday sert kilosu 6 kuruş 30 paradan 7 kuruş 15 paraya kadar. Arpa kilosu 5 kuruştan 5 kuruş 12 1/2 paraya kadar. Çavdar kilosu 5 kuruş 37 paradan 6 kuruşa kadar. Mısır sarı kilosu 5 kuruş 10 paradan 5 kuruş 12 paraya kadar. Tiftik Gerede kilosu 142 kuruş 20 paradan. Yapak Anadol kilosu 63 kuruş. Pamuk yağı kilosu 45 kuruş 20 paradan 49 kuruşa kadar. Sansar derisi çifti 3000 kuruştan 3800 kuruşa kadar. Zerdeva derisi çifti 4100 kuruştan. Kunduz derisi çifti 1400 kuruştan. Tilki derisi çifti 760 kuruştan. Porsuk derisi çifti 625 kuruştan 630 kuruşa kadar. Çakal derisi çifti 220 kuruştan 230 kuruşa kadar. Kedi derisi çifti 200 kuruştan. Tavşan derisi adedi 23 1/2 kuruştan 25 kuruşa kadar.

3 — **Telgraflar 27/1/937**

Londra mısır Lâplata şubat tahmili kortesi 23 şi. 4 1/2 Pe. Ki. 3 Kr. 31 Sa. Londra keten tohumu Lâplata 2. ci kânun tahmili tonu 11 Ster. 10 Şi. Ki. 6 Kr. 98 Sa. Anvers arpa Lehistan şubat mart tahmili 100 kilosu 119 B. Frank Ki. 5 Kr. 4 Sa. Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 8 Şi. 2 1/8 P. Ki. 5 Kr. 55 Sa. Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili Buşeli 126 7/8 sent Ki. 5 Kr. 86 Sa. Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili Buşeli 119 3/8 sent Ki. 5 Kr. 52 Sa. Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 53 Sa. Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 53 Sa.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: **İSKENDER F. SERTELLİ** No 89

İşbilyeli mücahidler o gece sabaha kadar kendi sayılarından çok fazla İspanyol askeri kestiler.

Bu arada kurtulup kaçanlar pek azdı. Bunlar da karargâh kurdukları köyün boş evlerine saklanmışlardı.

Burası evvelce bir müslüman köyü iken, ahalisi İspanyol ordusu tarafından imha edilmiş.. köy bomboş kalmıştı.

Sabaha karşı köyün boş evlerinde araştırmalar yapan mücahidler, yaralara saklanan İspanyolları da yakalamışlardı. Fakat, bunların çoğu zabit olduğundan, prens Yusuf:

— Bunları esir alıp İşbiliyeye götürelim..

Diye emretmiş, elliye yakın İspanyol zabiti, biribirine bağlanarak çarçabuk yola çıkarılmıştı.

Bu büyük baskında Rüstemin de çok yararlıkları görülmüştü. Koca aslan, aylardanberi eline böyle kılıç sallıyacak bir fırsat geçsin diye az mı gözlemişti!

Rüstem yanındaki yüze yakın atlı ile İspanyolların kaçmağa yeltendikleri cepheye kadar uzanmış, düşmanı orada kıstırarak hepsini kılıçtan geçirmişti.

Rüstemin esir aldığı zabitler arasında büyük rütbeli bir İspanyol şövalyesi göze çarpıyordu.

Bu adamın kim olduğunu anlamak istediler.. Emir Yusuf sordu:

— Sizin burada ne işiniz vardı?

— Ben bu askeri Garnata cephesine götürmek için gelmiştim..

— Garnataya asker götürmeğe lüzum var mı? Sultanla el altından uzlaşmadınız mı?

— El altından uzlaşmak kâfi gelmez. Şehri işgal etmek için askere ihtiyacımız vardır.

— Ben Garnata önünde kırk bin İspanyol askeri var sanıyorum.

— Kral Ferdinad bu kuvvetin altmış bine iblâğını emrettiler..

Düşmanın cephanesini, yedek erzakını, silâhlarını alarak - esirlerle birlikte - geri dönüyorlardı.

Emir Yusuf:

— Allah bize yardım etti.. Endülüs kurtulacak.

Diye seviniyordu.

Mücahidler İşbiliye kalesi önüne döndükleri zaman, yerliler bu anî muzafferiyet karşısında hayretlerini gizliyememişlerdi.

İşbiliye müslümanları prens Yusufa çok sadıktılar.. böyle olmakla beraber, bir buçuk yıldanberi süren muhasara ve hücumlar yerlilerin gözünü yıldırmıştı. Emir Yusuf aç kalan halka bol bol erzak dağıtıyor ve esirleri şehir içinde sokak sokak, semt semt gezdirdikten sonra, kale içinde hapsedilmelerini emrediyordu.

Bu muzafferiyet bütün müslümanları harekete getirmişti. Herkes:

— Biz sultan Ebu Abdullahı tanımıyoruz artık. Bizim hükümdarımız sensin, ya Emir Yusuf!

Diye bağrışıyordu.

O gün Sevilde büyük bir bayram vardı. Kadın, erkek, genç, ihtiyar.. herkes memnundu. Kararmış kalblerde yeniden kurtuluş ümidi doğmuş, mücahidlere katılanların sayısı bir misli artmıştı.

Sevil büyük ve halkı kalabalık bir şehirdi. Emir Yusuf o güne kadar buradan ancak üç bin eli silâh tutar mücahid toplıyabilmişti. Halbuki o gün akşama doğru bu mücahidlerin sayısı altı bini geçmiş bulunuyordu.

— Biz, yurdumuzu düşmana çiğnetmiyeceğiz.. kanımızın son damlasına kadar İspanyollarla döğüşeceğiz.

Diyorlardı.

Rüstem, Emir Yusufun misafiri olarak Sevilde bir kaç gün kalmağa mecbur olmuştu.

Emir Yusuf, Rüstemin ve iki arkadaşının gösterdiği yararlıklardan çok memnundu.

— Burada kalınız.. mademki İstanbuldan Endülüse, bize yardım için geldiniz. Bu davayı sonuna kadar birlikte takib edelim.

Diyordu. Rüstem Mayorkaya gitmeğe mecburdu.

— Kemal reis bizi bekler. Herhalde oraya dönmeliyiz. Vaziyeti kendisine anlatacağız. Ve kendisi ne emrederse, o suretle hareket edeceğiz. Dört aydır buralarda kaldık. Belki de bizim öldüğümüze bile hükmetmişlerdir.

Diye cevap verdi.

Ve Sevili gezmeğe başladı.

***

RÜSTEM, İŞBİLİYEDE NELER GÖRDÜ VE NELER DUYDU?

Endülüsün âdil ve hürriyet sever hükümdarlarından sultan Abdürrahman Sevilde medfundu.

Ebu Abdullahın ceddinin mezarını ziyarete giden Rüstem, bu hükümdarın türbesinde neler görmemişti!

Türbenin içine genişçe bir avludan geçiliyordu. Mezarın başında bir türbedar daima kuran okurdu. Sultanın lâhdi ipekli dokumalarla örtülmüştü. Türbenin içinde çok değerli levhalar ve melik Abdürrahmanın hayatta iken kullandığı miğfer, kılıç, hançer, ve beline taktığı gümüş hançer ilk bakışta göze çarpıyordu.

Rüstem mezarın başında bir fatiha okuduktan sonra duvardaki levhalara göz gezdirmeğe başladı.

Rüstem küçük bir kitabenin önünde durmuştu.

Sultan Abdürrahmanın imzasını taşıyan bu kitabedeki sözlerle âdil hükümdar Endülüslülere hitab ediyordu:

> **«Ey bu topraklarda doğup büyüyen zair! Mademki yolun yoluma düştü.. beni dinle: Eğer günün birinde Endülüs memalikinin düşman istilâsına maruz kaldığını görürsen, bunun sebebini uzaklarda araştırma! Memleketinde şarap ticareti ilerilemişse ve bu şaraplar harice ihrac edilmeyip Endülüs memalikinde sarf ve istihlâk ediliyorsa, tehlike büyüktür. Düşmanın istilâ fikri kısa zamanda tahakkuk edebilir. Endülüs, sefahatin ilerilediği gün, manen düşman eline düşmüş demektir!»**

(Arkası var)

Atpazarını Fatihten kaldırmak lâzımdır

Atpazarı, Fatih gibi güzel bir semtin hem havasını, hem de sıhhatini bozuyor

Atpazarından bir görünüş

Fatih son senelerde yeni yapılan evler ve apartımanlarla İstanbul yakasının en çok rağbet gören bir yeri oldu. Havasının güzelliği de bu rağbeti arttırıyor. Herhalde bu rağbet yüzünden Fatih, ileride bir kat daha inkişaf edecektir. Fakat bu güzel ve nisbeten mamur semtin müzmin bir derdi vardır: Atpazarı.

Şehir civarındaki köylerden getirilen at ve emsali hayvanların satışı için her hafta çarşamba günleri kurulan Atpazarı, Fatihin tam ortasında, en güzel semtinde bulunuyor. Pazar kurulan yerde kocaman bir mahalle vardır. Bu evlerde yüzlerce aile oturuyor. Pazara getirilen hayvanlar, uluorta sokak ortasında teşhir ediliyorlar. Atpazarı, burada kurulduğu için bütün nalband dükkânları her yerden çok burada toplanmışlardır. Hayvanlara nal vurulurken tırnakları da kızgın demirlerle dağlandığı için etrafa yayılan yanmış pis tırnak kokuları havayı bozmakta ve etrafı oturulamaz bir hale getirmektedir.

Atpazarına pencereleri bakan evler, yazın en sıcak günlerinde pencerelerini sımsıkı kapamak suretile bu pis kokudan kurtulmağa çalışıyorlar. Bundan başka milyonlarca sinek Atpazarı yüzünden bu havaliyi kaplıyor. Fatihliler, bu derdden kurtulmak için şimdiye kadar birçok yerlere baş vurmuşlar, fakat derdlerine deva bulamamışlardır.

Atpazarına getirilen hayvanları satanlar da, alanlar da -ekseriya- köylülerdir. At satışı, bakkal, kasap, manav dükkânları gibi her sınıf halkın her vakit eli altında bulunması lâzım gelen müstacel ihtiyaçlarını teşkil etmez.

Topkapı ve yahud Edirnekapı haricinde, evlerden uzak, halkın sıhhatini bozmıyacak boş sahalar vardır. Böyle münasip bir yerde Atpazarı kurulması pekâlâ mümkündür. Şehrin yalnız imarını değil, sıhhî şartlarını da temin edecek olan müstakbel imar plânı yapılırken şehrin güzelliği ile bir tezad teşkil eden bu Atpazarının kaldırılacağını umuyoruz.

Garib bir macera

"İmdad„ diye bağırınca kurtlar korkmuşlar

Bir genç Yapraklı köyünden Ilgaza giderken canını güçlükle kurtarmış

Çankırı (Akşam) — Çankırının Yapraklı nahiyesinden İlgaza giden bir genç, yolda müthiş bir macera geçirdiğini, on dört kurtun tecavüzünden zorlukla hayatını kurtardığını anlatmıştır. İsminin gazetede yazılmasını istemiyen bu genç, bu korkunç hâdiseyi şöyle naklediyor:

— Ilgaza bir dava için gidiyordum. Yolda birkaç oduncuya rasladım. Her taraf kalın bir kar tabakasile örtülü. Etrafta derin bir sükûnet hüküm sürüyordu. Bir yokuş başına gelince atımdan indim. Yokuşu yürüyerek çıktım. Bu yokuşu tırmandıktan sonra tekrar ata bindim. Eğere yerleşerek atımı hızlandırmak istediğim, zaman sıraya dizilmiş olarak koşan bir hayvan sürüsü gördüm.

Ben bidayette bunları domuz sandım. Bir iki üç diye sayarken iki kısma ayrılarak etrafımı sarmağa başladılar. İşte o zaman kurt olduklarını anladım. Ne yapacağımı düşündüm. Attan inip kaçmağa kalkışsam kurtlar belki ata saldırırlar ben kurtulurum diye düşünüyordum. Fakat ya kurtların bir kısmı bana da saldırırlarsa?.

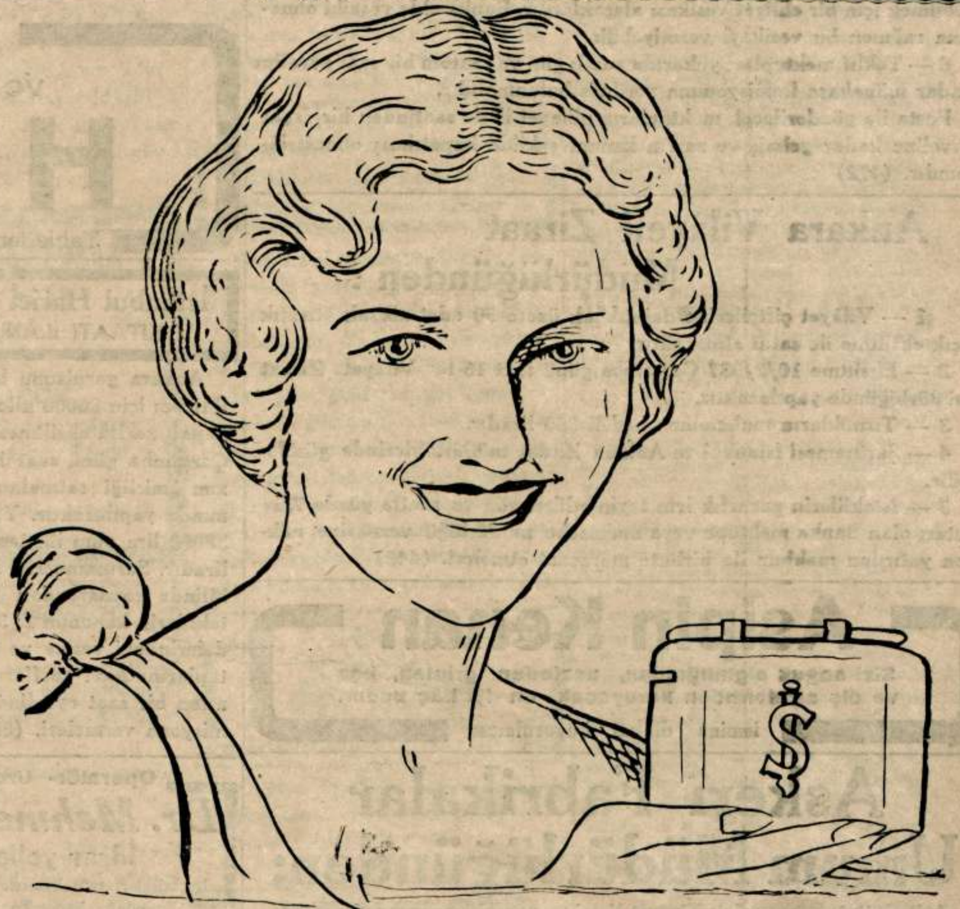
Ne olursa olsun geri dönmeğe karar verdim. Ve atımı kamçılıyarak baş döndürücü bir süratle yokuş aşağı sürmeğe başladım.

Bir saat kadar çılgıncasına koştuk. Bir aralık arkama baktığım zaman kurtlardan eser görünmüyordu. Bu vartayı bu kadar kolaylıkla atlattığıma sevinerek atı sürdüm. O esnada bir dere kenarına gelmiştik. Heyecanımı biraz dindirmek maksadile attan indim. Beygirin gemini koluma taktım. Ben geniş bir nefes almağa hazırlanırken, sırttan kurtların inmekte olduklarını görmiyeyim mi?. Beygirim kurtları görünce var hızile koşmağa ve beni de sürüklemeğe başladı. At beni sürüklerken kolumun yerinden koymuş gibi müthiş acılar duymağa başladım. Kolum omuzumdan çıkmıştı.

İztırap, şaşkınlık ve ölüm korkusile bağırıyordum:

— İmdad! Can kurtaran yok mu? kardeşler yetişin.

Kurtlar bu acı feryadlarımdan korkmuş olacaklar ki, gerisin geriye dönerek gözden kayboldular. Ben de kolumun acıları arasında kıvrana kıvrana Yapraklı köyüne vardım.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı:

Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

1 — Nazilli Basma fabrikası müştemilâtından 3 adet evli memur apartımanile bir adet bekâr memur apartımanı ve iki adet amele pavyonu temel inşaatı vahidi fiat esasile ve esas bina inşaatı ise toptan götürü olarak eksiltmeye çıkarılmıştır.

Bu işlerin tahmin edilen beedli 175.023.21 liradır.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

a) Eksiltme şartnamesi
b) Mukavele projesi
c) Umumî şartname
d) Fennî şartname
e) Metraj ve keşif hülâsası,
f) Projeler.

İsteyenler bu evrakı 8,75 lira mukabilinde Sümer Bank muamelât müdürlüğünde alabilirler.

3 — Eksiltme 8/2/937 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada Ziraat Bankası binasında Sümer Bankmerkezindeki komisyonda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için

a) İsteklilerin 10001 lira 16 kuruş muvakkat teminat vermeleri lâzımdır.

b) İhale gününden 3 gün evveline kadar ihaleye mevzu olan işe mümasil iş yapdığına dair vesaiki bankaya ibraz ederek bu eksiltmeye girebilmek için bir ehliyet vesikası alacaklardır. Banka elde vesaiki olmasına rağmen bu vesikayı vermiyebilir.

6 — Teklif mektupları yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar münakasa komisyonuna verilmiş bulunmalıdır.

Posta ile gönderilecek mektupların nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. (472)

Ankara Vilâyeti Ziraat Müdürlüğünden :

1 — Vilâyet çiftçilerine dağıtılmak üzere 50 adet zikzak tırmık açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 10/2/937 Çarşamba günü saat 15 te Vilâyet Ziraat müdürlüğünde yapılacaktır.

3 — Tırmıkların muhammen bedeli 850 liradır.

4 — Şartnamesi İstanbul ve Ankara Ziraat müdürlüklerinde görülebilir.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 tutarı olan Banka mektubu veya muhasebe müdürlüğü veznesine nakten yatırılan makbuz ile birlikte müracaat etmeleri. (449)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Askerliğini yapmış olan Ticaret lisesi mezunu bir memur alınacaktır. Ticaret tahsili ile beraber Banka ve ticari müesseselerde çalışmış ve bunlardan bonservis almış olanlar tercih olunacak ve ellerindeki vesikalara ve yapılacak imtihanda gösterecekleri ehliyete göre yüz seksiz liraya kadar ücret verilecektir.

İsteklilerin istidalarına bağlıyacakları diploma, askerlik vesikası ve nüfus cüzdanlarile birlikte en geç 10/Şubat/937 akşamına kadar umum müdürlüğe müracaatları. (465)

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Ankara garnizonu birliklerinin ihtiyacı için 90000 kilo sadeyağı kapalı zarfla eksiltmesi 10/2/1937 Çarşamba günü saat 15 te Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Yağın tutarı 36000 lira olup ilk teminatı 2700 liradır. Şartname 180 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teklif mektuplarını havi zarflarını belli saatten bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (583) (438)

Zayi — 6/5/936 tarihinde müzayedeye girmek için pey akçesi olarak İstanbul ihracat gümrüğü veznesine yatırmış olduğum 12 liraya ait 361.194 sayı 6/5/936 tarihli vezne makbuzunu zayi ettim. Hükmü yoktur.

Beyazıt Çadırcılar Lûtfullah sokak 54 No. da mobilyacı Fahri

Kapalı zarf eksiltmesile 80 çadır yapılacaktır

Hayvan Sağlığı Küçük Sıhhiye Memurları ve Nalbant Mektebi Direktörlüğünden:

1 — Mektebimiz elile Ankara Etlik Merkez Lâboratuvarında Vilâyetler deposuna teslim kapalı zarf usulile iki boy fen memuru çadırı satın alınacaktır.

2 — Çadırlara tahmin edilen bedel «8400» ilk teminatı «630» liradır.

3 — Şartname ve çadır tipleri İstanbulda Selimiyede mektepte her gün çalışma zamanlarında görülebilir.

4 — Eksiltme 4/2/937 tarihine rastlıyan Perşembe günü saat 15 de İstanbulda Cağaloğlunda Cumhuriyet Matbaası karşısında Yüksek mektepler muhasebeciliğindeki satınalma komisyonunda yapılacaktır.

5 — İstekliler teklif mektupları ve teminatlarile birlikte belli gün ve saatte 2490 sayılı kanunda yazılı olduğu üzere aranması lâzımgelen vesikalarla birlikte eksiltme saatinden bir saat önceye kadar numara mukabilinde komisyon reisliğine vermeleri. (304)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli 10200 lira olan 40000 metre Amerikan bezi 15/Şubat/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de kapalı zarf usulile alınacaktır.

Muvakkat teminatı 765 lira olup şartnamesi komisyondan hergün parasız verilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını 15/Şubat/937 pazartesi günü saat 13 e kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukbilinde vermeleri ve bu saatten sonra verilecek mektupların kabul edilmiyeceği. (538)

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu hastaneleri için 700 takım, subay pijamasının açık eksiltmesi 3/Şubat/937 çarşamba günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2030 liradır. İlk teminatı 152 lira 25 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (308) (357)

Ordu hastaneleri için 23 bin metre erat pijamalığı bez 3/Şubat/937 çarşamba günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahminin bedeli 6210 liradır. İlk teminatı 465 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (309) (358)

★

Askerî müzenin elektrik tesisatının tamiri 5/Şubat/937 cuma günü saat 15 de Tophanede Satınalma komisyonunda pazarlığı yapılacaktır. Keşif bedeli 263 lira 82 kuruştur. İlk teminatı 19 lira 80 kuruştur. Şartname ve keşfi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (318) (479)

★

Askeri Tıbbiye okurları için 1132 adet patiska kısa don 15/Şubat/937 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 735 lira 80 kuruştur. İlk teminatı 55 lira 18 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (321) (546)

★

Askeri Tıbbiye okurları için 1012 adet firenk gömleği 15/Şubat/937 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 1518 liradır. İlk teminatı 113 lira 85 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (322) (547)

Osmanlı Bankasından:

İLÂN

% 3 faizli, 1903 tarihli MISIR KREDİ FONSYE tahvillerinin 1 Mart 1937 tarihinde yapılacak itfa çekiminde başabaş tediyesi tehlikesine karşı Osmanlı Bankası Galata merkezi ile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkûr tahvilât hamillerinin haberi olmak üzere ilân olunur.

Erzurumda yapılayak Atatürk anıtı müsabaka şartları.

Üçüncü Umumî Müfettişlikten:

1 — Erzurumda bir Atatürk anıtı yaptırılacaktır.

2 — Anıt projesi İkincikânun 937 tarihinden Mayıs 1937 sonuna kadar müsabakaya konmuştur.

3 — Talipler bu hususta mufassal malûmat ve vesikaları Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğü ile İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinden alabilirler.

ŞARTNAME

1 — Erzurumda yaptırılacak Atatürk anıtı Erzurumun Millî savaştaki durumunu ifade eder mahiyette olmalıdır.

2 — Bu itibarla yapılacak anıt yalnız bir portre heykeli değil, bir âbide olacaktır.

3 — Bu anıt için 100,000 yüz bin lira sarfedilecektir.

4 — Müsabakaya iştirak için en az İstanbul Güzel Sanatlar Akademisini bitirmiş olmak lâzımdır.

5 — 31 Mayıs Pazartesi günü akşamına kadar maket ve projeler Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel Direktörlüğüne teslim edilmiş bulunmalıdır.

6 — Maketler en az 1/50 büyüklüğünde olacaktır.

7 — Projeler anıtın nihaî şekli hakkında tam bir fikir verecek vuzuhda olmalıdır.

8 — Anıtın Erzurumda çıkan granit nevi taşlardan yapılması esas itibarile şayanı arzu isede bu cihet heykeltraşların yüksek takdirine bırakılmıştır.

9 — Proje ve maketler Güzel Sanatlar Akademisinde Türk ve yabancı sanatkârlardan teşkil olunacak juri heyetince tetkik edilerek birinciye 1000, bin, ikinciye 500 beşyüz lira verilecektir.

10 — Anıtın dikileceği mahallin Niverman haritası ile o mahalde yapılacak binaların fotoğrafları ve Erzurum taşının cinsleri Kültür Bakanlığı Yüksek Öğretim Genel direktörlüğünde görülebilir. (2007) (197)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 1275 lira olan 1500 adet 1 1/2 metroluk üçlü kordon, 250 adet 2 1/2 metroluk beyaz, 250 adet kırmızı ve 250 adet yeşil santral kordonu açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 5/2/937 cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon Müdürlüğü binasında yapılacaktır. İlk teminat 95 lira 63 kuruştur. Şartnamesi her gün parasız olarak Levazım dairesinden alınabilir. Talipların ayni gün en geç saat 14 e kadar teminat paralarile müracaatları. (3771)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Mecmu muhammen bedeli 475 lira olan 500 adet 2 mikrofaratlık kondansatör ile 200 adet manüel ve hususî merkezler için fiş açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 5/2/937 cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon müdürlüğü binasında yapılacaktır. İlk teminat 35 lira 63 kuruştur. Nümune ve fennî şartnamesi her gün Levazım dairesinde görülebilir. Taliplerin ayni günde en geç saat 14 e kadar teminat paralarile müracaatları. (3772)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 950 lira olan 10,000 adet galvanizli aski teli halkası ile 1000 adet galvanizli büyük tel halka, 10,000 adet galvanizli orta tel halka ve 15,000 adet küçük tel halka açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 5/2/937 cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon müdürlüğü binasında yapılacaktır. İlk teminat 71 lira 25 kuruştur. Nümuneleri her gün müdürlüğümüz levazım dairesinde görülebilir Taliplerin ayni günde saat 14 e kadar teminat paralarile müracaatları. (3773)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Şartnamesinde bazı noktaların tashih ve tadili icap eden lokomotif ve vagon yay ve sustalarına ait eksiltme 15/2/937 tarihinden 15/Mart/937 pazartesi gününe tehir edilmiştir.

Fazla tafsilât için Ankarada Malzeme dairesi ve Haydarpaşa tesellüm ve sevk şefliğine müracaat edilmesi ilân olunur. (531)

★

Muhammen bedeli 5000 lira olan 2000 kilo külçe kalay 4/II/937 perşembe günü saat 10 da H. paşada gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 375 liralık muvakkat teminat vermeleri ve 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonda parasız olarak dağıtılmaktadır. (354)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Satılık hisseli mahlûller

Lira	K.	Lira	
40	20	3	Beşiktaşta Sinan paşa mahallesinde Hasfurun sokağında eski 97 yeni 68 sayılı dükkânın 4/1 hissesi.
26	52	3	Beşiktaşta Sinan paşa mahallesi Hasfurun So. eski 92 yeni 66 sayılı dükkânın 18/3 hissesi.
20	90	3	Topanede Hacı Mimi mahallesinde Lüleciler sokağı eski 17 yeni 35 sayılı dükkânın 40/5 hissesi.
748	60	57	Hasköy Piri paşa mahallesinin Dere sokağında 43 No. lu bostanın 2/1 hissesi.
293	60	23	Galata Şah kulu caddei kebîrde eski 529 yeni 533 sayılı dükkân maa odanın 8/1 hissesi.

Yukarda yazılı hisseli mahlûllerin mülkiyetleri peşin para ile ve 31 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 22/Şubat/937 pazartesi günü saat 15 de komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin % 7,5 pey paralarile Beyoğlu Vakıflar direktörlüğü mahlûlât kalemine gelmeleri. (380)

Edremit Belediye Reisliğinden:

Belediyemizin açık olan 165 lira ücretli mühendisliğine istekli olanların müracaatı ilân olunur. Taliplerin Mühendis diplomasını hamil ve musaddak Şehir plânını tatbika muktedir bulunmaları şarttır. Makine elektrik, su işlerinden anlıyanlar tercih olunur. Müracaata evrakı müsbitenin eklenmesi lâzımdır. (14)

Beyoğlu Dördüncü sulh hukuk mahkemesinden:

İstanbulda Hasırcılarda Yeni Handa 1 numaralı mağazada evvelce sigara kâğıdı imalile müştagil ve Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 187 numaralı Haçopolo apartımanın 1 numaralı dairesinde mukim iken Taksimde Pastor Fransız hastanesinde 18/1/937 de ölen Vasil oğlu Hristo Dragonisin terekesine mahkemece el konulmuş ve talep üzerine defteri yapılmağa başlamıştır. Müteveffanın Noterce tanzim kılınmış olan vasiyetnamesi tenfiz memurları vekilleri ve Noter tarafından açık olarak mahkemeye tevdi edilmiştir. Vasiyetnamesi mucibince kendilerine mal, para, gayri menkul vasiyet edilenler: Kardeşi İspiro ve İspironun evlâtları Vasil ve Kostantin ve kızları Olumpiya, Eleni ve ölünün beslemeleri Mihal Morfido kızı Kostantinya ve Sotiryo Brisko kızı İlzmaro ve müstahdimleri Kostantin Manas, Yorgi Çıkuras ve Nikolaas Ekonomidis, ve dostu Aleksandr namı diğer Aleksi Caninin küçük oğlu Yani ve Kızılay cemiyeti ve Balıklı Rum hastanesi ve Beyoğlu ve Büyükada Rum ortodoks mektebleri heyeti idaresi ve doktor Mihal Kuremenos bulunmaktadır. İşbu vasiyetnameye her hangi bir veçhile itirazı olanların tarihi ilândan itibaren BİR ay ve alacaklıların keza BİR ay ve başkaca mirascısı varsa üç ay zarfında mahkememize müracaat etmeleri ve alacaklıların müddetinde alacaklarını kaydettirmedikleri takdirde alacaklılar hakkında kanunu medeninin 561,569 ncu maddeleri tatbik edileceği yine kanunumedeninin 537,561 nci maddelerine tevfikan ilân olunur. (29660)

İstanbul komutanlığı

Satınalma Komisyonu İlânları

Yedek Subay okulundaki garajın tamir ihalesi açık eksiltme ile 5/Şubat/937 cuma günü saat 15 te yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 255 lira 28 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 20 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraberce komutanlık inşaat şubesinden alacakları vesikalarile ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (323)

ZAYİ — 677 No. lı bisikletin plâkası kaybolmuştur. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü kalmamıştır.

Todori oğlu Jak Plimeridis

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Yeşuaya bin lira borcundan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen ve tamamına ehli vukuf tarafından 2450 lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda, Tatavlada, Bilezikci sokağından eski elli iki mükerrer yeni 210 kapı numaralarla murakkam evin tamamı açık arttırmaya vazedilmiştir. Evsafı aşağıda yazılıdır.

Zemin kat: Mozaik antreden camlı kapılı sofaya çıkılır. Bu katta bir sofa, iki oda bir kiler.

, **Birinci kat:** Bir sofa üzerinde iki oda bir kiler, bir helâ, bahçe tarafındaki odada zemini karasiman döşeli ve demir parmak korkuluklu balkon vardır.

Bodrum kat: Bir oda, iki kömürlük, bir helâ zemini karasiman döşeli bir taşlık, zemini ve kısmen cidarı karasiman döşeli maltız ocaklı ve çamaşır kazanı ve mozaik tekneli mutfak vardır.

.. **Mesahası:** 104 metre murabbaı olup bundan elli altı buçuk metre murabbaı bina kalanı bahçedir.

Hududu: Bir tarafı Antuana ferağ olunan arsa ve bir tarafı uhdesinde ipka eylediği arsa ve bir tarafı M. Sarayon ve Verejile uhdesinde tarafı rabii Bilezikci sokağı ile mahduttur.

Evsafı umumiyesi: Mezkûr evin zemin katında yedi basamak mozaik merdivenle çıkılır, kapı demirdir. Üst katta bir sokak cephesinde bir şehnese mevcud olub bodrum katının sokağa ayrıca demir kapısı vardır. Bodrum ve zemin katın pencereleri demir parmaklıklıdır. Bahçenin etrafı duvar ve üzeri demir çubuk üzerine teldir. Mutfak önündeki bahçe kısmı karasiman döşeli olub burada bir kuyu, içinde elektrik ve terkos teşkilâtı varsa da civarına terkos suyu gelmemiş olduğundan su akmamaktadır.

Arttırma peşindir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenenin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icab eder. Müterakim vergi, tanzifat, tenviriye ve vakıf borçları borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 1/2/937 tarihine müsadif pazartesi günü dairede mahalli mahsusuna talik edilecektir. Birinci arttırması 2/3/937 tarihine müsadif salı günü dairemizde saat 14 den 16 ya kadar icra edilecek, birinci arttırmada bedel, kıymeti muhammenenin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılır. Aksi takdirde son arttırmanın teahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdid edilerek 17/3/937 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok artıranın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve mesarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye, ve tanzifiyeden ibaret olan Belediye rüsumu ve vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 936/1254 numaralı dosyada mevcud evrak ve mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlıyacakları ilân olunur. (2866)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — İdaremizin Paşabahçe Fabrikası için (4000) ton Krible maden kömürü şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II. — Pazarlık, 12/II/937 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (526)

★

1 — 25/1/937 de açık eksiltme suretile satın alınacağı ilân olunan 2418.84 lira muhammen bedelli ve fennî şartnamesinde miktar ve evsafı yazılı 44 kalem muhtelif alât ve malzeme için elde edilen fiat lâyık haddı görülmediğinden açık eksiltme on gün temdit edilmiştir.

II — Eksiltme 4/2/937 tarihine ıastlayan perşembe günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muvakkat teminat 181,42 liradır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin fiatsız tekliflerini eksiltme gününden en geç üç gün evvel inhisarlar Ziraat fen şubesine vermeleri lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltmeye girebilmek için kanunen kendilerinden aranılan vesika ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte tayin edilen gün ve saatte adı geçen alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (552)

Sahibi Necmeddin Sadak — Umumî neşriyat müdürü: Enis Tü — Akşam matbaası